

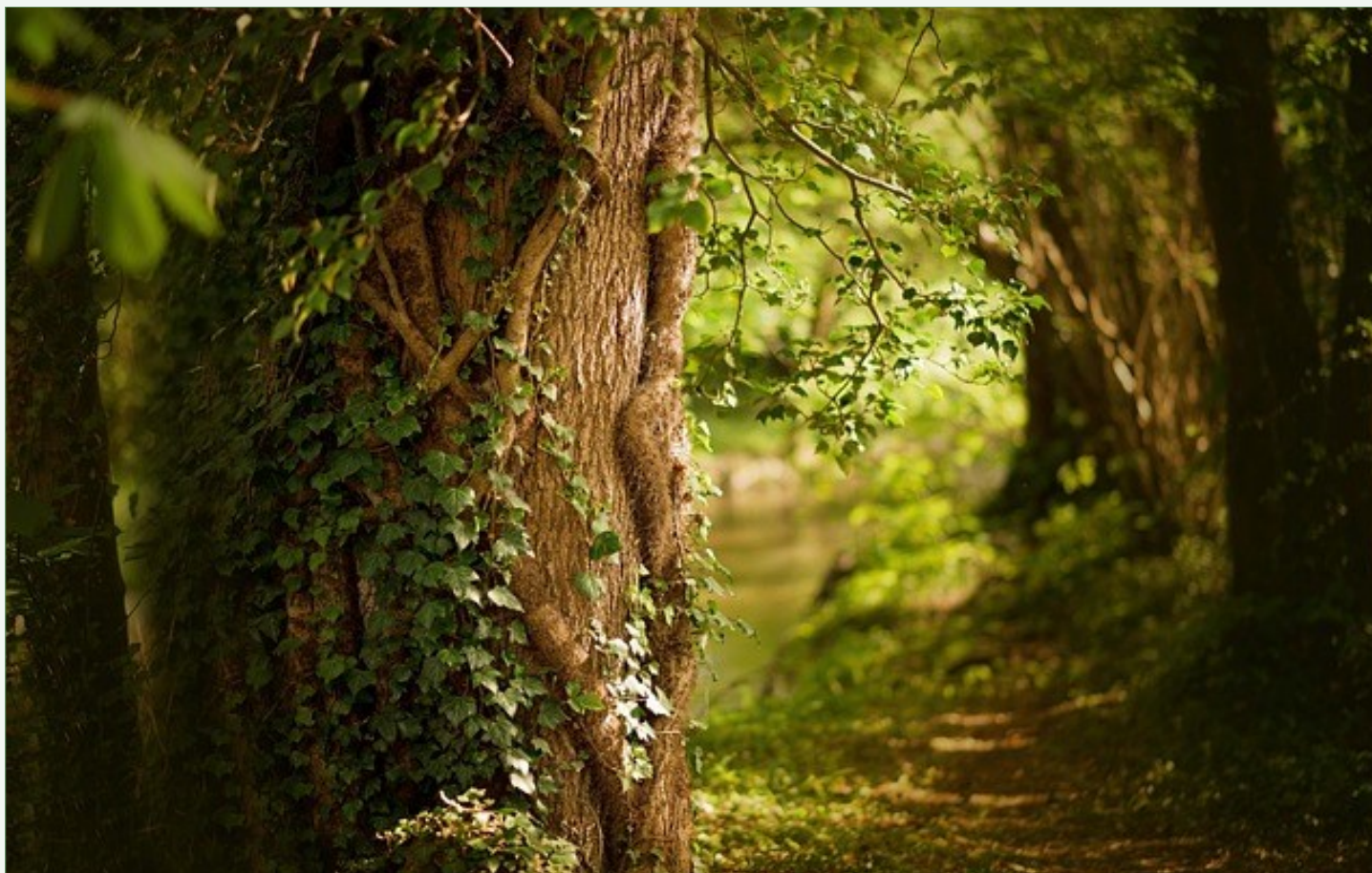
# ÉVSZAKOS



Az Oktatási Hivatal

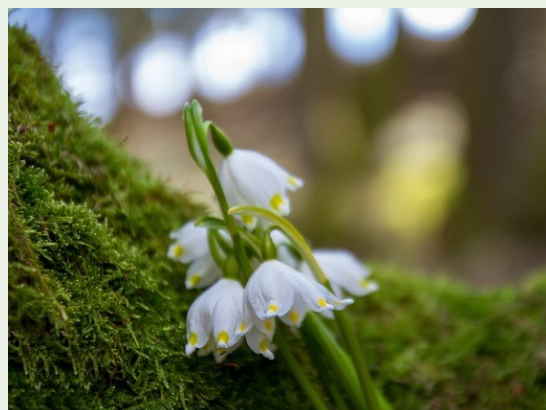
Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának negyedéves hírlevele

## 2024. TAVASZI HÍREK



### A tartalomról:

- ♦ Jogszabályváltozások
- ♦ Aktualitások
- ♦ Kiemelt témánk: nonformális tanulás
- ♦ Pedagógiai kaleidoszkóp
- ♦ Örökzöld rovatunk
- ♦ Szaktanácsadóink
- ♦ Bázisintézményeink



# KÖSZÖNTŐ

## Tisztelt Olvasók! Kedves Kollégák!

Évszakos c. kiadványunk négy éve szolgálja a pedagógus kollégákat, neveljenek, oktassanak bármely intézménytípusban. Megtisztelő számunkra, hogy négy év óta neves szakemberek és közéleti elöljárók írásait adhattuk, adhatjuk közre. Örömteli, hogy közölhetjük szaktanácsadóink, bázisintézményeink vezetőinek, pedagógusainak kiváló szakmai írásait, melyek által megmutatkozik a rendszerben lévő hatalmas tudás, számos jógyakorlat, és mindezek megosztásával a helyi közösségeken is túlmutató hatást érhetünk el.

Minden eddigi számunkban – aktuális információk közreadása mellett – egy-egy kiemelt témában szűkebb és tágabb pátriánk ismert, neves szereplőinek írásait közölhattük. Kiadványunk jelen számában az állandó rovatok (jogszabályváltozások, aktuális programok, fontos időpontok) mellett kiemelt témánk: **„A non-formális nevelés-oktatás”**. Témaválasztásunk oka talán nem is szorul magyarázatra: életünk első pillanatától az utolsóig érnek bennünket különféle hatások, melyek során változunk, és ezen különféle tényezők alakítják, formálják személyiségünket is.

Bár már az iskolai tanítási-tanulási folyamatokban is egyre többen erősítik a mondást, mely szerint „Mondd el és elfelejtem; mutasd meg és megjegyzem; engedd, hogy csináljam és megértem”, mégis, talán több lehetősége van a cselekvésnek azokban a non-formális tanulási terekben, amelyek közül néhányat mostani számunk állít fókuszba. A kiadvány cikkírói által bemutatott terek (család, cserkészlet, múzeum, könyvtár, iskolakert...) olyan tanulási lehetőségeket biztosítanak, melyek során észrevétlenül sajátítunk el ismereteket, fejlesztjük különféle készségeinket, képességeinket, szerzünk sikerélményeket, amelyek által önbizalmunk is növekszik. A többes szám nem véletlen, hiszen nem csupán a gyermekek, tanulók fejlődnek, hanem a folyamat során a pedagógusok, szülők, nevelők is változnak, gazdagodnak.

Szeretném, ha ez a periodika nem csupán „kiadvány” lenne, nem csupán praktikus információk tárháza, hanem gondolatébresztő, folytatható beszédtemát adó írások helye, és leginkább pedagógusok olvasóközössége. Pedagógusoknak szerkesztjük – óvodától a középfokig – bármely intézményfokozatban, bármely intézménytípusban dolgozzanak is pedagógus kollégáink. Szeretnénk a munkájukat megkönnyítő információk mellett gondolatébresztő és lelket megtöltő írásokat is átadni. Közölt cikkeinkkel kívánunk pozitív gondolatokat, inspiráló példákat és követhető jógyakorlatokat felmutatni annak érdekében, hogy ötletet, biztatást, szakmai támogatást találjanak a lehető legtöbb területen. A **Tavaszi Pedagógiai Napok** c. rendezvénysorozatunk is ezt a célt szolgálja, alkalmait ajánlom az olvasók figyelmébe. A kínálat összeállítása során törekedtünk arra, hogy a legtöbb intézménytípusban nevelő-oktató munkát végző pedagógus találjon számára hasznos programot. Az intézményvezetést és intézményi hatékonyságot támogató előadások, műhelyek a mindennapokban felmerülő kérdésekben, a tanulási-tanítási folyamatok tervezésében, a befogadó nevelési környezet és az egyéni tanulási útvonalak kialakításában nyújtanak támogatást. Programkínálatunkat bázisintézményi programok, valamint akkreditált és nem akkreditált pedagógus-képzések színesítik. A részletes leírásokat és jelentkezési linkeket tartalmazó programfüzet és képzési kínálat, a kiadványban és [honlapunkon](#) is elérhető.

Továbbra is várjuk visszajelzéseiket, kéréseiket, honlapunkon található [elérhetőségeinken](#).

Eredményes munkát kívánva, üdvözlettel:



**Ritter Betty**  
főosztályvezető

# TARTALOMJEGYZÉK

<b>Jogszábváltozások</b>	4
<b>Együttműködés</b>	
Tegyünk együtt többet a felnövekvő nemzedékért! - <b>Dr. Szijártó István</b>	8
<b>Aktualitások</b>	
Tavaszi Pedagógiai Napok 2024	10
Akkreditált továbbképzéseink, nem akkreditált szakmai képzéseink	11
Szűrhető és interaktív a felsőoktatási felvételi adatsor statisztikai aloldala - <b>Rákóczi Enikő</b>	12
<b>Nonformális tanulás</b>	
A non-formális tanulás „hídszerepe” - <b>Dr. habil. Varga Aranka</b>	14
Hogyan legyen a tanulás élmény? Egy projekt fejlesztései a nem formális tanulás terén - <b>Fási Andrea</b>	19
A vezetés elsősorban példa! - <b>Breuer Klára</b>	22
Poros emberek poros tárgyakat porolnak? - VAGY - Tapasztalati tanulás a múzeumban - a pécsi Janus Pannonius Múzeum gyakorlata - <b>Hoffmanné Toldi Ildikó</b>	25
Az élménypedagógia tárháza - a könyvtár - <b>Válé Judit</b>	29
<b>Pedagógiai kaleidoszkóp</b>	
Iskolakert a Mecsek lábánál - <b>Nyirő Gizella</b>	34
Átai mezei iskola - Avagy a formabontás és építés tökéletes terepe - <b>Jánosi László</b>	36
<b>Örökzöld</b>	
„Ökosan” a környezetünkért - Mi kérdezzük – Önök válaszolnak: a PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium 1. Számú Általános Iskolájának ökoiskolai működéséről - <b>Bobánovics Gabriella, Józsa Tímea, Richter Gabriella</b>	40
A Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskola - ÖKOISKOLAI tevékenységeinkről - <b>Szalaiiné Kollár Krisztina</b>	43
<b>Szaktanácsadóink</b>	
Bemutatkoznak új szaktanácsadóink	46
Vezető szaktanácsadói hálózat - Új szaktanácsadói munkaközösségek alakultak	50
<b>Bázisintézményeink</b>	
A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium és Általános Iskola Alsószentmártoni Telephelye	54
A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma	57
Gandhi Gimnázium, Technikum, Kollégium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	59
Bemutatkozik a Pécsi Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola	62
Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Technikuma, Szakképző Iskolája Általános Iskolája, Óvodája és Alapfokú Művészeti Iskolája és Diákotthona	64
<b>Pedagógustájékoztató</b>	
Én is! – jelentkezési felület pedagógusoknak	68
Hasznos linkek	68
<b>Elérhetőségeink</b>	69



## Jogszabályváltozások

Az alábbiakban a fontosabb jogszabályi változásokat gyűjtöttük egybe. Cikkünk nem tartalmazza a jogszabályhelyek teljes szövegét, azokat kivonatolva közöljük, esetleg csak utalunk a változás megtörténte. A jogszabályok pontos megismeréséhez azok szövegének tanulmányozása szükséges. A jogszabályváltozások figyelésének kezdete 2023. december 1. napja, lezárása 2024. február 29. napja.

### A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.)

2024.01.01-től hatályos változások:

- Meghatározásra kerültek a honvédelem tantárgy oktatásának szabályai. (9/B. §)
- Kibővült a köznevelési intézményekre vonatkozó nyilvántartás adatainak köre. (21. § (5) d))
- Változott a köznevelési intézmények állandó saját alkalmazotti létszámára és az óraadók létszámára vonatkozó szabályozás. (22. § (2))
- Az egyházi fenntartású nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó egyes követelmények hatályukat veszítették. (32. § (1) a), b), h))
- Hatályukat veszítették a nevelő-oktató munkát segítő munkakörben foglalkoztatottakra és egyéb alkalmazottakra vonatkozó egyes rendelkezések. (61. § (1)-(2), (5)-(9))
- A pedagógus-továbbképzésre vonatkozó egyes rendelkezések hatályukat veszítették. (62. § (2)-(3), 97. § (16))
- A fenntartók részére átszervezési kötelezettség vizsgálatát írja elő a jogszabály az alapító okirat módosítása esetén. (84. § (2a)-(2b))
- Meghatározásra kerültek a fenntartó számára a köznevelési intézmény folyamatos működésének biztosítását érintő szabályok. (84/A-84/C. §)

Kikerültek az Nkt. hatálya alól - és 2024.01.01-től a Púétv., valamint a Púétv. vhr. szabályai között találhatóak - a következő területekre vonatkozó rendelkezések:

- kötött és nevelés-oktatással lekötött munkaidő (62. § (5)-(14))
- pedagógusigazolvány (63. § (3)-(5))
- Nemzeti Pedagógus Kar (63/A-63/L. §, 94.§ (1) v), 99/B. § (10))
- pedagógusok előmeneteli rendszere (64. §, 65. § (1)-(10), (13), 97. § (21))
- a köznevelésben való alkalmazás feltételei (66-66/A. §)
- a nevelési-oktatási intézményvezetői megbízás feltételei (67. §)
- a köznevelési intézmény vezetőjére vonatkozó egyes rendelkezések (68. §, 69. § b), e), (5)-(6), 83. § (2) f))
- munkáltató személyében bekövetkező változás (85/A. §)



- az óvodában alkalmazott vezetők kötelező létszáma (1. melléklet)
- a nevelő munkát segítő alkalmazottak finanszírozott létszáma az óvodában (2. melléklet)
- intézményvezető heti tanóráinak száma (5. melléklet)
- az intézményvezető-helyettes, tagintézmény-vezető, intézményegység-vezető, tagintézményvezető-helyettes, intézményegységvezető-helyettes heti tanóráinak száma (5. melléklet)
- a pedagógus fokozatokhoz tartozó garantált illetmény az illetményalap százalékában (7. melléklet)
- a köznevelési intézményekben alkalmazottak számára járó pótlékok és azok mértéke az illetményalap százalékában (8. melléklet)

## **A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (Púétv.)**

2024.01.01-től hatályos változások:

- Az általános rendelkezések, a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyra vonatkozó szabályok, az óvodapedagógus munkaidejére, az óraadó jogállására, a köznevelésben munkaviszonyban foglalkoztatottak jogállására vonatkozó szabályok, az adatkezelési szabályok, a munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó szabályok, a felhatalmazó rendelkezések, valamint egyes átmeneti rendelkezések hatályba léptek. (1. § (2) - 155. § (1) 19., 155. § (1) 21. – 155. § (2), 162. §, 1–4. melléklet)
- Egyes rendelkezések a közlönyállapottól eltérő szöveggel léptek hatályba. (2. § a), 73. § (12), 91. § (5) c), 102. § (6), 105. § (4), 132. § (1), 144. § (6))
- Egyes rendelkezések a közlönyállapotban meghatározottaktól eltérően, későbbi időpontban lépnek hatályba. (20. § (5)-(10))

## **A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény**

2024.01.01-től hatályos változások:

- A pedagógus munkakörben foglalkoztatott személyekre vonatkozó szabályozás változott. (15. § (10b), (10c), (14), (17), 145. § (3) ba))

## **A köznevelés területén alkalmazandó diszkriminációellenes intézkedésekről szóló 2023. évi XCII. törvény**

Hatályba lépés: 2024.01.01.

**Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet**

2024.01.01-től hatályos változások:

- A bibliaismeret – a Hit Gyülekezete, bibliaismeret – a baptista hittan, a hittan, a nemzetiségi népismeret, valamint a célnyelvi civilizáció vizsgatárgyból tehető emelt szintű érettségi vizsga szervezésére vonatkozó szabályok meghatározásra kerültek. (5/A. §)
- Szakgimnáziumban tanulói jogviszonyban az érettségi bizonyítvány kiállítható akkor is, ha a vizsgázó sikeresen teljesítette a kötelező vizsgatárgyak érettségi vizsgáit, és emellett sikeresen letette a szakgimnázium pedagógiai programjában számára előírt képesítő vizsgát. (41. § (6b))

**A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet**

2024.01.01-től hatályos változások:

- A pedagógusok állandó helyettesítési rendszerére vonatkozó szabályok hatályon kívül helyezésre kerültek. (30–32. §)
- A köznevelési intézmények hatósági ellenőrzésének tárgykörei hatályon kívül helyezésre kerültek. (38. § (1))
- A köznevelés tankönyvellátása című fejezet bekerült a jogszabályba. (44/L–44/Y. §, 54/A. §, 56. §, 1. melléklet)

2024.02.23-től hatályos változások:

- A támogatások megállapítása és folyósítása vonatkozásában új szabályok kerültek meghatározásra. (37/J. § (3a), (3b))

**A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet (Púétv. vhr.)**

Hatályba lépés: 2024.01.01.

- Egyes rendelkezések a közlönyállapottól eltérő szöveggel léptek hatályba. (2. § 7., 28. § (3) 10-19., (8), 30. § (3a), 38. § (1)-(1c), 39. § (1) b), (1a)-(1c), 40. § (1), (1a), (4), 42. § (1), 45. §, 50. § (2), 54/A. §, 78. § (2), 80. §, 88. § (1), (3), 90. § (1), (3), (4a), (6a), 131. § (4), 132/A. §, 2. melléklet 2., 5., 3. melléklet A) 2., 3., B) 1., 3/a–3/h. melléklet)
- Egyes rendelkezések a közlönyállapotban meghatározottaktól eltérően, nem lépnek hatályba. (28. § (2), 30. § (3) h), 39. § (4), 44. § (3))

2024.01.19-től hatályos változások:

- Illetménnyel kapcsolatos rendelkezések kerültek megállapításra. (88/A. §, 95/A. §, 132/B. §, 5. melléklet)
- Az életpálya vonzerejét növelő intézkedések végrehajtási szabályai megállapításra kerültek. (95/B–95/D. §)



**A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet**

2024.01.01-től hatályos változások:

- A pedagógus munkakörben foglalkoztatott személyekre vonatkozó szabályozás változott. (9/A–9/H. §)
- A pótlékokra vonatkozó szabályozás változott. (15. § (6) (a), (6g), (10), 15/B. §, 6–6/b. melléklet)

2024.01.19-től hatályos változások:

- A pedagógus munkakörben foglalkoztatott személyekre vonatkozó szabályozás változott. (9/A. § (1), (2), 28. §)

**A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet**

Hatályon kívül helyezés: 2024.01.01.

**A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szóló 501/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet**

Hatályon kívül helyezés: 2024.01.01.



Forrás: pixabay

# EGYÜTTMŰKÖDÉS

## Tegyük együtt többet a felnövekvő nemzedékért!

Tisztelt Olvasók!

Engedjék meg, hogy a Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság vezetőjeként bemutassam Önöknek legfőbb bűnmegelőzési programjainkat. A bűnmegelőzési tevékenység korábban hagyományos tanórai keretek között, oktatási intézményekben, többnyire frontális előadás formájában valósult meg. Ma már történelem, hogy az országos és saját kezdeményezésű programokat az előadók módszertani útmutató, film és munkafüzet segítségével tartották meg. Mintegy öt évvel ezelőtt egy nagy irányváltás történt a szakterületnél. Ennek szellemében valamennyi tartalmas szabadidős program egyben bűnmegelőzési alkalom is lett (pl.: sport, zene, kultúra). A rendőrségi rendezvények ma már élménypedagógiai módszerrel valósulnak meg, ráirányítva a fókuszot a szabadidő hasznos és biztonságos eltöltésére. A rendőrségi prevenció a nevelési és oktatási intézményekben folyamatosan elérhető, amelyhez nagyszámú eszköztár áll az előadók rendelkezésére. Az új módszerek alkalmazását több, évek óta sikeres projekt is fémjelzi. Ilyenek például a Sherlock Junior, a Rendőrzők, a Próba felvételi Nap, a Vállvetve apával nap, a Gondold át! és a Tabuk nélkül műhely elnevezésű programok. Ezek az ifjúságvédelmi projektjeink bárki számára elérhetőek.

A Siklói Rendőrkapitányság 2017 szeptemberében Magyarországon elsőként szervezte meg a **Sherlock Junior** elnevezésű játékos bűnügyi vetélkedőt általános iskolások részére.

A vetélkedő alapcélja az volt, hogy egy-egy bűnügyi történet (betöréses lopás, kábítószer-kereskedelem) játékos nyomozása során a gyerekek a saját szituációs élményeiken keresztül nyerjenek betekintést az őket és családjukat érintő veszélyhelyzetek körébe, és egyben játékos módon ismerjék meg az azok ellen való védekezés lehetőségeit is.

Az élményalapú oktatásra épülő verseny a résztvevőknek maradandó élményt adott, és egyben egy népszerű rendőrségi programmá nőtte ki magát. A programot a 2020/2021-es tanév kezdetekor vármegyei szintre emeltük, így a rendezvény már ötnaposra vált, amely évente összesen 80 diák foglalkoztatását vállalja fel.



Forrás: Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság



Forrás: Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság

A vetélkedőn a tanulók négy fős csapatokban vesznek részt. A feladatok egymásra épülnek, és úgy lettek kialakítva, hogy azok egy 14-15 éves gyermek számára is könnyen érthetőek legyenek, viszont egyben gondolkodásra is készítsék őket. Fontos, hogy a program keretében megvalósuló „nyomozás” kihívást jelentsen, azonban a résztvevők képesek legyenek megoldani a feladatokat (ez az eddigi vetélkedők során mindig sikerült). Az esemény lebonyolításakor fontos a játékos, de szakszerű, törvényszerű kivitelezés, a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása, a szükséges kihallgatások elvégzése, és nem utolsósorban az elkövető elfogása. Minden mozzanat a valós életből származik, így a gyerekek testközelből, adrenalinszintjük





megemelkedésével élhetik át, ahogy az elkövetőket saját maguk kell, hogy megtalálják. A cél minden esetben a pozitív élmény megélése. A versenyen résztvevő csapatok kiválasztása városi selejtezők formájában történik. A selejtezőn legjobb eredményt elérő négy csapat jut be a városi vetélkedőre, majd a vármegyei döntőbe.

A **Gondold át!** elnevezésű programsorozat 2019 óta szerepel a programpalettánkon, amely a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekre a bűnmegelőzés eszközeivel kíván reagálni. A színházi előadáson a fiatalok – művészek közreműködésével – kábítószer vásárlást láthatnak, amelyet rendőri intézkedés, elfogás követ. A büntetőeljárás lépéseinek fényképes narrációját követően a nézők számára a színpadon megelevenedik a bírósági eljárás, és megkezdődik a kábítószerterjesztő és a fogyasztó ügyének bírósági tárgyalása. A program végén egy erre létrehozott online felületen a fiatalok kérdéseket tehetnek fel a szakembereknek, akik a korosztály nyelvezetének megfelelően, minden felvetésre válaszolnak.

Célunk, hogy a fiatalok hiteles forrásból kapjanak pontos tájékoztatást, megelőzve ezzel az áldozattá és elkövetővé válást is, valamint a résztvevők felismerjék a kábítószerrel kapcsolatos



*Forrás: Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság*

bűncselekmények elkövetési formáit, bővüljenek az igazságszolgáltatással kapcsolatos ismereteik. További cél, hogy a hasznos ismereteket „észrevétlenül” adjuk át a fiatal és felnőtt nézőknek. Érezzék jól magukat a rendőrök által működtetett színházban, legyen az a másfél óra igazi kikapcsolódás. Noha a történet fikció, a bíró, az ügyész, az ügyvéd, - ahogyan az elfogásban közreműködő rendőrök is - valódiak.

Az élménypedagógiai rendezvényen a megszólított korosztály szembesül a szabálykövetés és egészségmegőrzés alapvető ismereteinek hiányával, cselekedetük jogi következményeivel, így értékrend-korrekciója módosul. Fontos, hogy amennyiben hasonló szituációba kerül a fiatal, megfelelően tudjon majd dönteni. Összességében a szereplők az előadás során egy valódi színházi élményt nyújtanak a közönségnek.

Programjaink fő támogatója a Belügyminisztérium Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsa.

A biztonság, mint érték váljon részévé a hétköznapiaknak! A 2023/24-es tanév II. félévében is dolgozzunk együtt a felnövekvő nemzedékért!

Eredményekben gazdag, sikeres tanévet kívánok!



**Dr. Szijártó István r. ezredes**

rendőrfőkapitány

## Tavaszi Pedagógiai Napok 2024

### Kiemelt programok

-  **Varázslat a tanteremben: művészet a tanításban és tanulásban**  
**Előadó:** Prof. Dr. Csépe Valéria  
**Időpont:** 2024. április 10. 14:30 - 16:00  
Online előadás: *Microsoft Teams* felületen
-  **A jó értékelés – a jó értékelő ideája**  
**Előadók:** Szabolcsi György és Ritter Attila  
**Időpont:** 2024. április 16. 13:30 - 15:30  
**Helyszín:** Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont
-  **Játékokról egy játékfüggőtől**  
**Előadó:** Kiss Viktor r. alezredes  
**Időpont:** 2024. április 24. 14:30 -16:00  
**Helyszín:** Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma

**Intézményvezetést támogató programok**

**Intézményi hatékonyságot támogató programok**

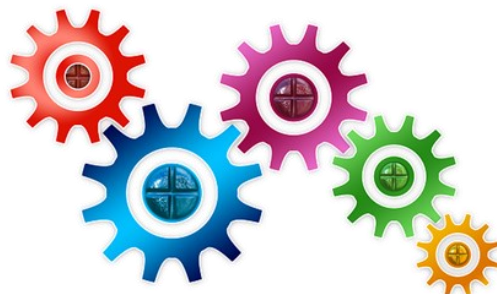
**Bázisintézményi programok**

**Akkreditált és nem akkreditált továbbképzések**

**A részletes programfüzet és jelentkezési felület**

**[honlapunkon](#) elérhető.**

**Szakmai anyagaink és rögzített előadásaink folyamatosan elérhetőek és egyaránt alkalmasak tudásbővítésre, önfejlesztésre valamint szakmai támogatást nyújthatnak a tanulási-tanítási folyamatok tervezését, szervezését megvalósítását és értékelését illetően.**





## Akkreditált továbbképzéseink

Képzés	Időtartam	Képzés ideje	Megvalósítási forma
A gyermeki agresszió erőszakmentes kezelése a pedagógus mindennapi gyakorlatában	30 óra	március 7., 14., 21.	személyes kontakt
Kompetenciafejlesztő, játékosított digitális pedagógia - online kontaktforma távoktatási órákkal	30 óra	április 12-13., 19-20.	online kontaktforma távoktatási órákkal
Közlekedésre nevelés	30 óra	április 3 - május 15.	távoktatás
Digitális kultúra tanítása alsó tagozaton	30 óra	április 11., 18., 25.	személyes és online kontakt
A Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer (DIFER) használata és az erre alapozott fejlesztés 4–8 éves korban	30 óra	április 27., 30., május 14.	személyes kontakt és folyamatba ágyazott
Egyezzünk meg! Alternatív konfliktuskezelési lehetőségek az iskola életében	40 óra	május 7., 13., 28.	személyes kontakt + egyéni tanulási szakasz
Mentálhigiénés Alapképzés Pedagógusoknak (MAP)	30 óra	június 24-25-26.	személyes kontakt

## Nem akkreditált szakmai képzéseink

Cím	Időtartam	Időpont	Képző	Helyszín
Geogebra –geometriai kísérletezések a tanórán	5 óra jelenlét	2024.03.20. 2024.04.17.	Lovas Zoltán	PTE GYÁIG Deák Ferenc Gyakorló Általános Iskolája - Informatikaterem
Az egyéni fejlesztési terv elkészítésének módszertana	5 óra jelenlét	2024.04.17.	Demeter Gáborné	Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ

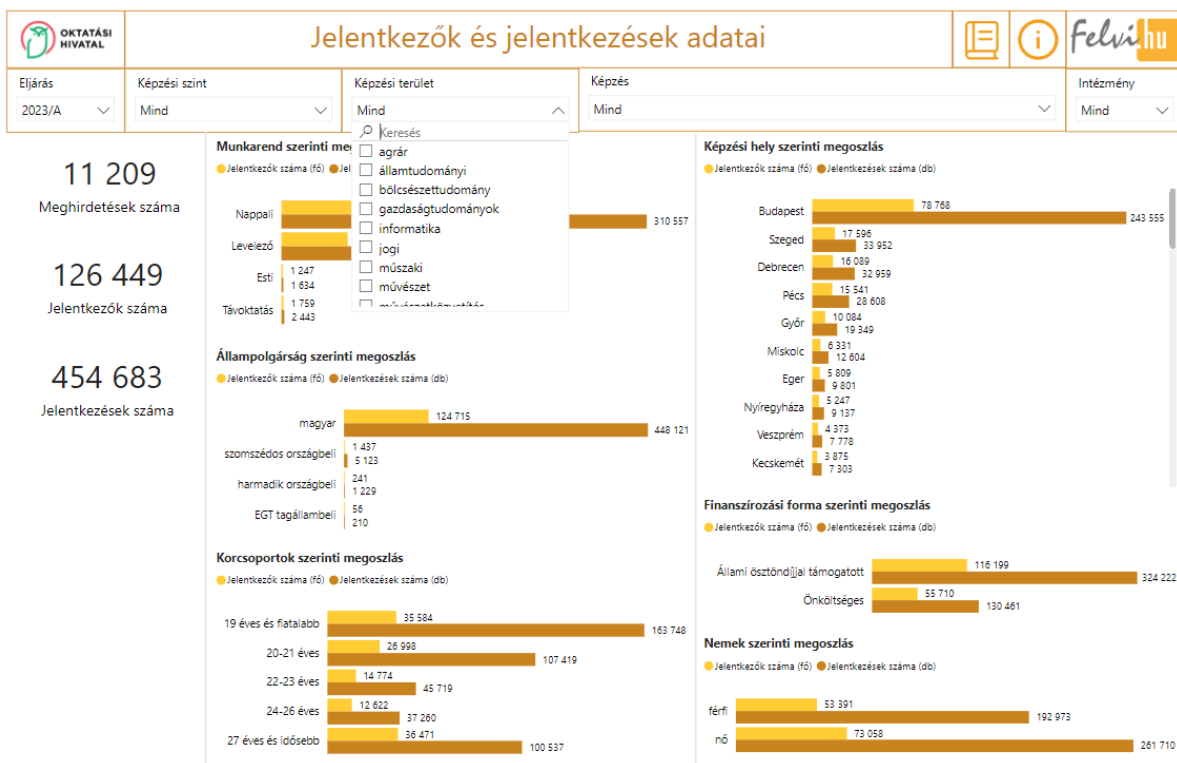
A képzéseket tartalmazó részletes kínálati katalógus és jelentkezési felület [honlapunkon](#) elérhető.



## Szűrhető és interaktív a felsőoktatási felvételi adatsor statisztikai oldala

Elérhetővé vált a **Felsőoktatási Felvételi Eljárás publikus tájékoztatási szolgáltatásai közül a statisztikai oldal interaktív felülete**, a [https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok\\_statisztikak](https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok_statisztikak) oldal, amely szűrhető és szemléletesen, felhasználóbarát módon, 2013-tól 2023-ig mutatja be az alap-, keresztféléves- és pótfelvételi keretében jelentkezők/felvettek és jelentkezések adatait.

A felvi.hu főoldaláról, **Ponthatárok, statisztikák** csempére kattintva az **Elemzéseink** csempéről elérhető a felület. A honlapon hét különböző oldalon követhetők a statisztikák.



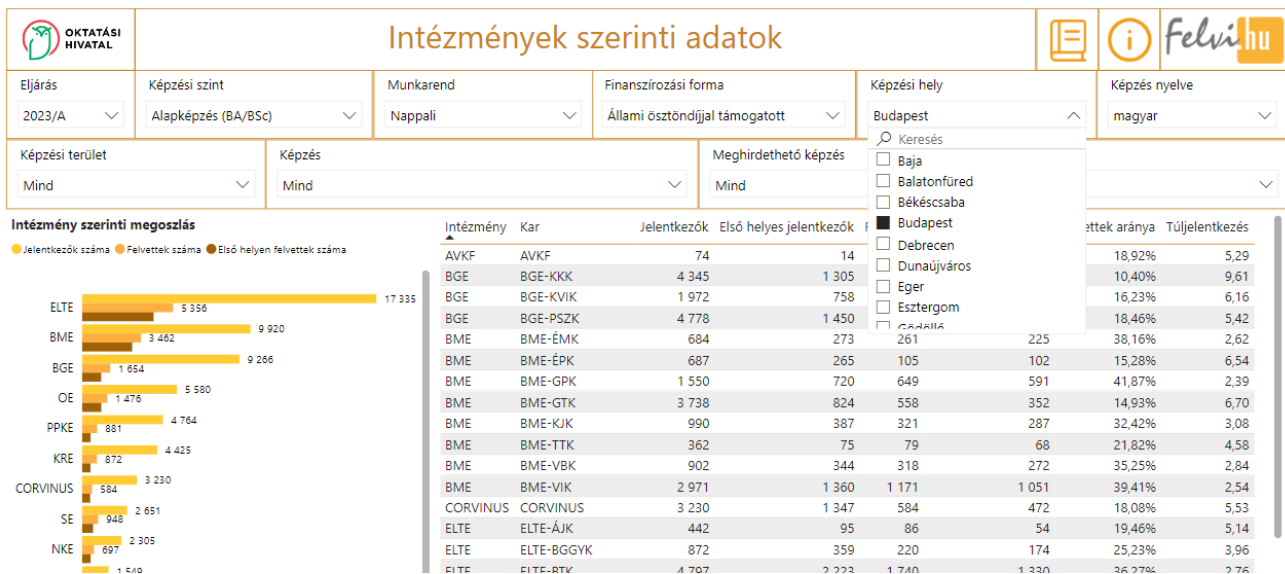
A „**Jelentkezők és jelentkezések adatai**” oldalon képzési szint, képzési terület, képzés és intézmény szerint szűrhetők az adatok. Nyomon követhető a jelentkezők és jelentkezések száma, munkarend, képzési hely, állampolgárság, korcsoport, finanszírozási forma és nemek szerinti bontásban.

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiOGZINDY3OTYtMzQ4OC00ZGQxLWExOTUtMTdmMmZiYzAxZjg2liwidCI6Ilg3NTQzNjFiLWWE0OWEtNDg5NC1iYz01LWRIYTQ2YTI1MzZjMmMmMmMiOjI9>

A „**Felvettek adatai**” oldalon ugyanilyen szűrés és bontás alapján követhető nyomom a felvett jelentkezők száma.

Az „**Intézmények szerinti adatok**” oldalon ugyanezen szűrés lehetőségek képzési hely, képzés nyelve és a képzés megnevezése lehetőségekkel bővülnek és az adatok intézményenként, továbbá jelentkezők, felvettek és első helyen felvettek száma szerinti bontásban követhetők.





A „**Korábbi tanulmányok**” oldalon ugyanezen szűrési lehetőségekkel a jelentkezők és felvettek száma, középfokú intézmény típusa, érettségi éve és korábbi felsőfokú tanulmányok szerinti bontásban láthatók.

A „**Területi adatok**” oldalon a jelentkezők száma, a felvettek száma és az első helyen felvettek száma, lakóhely vármegyéje szerinti megoszlás szerint tekinthető át, továbbá a jelentkezők és felvettek, járáások szerint a TOP 10, valamint nemek és korcsoportok szerinti bontásban is láthatók.

A **nyolcadik oldalon található linkről** 2013 általános és 2023 pótfelvételi közötti eljárások statisztikai **adatállománya** az ott megjelölt adatkörökkel **letölthető**.

**A felület a jövőben minden felvételi eljárást követően bővül a friss adatokkal.**

A felületet az **RRF-2.1.1-21-2002-00001 – A felsőoktatási képzések ágazati modernizációja** című projekt keretében fejlesztették az Oktatási Hivatal munkatársai.



# NONFORMÁLIS TANULÁS

## A non-formális tanulás „hídszerepe”

Sokféleképpen gondolkodhatunk a tanulásról, pedagógusként pedig különösen fontos, hogy minden tudáselsajátítási helyzetet számba vegyünk, építsünk rájuk. Figyelmünket érdemes a tanulás kontextusára irányítani: *hol, kikkel, miért, milyen módon, tartalommal és eredménnyel zajlanak elsajátítási folyamatok és ezek vajon képesek-e egymást erősítő módon működni?*

A következőkben azt gondoljuk végig, hogy az elsődleges (családi) és másodlagos (óvodai, iskolai) tanulási terek, formák, valamint az ezekben szerzett tudások miként kapcsolhatók össze, egészíthetők ki a non-formális tanulás segítségével. A tanulási terekről összegzően szólunk, szemléletesebbek azok a fiatal felnőttektől vett idézetek<sup>1</sup>, akik nehézségeiket leküzdve családjukban elsőként szereztek diplomát. Közös bennük, hogy építettek az otthoni mintákra, de volt mögöttük pedagógusi, kortárs-közösségi támogatás is, melyek összességében sokféle tudást eredményeztek, tanulási lehetőséget nyitottak meg előttük (Varga et al., 2023).

A tágran értelmezett „tanulásunk” a születéskor kezdődik, egész életünkön át tartó folyamat, mely nem nélkülözheti a különböző közösségekbe való beágyazódást, ami egyben a szocializációt is jelenti. A legfontosabb a valahová tartozás érzését nyújtó család, mely a mindennapokhoz, így a tanuláshoz is szükséges biztonságot teremt meg.

*„Azt kell tudni, hogy én egy nagyon összetartó, szeretetteljes családból jövök, nekem van egy szeretetburkom otthon, az egy stabil pont számomra, és ha a világ összedől körülöttem, de én otthon vagyok, akkor abból nem érzek semmit, mert a családom az a tér, az a közösség, amit mi kialakítottuk otthon magunknak.”*

Elsődlegesnek tekintjük a családban tanultakat, melyek szinte észrevétlenül, gyakran mintakövetéssel, kultúrába ágyazottan öröklődnek generációról generációra.

*„Édesanyám sokat segített léleken, mert nekem Ő egy nagyon erős példa volt ahhoz, hogy csináljam végig a dolgokat. Tőle nagyon sok pozitívum volt, amit tanultam. Fontos szerintem, ha valamelyik szülőtlől az ember lát pozitív példákat.”*

Bár a család funkciói között a tanulás csak implicit jelenik meg – ezért is nevezzük informális tanulási térnek –, tudásunk, értékeink, viselkedésünk, szokásaink stb. szempontjából vitathatatlanul döntő szerepet tölt be szűk rokonságunk.

*“Egy egyszerű cigány családként éltünk. A szüleim kétkezi munkások voltak, tehát nem volt értelmiségi a családban, viszont édesapám az nagyon szeretett olvasni. A könyvek szeretete az tőle van nekem... Én mindig örömmel emlékszem vissza a gyermekkoromra, mert hát annak ellenére, hogy nem éltünk éppen a legfényesebb körülmények között... nagyon jó értékeket hoztam a családból.”*

A család sokféle formában segítheti az intézményes tanulást a különböző iskolafokokon a motiválástól a konkrét segítségnyújtáson keresztül a lelki támogatásig – a lényeg az ezirányú elköteleződés.

*„Apukámnak nyolc általános iskolája volt, ők annyira szegények voltak, hogy nem tudta tovább folytatni a tanulmányait. Anyukámnak van egy szakmája, ő pék ... ők mondták azt, hogy a tanulás az egyetlen, ami ki tud húzni ebből a helyzetből, ebből a sorsból, és ha valamit szeretnék tenni, akkor az kell, hogy tanuljak.”*

<sup>1</sup> Az idézetek a Pécsi Tudományegyetem Wlislócki Henrik Szakkollégiumának kutatási adatbázisaiból valók.

Interjúalanyaink döntően roma fiatalok, akik élettörténeteit 2022-23-ban rögzítettük reziliencia fókuszú vizsgálatunk során.



*„Igazából anyukám mindig próbált támogatni a suliban, kisebb koromban úgy, hogy kikérdezte a leckét, meg próbált részt venni a szülői munkaközösségben, meg ilyenek. Később volt olyan időszak, amikor ott akartam hagyni az egyetemet, akkor próbált lelki támaszt adni nekem a családom és anyukám.”*

Az előző idézetek is bizonyítják, miért válik „csak” másodlagos tanulási térére az iskola (és az óvoda), mégha minden szegmensében, így tartalmában, tevékenységeiben és eredményeit tekintve is a tudásközvetítést célozza. A családok ide belépve találkoznak először „hivatalosan” az óvodai/iskolai környezet tudás és nyelvi készletével, értékeivel, elvárásaival stb. Ha az otthoni és intézményi jellemzők, megszokások hasonlatosak, akkor azok egymást erősítően hatnak a tanulási folyamatra. Ha a család és az iskola világa távoli, akkor ennek feloldása, közelítése szükséges ahhoz, hogy a két tér hatása ne kioltsa egymást, tanulási kudarcra ítélve a gyermeket. Bárhogyan is van, az első lépés a családok bevonása gyermekük másodlagos tanulási terébe, aminek lehetőségét az iskola (óvoda) tudja megteremteni. Fontos szempont, hogy szülők partnerségén alapuljon a részvétele, mert ez erősítheti az intézményes tanulás iránti elköteleződést, a család és az iskola sikeres tanulás érdekében tett közös erőfeszítéseit (Epstein, 2010: 85, Goodall, 2018).

Vitathatatlan az is, hogy a pedagógusok kulcsszerepet töltenek be a diákok életében, az iskola világában járatlanabb családok gyermekei esetén sorsdöntő módon. Itt nem térünk ki a negatívumokra, a teljesítményredukciót eredményező Pygmalion-effektusra (Rosenthal et al., 1968). Inkább a pozitívumokat emeljük ki hátrányokkal teli életutakból, tipizálva a sok esetben együttesen megjelenő hatásokat.

A TANÁR...	A volt diák visszaemlékezése...
szaktárgyi, mesterségbeli tudással rendelkező	<i>„Hogyha így belegondolok, volt egy biológia tanárom, aki annyira tetszett, ahogy tanította a tárgyat, hogy így kedveltem meg az egész biológiát és jelentkeztem nővérképzésre, amit végeztem”</i>
motiváló, pozitívumokra építő, tehetség-gondozó	<i>„5. osztályban hallottam először arról, hogy van egyetem, mert az irodalom tanárom azt mondta, hogy ő biztos abban, hogy én egyetemre fogok menni, és amikor ott leszek, keressem meg a tablókat (amin ő rajta van), és aztán így is tettem pár év múlva.”</i> <i>„Voltak olyan tanárok, akik valahogy a tudodra adták, hogy te nagyon jó vagy ebben, és ezt próbálták erősíteni. Ez szerintem egy iszonyatos önbizalmat, meg tartást tud adni az embernek... szerintem így az érzelmi intelligenciám az biztos, hogy nagyon-nagyon fejlesztve volt...”</i>
tantárgyon túl odafigyelő	<i>„A középiskolában is volt egy-két tanárom, aki főleg erkölcsi, morális támogatást, meg támpontokat adott az élethez meg a mindennapokhoz.”</i>
pályája foglalkozás-minta	<i>„A médiatanárom, aki segített ebből az egészből kimászni a gimiben. Részben miatta választottam egyébként a tanárszakot. Mert amikor a pályaválasztáson gondolkoztam, akkor beugrott, hogyha legalább már egy embernek vissza tudom adni ezt a sok segítséget tanárként, akkor már így törlesztettem ezt, amit kaptam anno.”</i>
személyes viszonyból adódó példakép	<i>„Abban az iskolában már teljesen máshogy álltak hozzám a tanárok, ők látták, hogy tényleg érdekelnek a dolgok és tanultam. Mindig mellettem álltak, segítettek nekem, és ők voltak a példaképeim, mert hát ugye felnéztem rájuk.”</i>



mentorszerep az iskolán túlnyúlik	<i>„Hát a tanárok, azok a mai napig a mentoraim, a példaképeim. Ők most is azok. És mindig ott vannak, amikor éppen kellenek. Amikor szükségem van rájuk, akkor ők mindig valahogy megjelennek az életemben. Még akkor is, ha eltelik egy kis idő, vagy éppen nem.”</i>
közösségben pozitív iskolai klímát teremtő	<i>„Igen, voltak olyan személyek, akik segítettek az utamat, például az osztályfőnököm. Ő nagyon segítette. Az igazgatóval is jó viszonyba voltam. Igazából a tanárok akarták, hogy valami legyen belőlünk. Ha azt látták rajtunk, hogy egy kicsit is tenni szeretnénk, ott folyamatosan segítettek nekünk. Én nagyon szerettem azt az iskolát.”</i>
partneri viszony kiépítő	<i>“Amikor a tanárok és diákok közösen elmennek a boltba és vásárolnak például szalámit meg kolbászt meg mindenféle jó finom friss árut és közösen leülünk és esszük. Az valami nagyon jó volt. Jól éreztem magam. Meg amikor mentünk tanulmányi útra Olaszországba. És ott is ugyanezek az élmények voltak, amikor a tanár meg a diák jó viszonyban vannak és jól elbeszélgetnek és közvetlenek egymáshoz.”</i>

Az idézetek láthatóvá teszik, hogy a tudásszerzés személyessége, közösségi beágyazódása meghatározó, terei, forrásai, formái változatosak. A legismertebb felosztás szerint informális, formális és non-formális tanulást különböztethetünk meg (Coombs-Ahmed, 1974:8).

- **Az informális terek** közös jellemzője, hogy nem a tudásátadás a funkciójuk, azonban tudáselsajátítást kétségtelenül eredményeznek. A család mellett többek között a rokoni, lakóhelyi, kortárs vagy vallási közösségek, a munkahely, a média jelent informális tanulási teret az egyén számára.
- **A formális tanulás** célja és eredménye mindig valamilyen tudás és az azt igazoló végzettség megszerzése, fontos jellemzője az intézményes keret és a szabályozottság. A pedagógus tevékenységeit vizsgálva sokféle példát láttunk arra, hogy a formális tanulási térben hogyan kerül a tanár informális szerepbe és miként jelenik meg a non-formális tanulási forma.
- A **non-formális tanulás** célzottan az ismeretbővítést szolgálja, azonban ez nem szabályozott módon történik. Így végzettséghez sem juttatja az egyént, mégis rendszeres ez a típusú, tudást (is) eredményező tevékenység minden életkorban.

Találkozhatunk non-formális tanulással az iskolában is, melyek gyakran közösségi keretben valósulnak meg, mint például a kirándulások, szakkörök, rendezvények. Iskolán kívüli, de ahhoz kapcsolható forma a tanoda típusú intézmény, mely szintén közösségi keretben, kulturális programokba ágyazottan segíti a tanulást. Az iskolán túl a kulturális és művelődési intézmények, könyvtárak nyújthatnak non-formális tanulási teret, melyeket egyre inkább kiegészítenek, sokszor felváltanak a virtuális térben elérhető információforrások.

Az élethosszig tartó tanulás (life long learning) elvének terjedése (Memorandum 2000) mutatott rá a non-formális terekben szerzett tudások mint kompetencia-alkotó elemek fontosságára. A non-formális tanulási lehetőségek ugrásszerű növekedése (life wide learning) megkerülhetlenné teszi ezt a tudásszerzési lehetőséget (Csapó, 2006). A non-formális tanulás sokféle megközelítését<sup>2</sup> leginkább az olyan közös jellemzőkkel tudjuk megragadni, mint a személyes motiváció, az egyén interaktivitása, a horizontális közösségi kapcsolódások, az élmény-alapúság, a tapasztalat- és cselekedet-orientáltság (Farkas, 2014).

<sup>2</sup> A tanulási terek átalakulási folyamatait, funkcióbővüléseket, formáikat, működési módjaikat érdemes elmélyültebben tanulmányozni, ehhez Stéber-Kereszty (2015) írása például remek összefoglaló.





*A XXI. században iskolájának egyik pedagógiai kihívása, hogy miként képes az informális és non-formális terekben sikeres működési módokat, az ott elsajátítottakat a formális (iskolai) térbe integrálni?*

A mindennapok részeként sokféle megoldást használunk erre. Ami bizonyítottan hatékony, az a pedagógiailag végig gondolt, támogatott, öntevékeny kortárs-közösség, aminek fontos, hogy legyen saját tere, mely informális jegyeket hordoz, és ezzel alapozza meg a hatékony non-formális tanulást. Szintén hasznos, ha pedagógus, partneri (pl. mentor, tutor) szerepben segíti ezeket a kortárs-közösségeket, melyek hídszerepet tölthetnek be a diákok fejlődésére hatást gyakorló terek személyek, tevékenységek stb. között. Összekapcsolva, megsokszorozva hatásukat, amit a zárásként idézett visszaemlékezések is alátámasztanak.



Forrás: pixabay

*„(A szakkollégiumról) nekem nem egy konkrét nap vagy esemény jut eszembe, hanem a közösségi tér. Oda bármikor bementem, ott mindig szeretetteljes légkör volt. Mindig volt, aki szólt hozzád, egy jót és tudtál beszélgetni, meg nevetni és kicsit meg tudott nyugodni az ember így a rohanós hétköznapokban.”*

*„Nekem az nagy segítség volt (a közösség), hogy „hasonszórú” emberekkel kovácsolódtam össze, így tényleg megértettük egymást, mivel hasonló cipőben jártunk... Volt, akinek inkább anyagi támogatásra volt szüksége vagy tanulmányira, vagy csak egy közösséghez szeretett volna tartozni.”*

*„Volt egy saját szobánk és mi ott rengeteg időt töltöttünk. Volt hol lennünk és ott berendezkedtünk magunknak, meg könyveket próbáltunk innen-onnan kunyerálni, hogy legyen mini könyvtárunk. És filmklubokat is tartottunk, meg teáztunk, meg egy csomó dologról beszélgettünk... Volt hol leültünk dolgozatot írni, és nekünk ez jó volt, mert otthon nem mindenkinek volt gépe, otthon nem volt internet.”*

*„A közösségi életében megtanultunk magunkról egy csomó mindent, egymásról. Megtanultunk különböző emberekkel együtt dolgozni. Megtanultuk a véleményünket kifejezni. Megtanultunk vitázni. Megtanultunk összefogni. Megtanultunk egy csomó mindent, amit máshol nem...”*

*„2021-ig voltam tagja az akkori közösségnek és nagyon szerettem ezt az időszakot. Azt láttam, hogy végre van egy olyan közeg, ahol tudok másfajta keretek között is kiteljesedni. Itt került elő a gondolat, hogy kutatást végezzek, ebben a közösség még inkább ösztönző volt.”*

*“A közösségi tér, az nagyon jó volt, hogy ott volt. Tudtunk beszélgetni egymással, tudtunk olvasni, tanulni, internetezni, bármi. Sokszor a tanárokkal is ott bent tudtunk beszélgetni, mert azért az egy kellemetlen helyzet, hogyha a tanáriban próbálsz „érzelmeskedni”, vagy bármi egyéb, de hogyha átmentünk a közösségi térbe, akkor ott mindjárt minden könnyebb volt.”*



## Irodalom

Coombs, P. H. és Ahmed, M. (1974): *Attacking Rural Poverty: How non-formal education can help*. John Hopkins University Press, Baltimore. 7-9.

Csapó, B. (2006): *A formális és nem-formális tanulás során szerzett tudás integrálása - Az előzetes tudás felmérése és elismerése*. Iskolakultúra 2, 3-16.

Epstein, J. L. (2010). *School/Family/Community Partnerships: Caring for the Children We Share*. Phi Delta Kappan, 92(3), 81–96.

European Commission (2000): *Memorandum on Lifelong Learning*. Európai Bizottság, Brüsszel.

Farkas, É. (2014): *A rejtett tudás. A nem formális környezetben szerzett tanulási eredmények hitelesítése*. SZTE JGYPK FI, Szeged

Goodall, J. (2018). *Parental Engagement in Children's Learning: Moving on from Mass Superstition*. Creative Education, 9, 1611–1621.

Rosenthal, R. és Jacobson, L. (1968). *Pygmalion in the classroom: teacher expectation and pupils' intellectual development*. New York, USA: Holt, Rinehart & Winston.

Stéber A., Kereszty. (2015): *Az informális tanulás értelmezései a XXI. században*. Új Pedagógiai Szemle. 2015/9-10. 46-61.

Varga, A., Fehérvári, A., Trendl, F. (2023). *The Power of Community: Supporting the Learning Path of Roma University Students*. Journal of Social Studies, 2023:14 (3), 117-144.  
<https://jsser.org/index.php/jsser/article/view/4962>



**Dr. habil. Varga Aranka**  
egyetemi docens, intézetvezető  
PTE BTK  
Neveléstudományi Intézet



## Hogyan legyen a tanulás élmény? Egy projekt fejlesztései a nem formális tanulás terén

„A gyerek, játék közben tanul. És a legfontosabb, hogy megtanul játszva tanulni.”  
O. Fred Donaldson

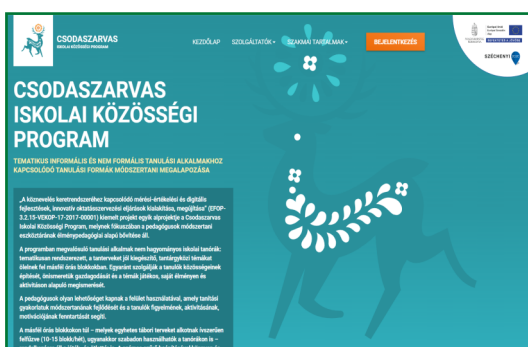
2017 júniusában elindult az EFOP-3.2.15-VEKOP-17-2017-00001 azonosító számú, „A köznevelés keretrendszeréhez kapcsolódó mérési-értékelési és digitális fejlesztések, innovatív oktatásszervezési eljárások kialakítása, megújítása” elnevezésű kiemelt Európai Unió projekt, melynek egyik kiemelt célja a tematikus nem formális és informális tanulási alkalmak, programok fejlesztése az élményalapú, nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló tanulás módszertani megalapozása.

A feladatot a projekt „Tematikus informális és nem formális tanulási alkalmakhoz kapcsolódó tanulási formák módszertani megalapozása” alprojekt (TNFTA) valósította meg. Az alprojekt legfőbb célkitűzése a felnövekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének előmozdítása, az élményalapú tanulás módszertani megalapozása, a tanulás közösségi élménnyé formálása. Ennek a kitűzött célnak az elérése nem valósulhatott volna meg a pedagógusok módszertani továbbképzése, pedagógiai szemléletváltásának szakmai támogatása nélkül. A projekt ezt a feladatot is vállalva több módszertani képzést dolgozott ki és valósított meg 2018-2022. között.

Igaz, a projekt véget ért, de az abban kifejlesztett weboldalak, módszertani segédanyagok, kiadványok, tanulmányok továbbra is segítik a pedagógusok módszertani megújulását, a tanulás új alapokra helyezését és tervezését.

A projektben két, a pedagógusok mindennapi munkáját segítő portál jött létre. Az egyik a <https://www.csodaszarvasprogram.hu/>, melynek fókuszában a pedagógusok módszertani repertoárjának élménypedagógiai alapú bővítése áll. Ez egy olyan online felület, melyen részletesen kidolgozott heti tervek, játékok és ötletek, illetve szálláshely- és programszolgáltatók között böngészhetnek az érdeklődők. Ezekon a lehetőségeken kívül található az oldalon tanulmányokat, kiadványokat, VR videókat az oda látogatók, melyek felhasználásával tovább színesíthetik a tanórákat vagy akár a tanórán kívüli foglalkozásokat is. A másik portál a <https://jelesnapok.oktatas.hu/>, melynek célja, hogy támogassa az általános-, illetve a középiskolában tanítók jeles napokhoz kapcsolódó tervező, szervező munkáját, továbbá segítséget nyújtson ezeknek az alkalmaknak a tanulói aktivitáson alapuló, élményszerű feldolgozásában.

### Hogyan segíti a pedagógusok munkáját a Csodaszarvas Program?



A felület publikus, bárki számára elérhető, így a pedagógusoknak lehetőségük van ötleteket gyűjteni akár egy osztálykirándulást, vagy egy tematikus hetet, napot, délutánt szeretnének szervezni. Ha pedig regisztrálnak, saját profiljukon belül elérhető tervezőfelület segítségével létrehozhatják, elmenthetik vagy kinyomtathatják az elkészített programjaikat.

Az oldalon 353 napközis és bentlakásos programsablon található nyolc témában, 1-11. évfolyamos tanulók számára. A heti tervek témakörei igen változatosak: 1. nomád, kaland; 2. közlekedés, KRESZ, sport és egészségre nevelés; 3. idegen nyelv; 4. környezetvédelem, természetismeret, tudatos fogyasztói magatartás; 5. nemzeti és kulturális identitás, hagyományörzés, anyanyelvápolás; 6. művészeti nevelés; 7. digitális világ, tudatos médiahasználat, digitális alkotás; 8. életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás.

A portál tartalmaz *játékokat* (916 db), *ötleteket* (949 db) és olyan tantárgyokhoz köthető tananyagokat (78 db) is, melyeket játékok segítségével is fel lehet dolgozni. A játékok esetében szűrőprogram segít a korosztályhoz, a tanulók személyiségéhez és az adott pedagógiai folyamathoz legjobban illő játék kiválasztásában. 50 db játékhoz módszertani kisfilm is készült, amelyekben trénerek és tanulók mutatják be, hogyan lehet egy-egy játékot levezetni, pontos instrukciókat adni és reflexiókat megfogalmazni a tanulságokról. A módszertani ötletek egy-egy tananyagegység megtanításánál segítik a pedagógiai tervezést, a játékos, élményszerű megközelítést, és erősítik a tanulói motivációt. Az ötletek, csakúgy, mint a játékok, kültéri és beltéri, korosztályos alapon és a felhasználás módja szerint vannak csoportosítva. A „tananyagok játékosan” a konkrét tananyagtartalmakat kapcsolja össze adott játékokkal. Az ismeretek

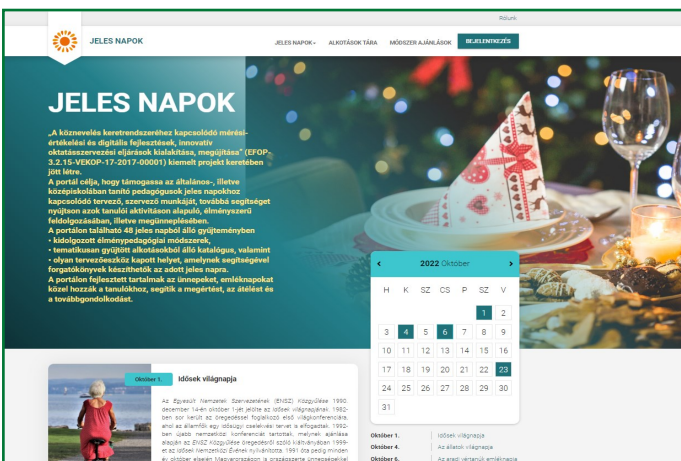


felelevenítésének, az új ismeretek elmélyítésének élményszerű módja segítheti a tanulói motivációt. Az oldalon található kiadványok (12 db), módszertani segédanyagok a pedagógiai gyakorlat megújítása iránt érdeklődőknek szolgálnak forrásanyagként. A füzetek egy része pedagógusoknak, más része a tanulóknak íródott. A gyerekek számára írt foglalkoztatófüzetek a tanulók önálló tevékenységét segítik sokféle játékos formában. A kiadványok letölthetők a portálról.

A weboldalon található program- és szálláshely szolgáltatások esetében a pedagógusok kereshetnek megfelelő szálláshelyeket kirándulások, táborok szervezésekor, illetve kereshetnek és szervezhetnek a tábor témájához illő programokat. Szintén a Csodaszarvas Program oldalán található 3 db VR kisfilmet. Ezek az oktatási tartalmak hozzájárulnak a diákok földrajz-, biológia- és történelmi ismereteinek gazdagodásához.

## Jeles napok feldolgozása az iskolában

Ez a portál is bárki számára elérhető, böngészhető és ha regisztrálnak a pedagógusok, akkor a tervező felületen megtervezhetik a jeles nap forgatókönyvét is. Az online tudástár 60 db jeles nap módszertani kidolgozását tartalmazza.



Témakörök szerint ezek a következők:

1. egyházi ünnepek;
2. történelmi emlékezet;
3. értékek;
4. kiemelt magyar ünnepek;
5. kulturális emléknapok;
6. tanévnyitó és tanévzáró;
7. tudatosságra nevelés.

Minden jeles nap kidolgozása négy egységből tevődik össze: történelmi leírások, szakmai segédanyagok, alkotás- és adattár, módszertani ajánlások. A módszer ajánlások 15 beltéri és 15 kültéri ajánlást tartalmaznak az RJR (Ráhangelődés-





Jelentésteremtés- Reflexió) modell alapján. Így a tanulók tevékenykedtető, együttműködésen alapuló módszerek segítségével kerülhetnek közelebb a jeles nap lényegének megértéséhez.

Az oldalon található szakmai segédanyagok kiadványokat (5 db) és kisfilmeket (9 db) foglalnak magukban. Az ezekben található tartalmakkal tovább lehet színesíteni egy-egy jeles nap megtartását.



Mindkét portál kialakításánál célunk volt, hogy felhasználhatóságában és megjelenésében is vonzó felületet hozzunk létre a pedagógusok és érdeklődők számára. Szeretnénk elérni, hogy az oldalakon található ötleteket, játékokat, segédanyagokat minél többen és többször használják, illetve építsék be a mindennapi tanítás folyamatába, hiszen a tanulást mi, pedagógusok tesszük élménnyé a gyerekeknek.



**Fási Andrea**

osztályvezető  
Oktatási Hivatal  
Köznevelési Programok Főosztálya  
Köznevelési Mérés Értékelési Osztály



## A vezetés elsősorban példa!

A Teleki Pál-i gondolat, nem csak a cserkészvezetők, hanem bármilyen embereket vezető személy egész életre szóló jelmondata lehet. Nagyon örültem, amikor azt a felkérést kaptam, hogy írjak a cserkészetről, a cserkészpedagógia kérdéséről egy alapvetően pedagógusoknak szóló lapban, mert abban reménykedem, hogy néhány gondolattal megerősíthetem kedves volt kollégáimban (én is egykori pedagógus volnék) azokat a módszereket, elveket, amelyek, ha csak elemeiben is, de valószínűleg áthatják mindennapi munkájukat. Egy ilyen írás keretei között csak egy-két dolgot lehet felvillantani, de talán közelebb hozza a cserkészetről azokhoz, akik nem ismerik ezt az Angliából indult világmozgalmat.

Mindenekelőtt el kell mondanom, hogy felnőtt fejjel, már kezdő tanárként miért is adtam a fejemet a cserkészetre. Úgy, hogy a családban nem volt cserkész hagyomány, igazából nem is tudtam sokat a cserkészetről.

A pécsiek, különösen a „lajosos” öregdiákok számára ismerősen csenghet Ivasivka Mátyás karnagy úr neve, aki az első cserkész-összejövetelre elvitt. A rendszerváltást megelőző években, akik a társadalmi kérdések, a politikai változások iránt érdeklődtek, szinte rutinszerűen jártak a legkülönbözőbb összejövetelekre. Egyszer Mátyás kért, hogy menjek el vele egy eseményre, és végül is a Belvárosi Római Katolikus Plébánia közösségi termében találtam magam – több idős, disztigált úr társaságában. Közöttük volt családunk jó barátja, Mohay András gyermekgyógyász. Elmondták, hogy szeretnék újra alapítani a Nagy Lajos Gimnázium valamikori cserkészcsapatát, de ők már idősek, így a gimnazisták és közöttük kellene egy köztes generáció, ezért kerestek meg engem is. Abban az időben sok mindenben részt vettem, másokkal együtt aktív voltam a kertvárosi református gyülekezetben is. De ami fontosabb volt, hogy mindaz, amit az idős uraktól hallottam, nagyon megfogott, úgy gondoltam, ez kell a gyerekeknek! Közösségteremtés, egyéni felelősségvállalásra nevelés, a közösségért végzett munka becsülete. Játék! Úgy gondoltam, hogy egy jobb, élhetőbb Magyarország megteremtéséhez ez is hozzájárul, miért ne csinálnám egy kis ideig... végül 10 évig voltam a cserkészetről aktív tagja.

Tisztában vagyok vele, hogy a cserkészetről természetesen nem lehet jó módszer mindenkinek, és nem is cél, hogy egy kötelező mozgalom legyen. Sok mindent, amit a cserkészetről ad, biztosan meg lehet találni más közegben is, legyen az egy sportkör, vagy természetjárás. A cserkészetről talán a komplexitása adja a legfontosabb erejét, és az, hogy később akár egy egész életre szóló életprogram lehet, tudatosabb, tevékenyebb állampolgárokat nevelve.

A „Isten, haza, embertárs szolgálata”, amire a cserkészetről nevel – ez a hármas - gyakorlatilag lefedte azt, amit én addig is gondoltam a világról, csak talán nem annyira tudatosan. A cserkészetről nem hittan, nem honismereti kör, nem természetjáró szakosztály, de egyúttal mindegyik.

A cserkészetről jó terepe a gyakorlati kereszténységnek, ami számomra azt jelenti, hogy éljük a hitünket, nem szónokolunk róla, és ennek alapján teszünk másokért. A gyakorlati hazaszeretetet jelenti – olyan apróságokra gondolva – hogy megőrizzük a hagyományainkat, vagy egyszerűen nem dobjuk el a szemetet, mert ez a mi hazánk, a mi városunk, a mi falunk, a mi negyedünk. Ha külföldön vagyunk, mesélünk Magyarországról. Tagadhatatlan, hogy a harmadik elem, az embertárs szolgálata, a másik emberre figyelés nagyon fájdalmasan hiányzott abban a késő kádári világban. A rákosi rendszerből cipelt társadalmi szétszabdaltságot, a sokszor kikényszerített alközösségeket reméltem felülírni a cserkészetről segítségével is, mindent



gyakorlatiasan, mindent pózok nélkül. Nagyon megfogott az a tény, hogy a cserkészzet a szolgálatra helyezi a hangsúlyt és az is, hogy a cserkészzet alapeleme a tudatosan használt játék. Ilyen megfontolások alapján vágtam bele, hogy segítek újra alapítani a valamikori 47. Szent László csapatot.

Az országban itt-ott élő valamikori cserkészek, mozgalmuk, életformájuk (?) melletti elkötelezettségére jellemző, hogy a Magyar Cserkészszövetséget 1989. február 11-én, mint a legelsőként megalakuló társadalmi szervezetet vette nyilvántartásba a Fővárosi Bíróság, ezért lehetett, hogy a pécsi öregcserkészek is már idejekorán lépni akartak. Az 1948-as végleges betiltás után, a magyar nyelvű cserkészzetet a Külföldi Magyar Cserkészszövetség (továbbiakban: KMCSSZ) tartotta életben és így ez a mozgalom őrizte meg sok fiatal, már külföldön született anyanyelvét és magyarságtudatát. Az ilyen fiatalok a cserkész táborokban tanulhattak magyar történelmet, magyar földrajzot, néptáncot, népdalt - akár Dél-Amerikában is.

A KMCSSZ szervezte meg az első vezetőképző tábort számunkra, az ausztriai Eibisbergben, ahová Páva Péterrel utaztunk Pécsről. Én ott váltam igazából cserkészzé. Őrsünk, fiatal nők, akik addig soha nem látták egymást, talán főleg pedagógusokból állt. Az első próbát az jelentette, hogy a valahonnan szerzett katonai sátrak egyikét felállítsuk. Ez a sok okos városi lány, mindennel próbálkozott, gödröt is próbáltunk ásni - sikertelenül – annak az egyetlen rúdnak, ami a sátrat volt hivatva tartani. A vezetőnk, aki addig csak figyelte közös próbálkozásunkat, ma úgy hívnánk, „csapatépítő tréningünket”, csak akkor kegyelmezett meg nekünk, amikor elhatároztuk, hogy ez a rúd túl hosszú és le kell fűrészelnünk egy részét. Így aztán végül is nem a szabad ég alatt aludtunk. Reggelenként valamelyikünk kimászott a sátorból, hogy a többieknek avarból, rőzséből tüzet rakjon, vizet melegítsen. Sokunk számára a furcsa és szokatlan feladat mellett megtanultuk, hogy hogyan lehet asztalt, széket készíteni csak farudakból, zsinegek csomózása segítségével, mindemellett sok fontos beszélgetésre is sor került. Számos foglalkozásra emlékszem a természetismeret, a népi kultúra témakörében, de cserkészpedagógiát is sokat tanultunk, aminek talán az volt a legfontosabb elve, hogy

a gyermeknek olyan feladatot adunk, amit el is tud végezni, és lépésről, lépésre emeljük a tudását, magabiztosságát, a feladatok komplexitását. Aki elbukik, felemeljük, segítünk neki, mindezt játszva, erdei foglalkozások, túrák, táborok keretei között. Talán erre mondják ma, hogy élménypedagógia. Arra is emlékszem, hogy amikor az ökumenikus istentiszteletünkhöz egy nagyon szép mezei csokrot csináltam, és igen büszke is voltam rá, egy vezetőnk azt mondta, hogy gondolkodjak el azon, hogy kisebb csokor is elég lett volna, több maradt volna a mezőn. Hát igaza volt!



Forrás: pixabay

A cserkészzet önkéntes, tehát senkit nem lehet erre kötelezni. Ez egyben már meg is adja az alapját egy tudatosabb létnek. A cserkészzetet vállalni kell, próbákon keresztül lehet előre lépni. Akik gyermekkorukban megtapasztalták a cserkészzet erejét, szépségét, nagyon gyakran vezetőként vissza akarják adni az élményt a mögöttük jövő korosztálynak, ezért van az, hogy a cserkészvezetők gimnáziumi, egyetemi tanulmányaik, de sokszor már munkájuk mellett vállalják a cserkészzetben való tevékenységet térítésmentesen, idejüket, erejüket áldozva a közösségért.



Cselekvő életre nevel kisebb, majd egyre nagyobb feladatokkal. Remény szerint tudatosabb állampolgárok kerülnek ki a cserkészetből. Megadja a közösségi lét, a közösségért való cselekvés örömét, és ez a mai elmagányosodó világunkban igen csak fontos.

A természetben való jártasság magabiztosságot ad, aki rendszeresen kint van a természetben bizonyára nyugodtabb személyiséggé is válhat, és a fáramászás, kúszás, mászás még a koordinációs problémákon is segíthet. A nyári tábori emlékek igen gyakran hősi cselekmények vissza-visszatérő történeteivé válnak. Mit csináltunk, amikor éjszaka leszakadt az ég, és a sátrak eláztak, vagy amikor a tűző nap elől kellett valamiféle szaletlit ácsolni együtt, mindannyiunknak. Hogyan főztünk együtt, és mi lett belőle... és mégis megettük, mert éhesek voltunk... Cserkészek között ilyen történeteket hallani régmúlt táborokról. A közös, együtt elköltött étkezések, fontos eleme, hogy biztosan mindenkinek jusson. Más ez, mint a menzán a tálcával végig menni, és venni mindemből, bármiből.

A tábori keretmesébe ágyazott tanulás, a tábortüzek vicces jelenetei, ahol még a legfélénkebb gyerek is megbátorodik, hogy szerepeljen, nem feledhető élmény volt.

A 10 cserkésztvény értékrendet teremt és ezeknek a törvényeknek a mélyebb értelmezése, fogódzót adhat bonyolultabb élethelyzetekben is.

Ami a vezetői feladatokat illeti, a cserkészet erre is felkészít. Akire a gyermeket, a legnagyobb kincsünket bízunk, annak tudnia kell, hogy mit bíztak rá, és hogyan vezethet akár csak 5-6 gyermeket, vagy akár egy csapatot. Ezért van, hogy a cserkészetnek megvan a maga vezetőképző rendszere. Legtöbben úgy gondoljuk, hogy nagyon sok olyan képességet kaptunk, amit az élet más területén is használni tudunk és nem fizettünk híres-neves trénereknek.

A Magyar Cserkészszövetség csapatai igen gyakran plébániák, egyházközségek mellett alakultak meg a rendszerváltás időszakában. Ez talán nem is csoda, az akkori viszonyokat ismerve. Valószínűleg ma is kevesebb csapat kötődik iskolákhoz, gyermekintézményekhez, pedig lehet, hogy éppen azoknak a gyerekeknek lenne legnagyobb szüksége rá. Arra szeretném sarkallni a kedves baranyai pedagógusokat, hogy ha a cserkészek bekopogtatnak toborozni, a cserkészetet bemutatni, bátran engedjék be őket iskoláikba, osztálytermeikbe, mert lesznek olyan gyerekek, akiknek nagy hasznára válik, ha cserkésszé válnak.

A budapesti Kapisztrán Szent János cserkészcsapat mottója egy Goethe idézet: A gyerekeknek két dolgot kell adnunk: gyökereket és szárnyakat. Egyetértek, és a cserkészet ebben segíthet!

A cserkésznevelésről bővebben a Magyar Cserkészszövetség Egységes ifjúságnevelési kézikönyvében olvashatnak: <https://www.cserkesz.hu/node/33>



**Breuer Klára**  
nagykövet





## POROS EMBEREK POROS TÁRGYAKAT POROLNAK ?

VAGY

### Tapasztalati tanulás a múzeumban - a pécsi Janus Pannonius Múzeum gyakorlata

#### Kulcsszavak:

- többszörös intelligencia
- tanulásmódszertan
- megváltozott figyelemkoncentráció
- jövő látogatója
- személyesség



**JANUS  
PANNONIUS  
MÚZEUM**

#### Kérdések:

Mik a múzeumpedagógia lehetőségei a 21. századi tanulás megtámogatására?

Milyen módszertannal dolgozzon egy múzeum, hogy megszerezze, és fenntartsa a diákok figyelmét?

Egy múzeum miként lehet másodlagos tanulási terület?

A pécsi Janus Pannonius Múzeum (JPM) múzeumpedagógiai osztálya 2022–23-ban egy attitűdváltó folyamatot indított el programjai szervezése és fejlesztése során. Az attitűdváltást az indokolta, hogy a 2020-as évekre a minden korosztály számára elérhető internetkultúra az olvasási, művelődési, kommunikációs szokásokat átjárta és átírta. A jövő látogatója megváltozott figyelem-koncentrációs képességgel él, egyre intenzívebben növekvő számban vannak közöttük tanulási nehézséggel élő fiatalok.

A változást ezen kívül támogatta, hogy 2022-ban megszületett **az ICOM új múzeum definíciója:**

*„A múzeum a társadalom szolgálatában álló nem profitorientált, állandó intézmény, amely kutatja, gyűjti, megőrzi, értelmezi és kiállítja a tárgyi és szellemi örökséget. A múzeum a nyilvánosság számára **nyitott, hozzáférhető és befogadó, elősegíti a sokszínűséget** és a fenntarthatóságot. Etikusan, szakszerűen és a közösségek részvételével működik és kommunikál, **változatos tapasztalatot nyújtva az oktatás, a szórakozás, a reflektív gondolkodás és a tudásmegosztás terén.**”*

Az új definícióra alapozva a múzeumpedagógiai koncepcióknak fiatalokra, felnőttekre és idős látogatókra egyaránt vonatkozó új fókuszai születtek meg.

A **JPM kiállításai** a múzeumpedagógiai foglalkozásokon nonformális tanulási térré alakultak át, ahol megvalósul a **nyitottság**, a **személyesség**, a **reflektív tanulás** és az **élmény** közös, **egyidejű** jelenléte.

Fejlesztéseink során arra keressük a választ, hogy a **21. századi gyermek- és felnőttkori tanulás** miként támogatható múzeumi tartalmakkal; hogy kiállításainkban az EREDETIVEL és IGAZIVAL való találkozás, a múlt és a jelen **egy pillanatban való sűrítettsége** hogyan támogathatja a **figyelmet**, a **memorizálást**, a **kreativitást**.



2023-ban tanár kollégákkal és diákokkal kidolgoztunk egy olyan foglalkozáselemekből álló mátrixot, amely kellően rugalmas ahhoz, hogy a mindenkor betérő látogatócsoport számára vonzó és figyelmet fenntartó legyen, ugyanakkor kellően keretet adó ahhoz, hogy az adott **kiállítás értékei ne tűnjenek el** a foglalkozás élményének sokaságában.

Múzeumpedagógiai foglalkozásainkon reflektálunk a diákok megváltozott működésére: egyre rövidülő figyelem, a változó kontrollfunkció, gyengülő munkamemória, a megváltozott kognitív rugalmasság stb.

A fenti helyzetre válaszul létrehozott foglalkozásainkon, projektjeinkben ötvöztük a gardneri többszörös intelligenciáknak megfelelő módszereket és a Kolb-i folyamatmodellt.

Eszközeinket a drámapedagógia, a kooperatív és konstruktív pedagógia tárából vettük. Intenzíven visszatérő eszközünk a **szerepjáték**. A **szerepajánlat** és **szerepelfogadás**, módszer felhasználása a múzeumi befogadásban még újszerű eszköz. Arra épít, hogy a diák, ha saját személyében nem is, de egy szerepben igent mond a **közös munkára**.

Gardner többszörös intelligenciaelmélete nagyszerű lehetőség a differenciált foglalkozásszervezésre. A differenciálás nem a szellemi képességek szerinti, hanem az intelligenciatípusok szerinti.

Miként működik a fenti elmélet a gyakorlatban? Álljon itt egy példa:

### Lázadás a Nyolcakkal

Múzeumpedagógiai foglalkozás a Modern Magyar Képtárban.

Időtartam 90 perc, ajánlott korosztály 7-8. osztály

Foglalkozásunk 5 teremben zajlik, így **kerüljük el, a reménytelenség érzését** az esetleges túl nagy kiállítási anyag miatt.

1909-ben forradalmi művészcsoporthoz született Magyarországon. Elsőként állt a közönség elé egy olyan fiatal művészcsoporthoz, melynek munkássága szervesen illeszkedett a legmodernebb nemzetközi irányzatokba. Lázadás – formabontás- új formák keresése- építés témáit dolgozzuk fel a múzeumpedagógiai foglalkozáson. Van-e közös az ő lázadásuk és a mai kamasz fiatalok lázadásuk között?

A válaszkérés útja, hogy a festményeken, irodalmi és zenei műalkotásokon, valamint a saját tapasztalataikon keresztül eljutunk a saját lázadásainkhoz.

A Lázadás a Nyolcakkal c. múzeumpedagógiai foglalkozásunkban a „Ráhangolás” fázisában a jelenlévő látogatókat először drámapedagógiai gyakorlatokkal kapcsolatba hozzuk önmagukkal, egymással, majd a társaikkal. A játékok és gyakorlatok segítséget nyújtanak **egyéni motivációjuk felkeltésében**, fizikai, érzelmi-mentális és kognitív szinten egyaránt előkészít a közös munkára. A Ráhangolás célja a személyiségformálás, a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítése. Továbbá ebben a szakaszban történik meg a **közgyűjtemény** fogalmának a tudatosítása, és a kiállított értékekre és azok védelmére való figyelemfelhívás.



Forrás: Janus Pannonius Múzeum



Ráhangolás tanulási területei

- együttműködés, fantázia, koncentráció
- testi kifejezés, térhasználat, sűrítés (lényeglátás és lényegkiemelés)
- bizalom fejlesztése, bátorítás
- a beszédészlelés, a beszédértés, és a beszédprodukciónak fejlesztése,
- szenzomotoros koordináció

Ezzel megteremtettük azt a belépési helyzetet, amely alkalmassá tette a diákokat gondjaik és hétköznapjaik elengedésére és a **műalkotásokkal való találkozásra**.

A „*Jelentésteremtés*” fázisában múzeumpedagógus vezetésével elindul a kiállítás megtekintése. Ebben a szakaszban **szerepjátékra** hívjuk őket. Egy kurátor szerepében kell dönteniük egy tervezett kiállításba beválogatható alkotásokról. A kurátor dolga itt és most kiszavazni a neki nem tetsző alkotásokat.

Az **egyéni szavazást csoportos vitajáték** követi, melynek célja a **döntés**. Eközben a látott festményekről kell véleményt alkotni és azokat kimondani. Ebben a munkában a múzeumpedagógus szempontokkal vezeti, támogatja a vitát.

A belső élmények és vélemények megosztása **egyre mélyebbé teszi** a festményekre és az önmagunkra irányuló figyelmet.

A vitát a Nyolcak művészcsoporthoz zárjuk le, ahová megérkezik - egy közben (a diákok közül) századfordulós viseletmásként öltöztetett - pesti polgári házaspár. Ezzel új játék veszi kezdetét: a korabeli kiállítás látogatók belső gondolatainak előhívása következik. Ebben a fázisban szempontok, ítéletek, érzések kerülnek felszínre. A kor milióját a festmények mellett elhangzó Ady versekkel, párizsi anekdotákkal és Bartók zenéjével mélyítjük.



Forrás: Janus Pannonius Múzeum

Abból a célból, hogy az elhangzottakat pontosítsuk és hitelesítsük, kézbe adunk olyan folyóirat másolatokat, amelyek tartalmazzák a Nyolcak kiállításaihoz készült kritikákat és karikatúrákat.



Ezekből kiderül a kor elutasítása és ezzel teremtjük meg azt a kíváncsiságot, amire felelet a záró programelemünk, melyben, 8 kiscsoportban az alkotókról szóló tudásszerzés és tudásmegosztás történik.

A foglalkozás *reflexiós* részében frontális munkában kimondatik a saját véleményük az „ellenállás”, „művészet üldözése”, „üldöztetés, harc az alkotó munkával” témákban.

A reflexió után egy kötetlen és szabad időtöltés kezdődik a Modern Magyar Képtár még nem látott termeiben.

A JPM múzeumpedagógiai osztálya jelenleg is folyamatosan fejleszti meglévő foglalkozásait a fent bemutatott interdiszciplinaritás és differenciálás mentén.

Szeretnénk olyan másodlagos tanulási térré válni, amely a város és a régió lakosságának állandó korszerű időtöltést nyújt **az oktatás, a szórakozás, a reflektív gondolkodás és a tudásmegosztás terén.**

*Ezzel a szemlélettel támogatjuk a közoktatás hatékonyságának teljesebbé válását. Arra biztatjuk a tanár kollégákat, használják ki a nem formális oktatási tér adta lehetőségeket!*

Várja Önöket a Janus Pannonius Múzeum

Programjaink, foglalkozásaink iránt érdeklődni az alábbi címen lehet: [toldi.ildiko@jpm.hu](mailto:toldi.ildiko@jpm.hu)



## Hoffmanné Toldi Ildikó

múzeumpedagógiai osztályvezető  
Janus Pannonius Múzeum

szakterületei: múzeumpedagógia,  
drámapedagógia, oktatásfejlesztés,  
tanulásmódszertan



## Az élménypedagógia tárháza - a könyvtár

A gyermekkönyvtárak ideális színterei a nonformális tanulásnak, az iskolai oktatómunka támogatásának. Tevékenységüket az iskolában elsajátított ismeretek, készségek és képességek gyakorlására, továbbfejlesztésére építik az aktuális iskolai tantervek előírásait figyelembe véve.

A Csorba Győző Könyvtár gyermekkönyvtárai Pécs város különböző pontjain működnek, biztosítják az adott városrész könyvtári ellátását, és olvasók számára szervezett sokszínű programjaik által az iskolán kívüli tanulás hatékony támogatását.

A gyermekkönyvtárakban dolgozó könyvtárosok, könyvtárpedagógusok hivatása az olvasóvá nevelés, a könyvek iránti szeretet igényének felkeltése. Nem győzzük hangsúlyozni a szülőknek, pedagógusoknak, hogy az olvasásfejlesztés komplex készségfejlesztés és személyiségfejlesztés is. Az olvasás során fejlődik a gondolkodási struktúra, az észlelés, a szövegértési képesség, a problémamegoldás, a kreativitás, az empátia, a nyelvi kifejezőkészség és a beszédstílus, valamint gazdagodik az olvasó gyermek szókincse is. Könyvtári foglalkozások alkalmával már szemmel látható a különbség a gyerekek között, akik rendszeresen hallgatnak mesét, vagy olvasnak, kitűnnek a társaik közül. A könyvtárhasználók között megjelentek a digitális bennszülöttek, az Alfa és Z generáció eszközhasználati és információkeresési szokásai, feladták a leckét a könyvtárosoknak is. Egyre kevésbé érdekli a gyerekeket a könyvtárak hagyományos szolgáltatása, viszont annál inkább felértékelődik a könyvtár, mint közösségi tér. Tanítás után sok gyerek tölti a könyvtárakban az időt okos eszközökbe felejtkezve, egy kényelmes babzsákba süppedve. Ezekkel az eszközökkel kell felvennie a versenyt a könyvtárpedagógusoknak, ezért számos jó programmal várják a tanítás után betévedő gyerekeket. Olvasóklubok, vetélkedők, szabadulósobák, társasjátékok biztosítják a tartalmas időtöltés lehetőségét. Természetesen igény szerint, a házi feladatok elkészítésében is számíthatnak a gyerekek a könyvtárpedagógusra. A gyermekkönyvtárakban megforduló gyerekek szociális háttere, családi környezete, magatartásmintái elég változatosak, mely időnként nevelési feladatok elé állítja a gyermekkönyvtáros kollégákat.

Az olvasáskultúra terjesztésében a gyermekkönyvtárak bátran támaszkodhatnak a gyermek- és ifjúsági irodalmi gyűjteményre. A gyermekkönyvtárak állományának építésénél kiemelten figyelünk a kortárs írók műveire. A csoportokkal érkező pedagógusok is szívesen megismerkednek ezekkel a művekkel, melyeket már a nyári olvasmányok összeállításánál is felhasználnak.

A gyermekkönyvtárosnak az író-olvasó találkozók és a rendhagyó irodalomórák segítségével meghatározó szerepe van az alkotói életművek teljesebb megismertetésében, a szerzőkről kialakított kép megfoghatóbbá tételében.

A Csorba Győző Könyvtár Gyermekkönyvtárai kiemelten kezelik a 14 éven aluliak könyvtárhasználatra való szoktatását, olvasáskultúrájuk fejlesztését, az általános készség- és képességfejlesztését, a digitális kompetenciákban való jártasságot és a családok közös könyvtárlátogatásának ösztönzését. A foglalkozások az élménypedagógia eszközével élve személyiségfejlesztő és közösségépítő jellegűek, az érzelmi intelligenciát és a társas készségeket és önismeret fejlesztését állítják a középpontban. A gyerekek többnyire csoportmunkában dolgoznak, mely intenzív jelenlétet, kommunikációt, tudásmegosztást kíván.





A gyermekkönyvtáros kollégáknak szakmai kihívást jelent a könyvtári foglalkozások nehezebb tervezhetősége, hiszen nem mindig lehetünk tisztában azzal, milyen a csoport összetétele. Ezeknek a foglalkozásoknak elsődleges célja a könyvtárak, a könyvtári dokumentumok, szolgáltatások és az informálódás szükségletének felkeltése, melynek következtében a gyerekek otthonosan fognak mozogni a könyvtárban. Az írni-olvasni tudás, az olvasási készség és az olvasásmegértés fejlesztése mindig elsődleges szempont. Az értő olvasás fontossága az életben való boldogulás alapreceptje.

Amennyiben sikerül felkelteni a könyvtárhasználó gyerekek esetében az önművelésre, az önképzésre, az önálló tanulásra és az olvasóvá válásra is az igényt, akkor a munkánk valóban nem hiábavaló volt.

A pécsi gyermekkönyvtárakba jelentkező csoportok számát jelentősen befolyásolja az oktatási intézmények esetében, a minden tanévre egyre inkább jellemző krónikus időhiány. A csoportokat kísérő pedagógusoknak sokszor nagyon nehéz a könyvtári foglalkozásokra időt szakítani, viszont ha eljönnek, akkor a hivatásuk iránt elkötelezett, szakértő gyermekkönyvtárosokkal, könyvtárpedagógusokkal találkozhatnak, akik remekül megtalálják a hangot az egészen kicsi és a már szinte felnőtt középiskolás korosztállyal is. A teljesség igénye nélkül szeretném bemutatni, hogy milyen foglalkozásokkal várják a pécsi gyermekkönyvtárak az óvodás, az általános iskolás és a középiskolás csoportokat.

**A Csorba Győző Könyvtár Apáczai Csere János Fiókkönyvtár** az iskolai könyvtárral nem



Forrás: Csorba Győző Könyvtár

rendelkező Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola számára biztosítja az iskolai könyvtári feladatokat. A könyvtári foglalkozások tartását az óvodások, az általános iskolások számára a könyvtárpedagógusok és a fonotéka zenei könyvtárosai biztosítják, míg a középiskolások számára a felnőtt részlegben dolgozó olvasószolgálatos könyvtáros kollégák végzik. Minden esetben a pedagógusokkal együttműködve állítjuk össze a foglalkozásokat, amik felépítésére az elmúlt évek tapasztalata hatással volt.

Már nincsenek hozzászokva a gyerekek, hogy csak hallgassák a történetet, így, ha képekkel nem társul a mese, szinte esélytelen a figyelmük megtartása. Az élőszavas mesélésnek viszont hatalmas ereje van. Szinte megbabonázza a gyerekeket, mely óriási eredményeket tud produkálni a gyerekek olvasóvá nevelésében. A mesélés másik módja, a papírszínház, szintén nagy hatással van a gyerekekre. Az elhangzott mesét mondókák, mozgásos versek, drámapedagógiai elemekkel fűszerezett játékok követik. Az Apáczai Fiókkönyvtár könyvtári foglalkozásai közül a legnagyobb figyelmet a "Bölcs Bagoly játék" kapja. Alsó tagozatos osztályok játszanak gyermekkönyvtárosokkal 9 hónapon keresztül. A havonta készülő feladatlapok minden alkalommal más témára hívják fel a gyerekek figyelmét. Mindig egyszerre két feladatlap készül, külön a második osztályos tanulóknak, figyelembe véve, hogy az írás és olvasás elsajátításának az elején járnak, és külön a harmadik-negyedik osztályosoknak.

A honfoglalás témája 3. osztályban kiemelkedő tananyag, ilyenkor más megvilágításba próbáljuk helyezni a témát. Visszaidézzük a jurta hangulatát, képkirakó segítségével megismerkedhetek a vezérekkel, a rovásírással, korabeli fűszerekkel és ételekkel. A foglalkozás során kooperatív,



páros és egyéni munkaformákban is dolgozunk. A projekt az élményalapú oktatás, valamint az olvasás és a művészetek jelenlétének fontosságára igyekszik felhívni a figyelmet a fiatalok életében. A műhely a könyvek által segít utat találni önmagunkhoz, és nyújt maradandó élményt a művészetek testvérkapcsolatának bevonásával.

Fonotékánkban zenei könyvtáros kollégák várják a csoportokat óvodás kortól egészen középiskolás korig. Az óvodás csoportoknál egy-két foglalkozás témája ízelítőül: állatmesék háziállatokról, a természet hangjai zenével, népdalfeldolgozások, zenekószolgtató. A zenekari hangszerek családjával és a kottaírás fortélyjaival is megismerkedhetnek a foglalkozásokon résztvevő gyerekeket. A "Klasszikusok könnyűzenei változatban" című programsorozat bemutatja a klasszikus műveket és ezek mai változatát.

Az Apáczai fiókkönyvtárban működik a "Könyvkalandor Olvasóklub". A tagok felső tagozatos diákok, akik havi rendszerességgel találkoznak itt a könyvtárban. A téma mindig egy kortárs ifjúsági regény.

Középiskolás csoportok általában csak a tanév elején látogatnak el a könyvtárba, majd már csak a könyvtár által szervezett rendhagyó irodalomórakon találkozhatunk velük, vagy a fonotéka "Legműveltebb csoport" vetélkedőjén.

Az Apáczai Fiókkönyvtár ad otthont minden évben a Bod Péter Országos könyvtárhasználati Verseny megyei fordulójának. Az írásbeli megmérettetés után, a szóbeli verseny is itt zajlik. Ez egy remek alkalom a tapasztalatcserére az iskolai könyvtárosokkal.

A **Csorba Győző Könyvtár Kertvárosi Fiókkönyvtára** óvodások és kisiskolások számára tematikus foglalkozásokat szervez. Ezek közül a legnépszerűbb az évszakokhoz kapcsolódó, illetve a Népmese napja, az Állatok világnapja és a Víz világnapja alkalmából szervezett foglalkozások. Ezek tematikája hasonló.



Forrás: Csorba Győző Könyvtár

A felsőbb évfolyamoknak kalandtúrát szerveznek fejtörőkkel, kreatív feladatok, szabadulószoza projekt is van egy-egy téma mentén (pl. magyar írók). A foglalkozás második részében a témához kapcsolódva a gyerekek korosztályának megfelelő alkotó foglalkozás következik. Általában újrahasznosított alapanyagokkal dolgoznak.

Ökojátárszínházat is tartanak, mely egy környezettudatos kreatív foglalkozás, ahol a gyermekek játékosan sajátíthatnak el ismereteket a fenntarthatóságról.

A **Csorba Győző Könyvtár Körbirodalom Gyermekkönyvtára** a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont negyedik emeletén található. Ebben a könyvtárban a legnépszerűbb programok a szombati napra esnek, elsősorban családokat szólítanak meg. Többnyire író-olvasó találkozókat, jeles napokhoz kapcsolódóan kézműves foglalkozásokat, papírszínházi előadásokat rendeznek a gyermekkönyvtáros kollégák. Minden évben megszervezik a "Körbirodalmi lépegető" olvasás kihívást, melynek célja, hogy egy éven belül beiratkozzanak az olvasni vágyó gyerekek a könyvtárba, és minél több könyvet olvassanak el. A könyveket egy előre megadott listából kell kiválasztaniuk. Az elolvasott könyvekkel pontokat lehet szerezni, minél több pontot gyűjtenek össze, annál magasabbra jutnak a körbirodalmi ranglétrán.



A Könyvtámasz Könyvklub középiskolásokat szólít meg, minden alkalommal egy kortárs író ifjúsági regényével ismerteti meg a klubtagokat.

A Körbirodalom gyermekkönyvtárosai állítják össze a BiblioTéma folyamatosan bővülő tematikus könyvlista gyűjteményt, mely a szülőknek, gyermekeknek és pedagógusoknak nyújtanak segítséget a népszerű témákhoz.

Óvodás csoportokat és általános iskolai osztályokat is fogadnak, melyről részletesebben a Csorba Győző Könyvtár Gyermekkönyvtárai honlapon találhatóak az érdeklődők. Számos érdekes tematikus interaktív könyvtári foglalkozást kínálnak a kisgyermek-kortól a középiskolás korosztályig bezárólag. A felsorolt témákon kívül előzetes egyeztetés alapján lehetőség van egyéni igényekre épülő foglalkozások megtartására is. Az óvodásoknak szánt foglalkozásokat szókincsbővítést, beszédfejlesztést, mozgásfejlesztést szolgáló játékokkal és kreatív feladatokkal színesítik.



*Forrás: Csorba Győző Könyvtár*

Felső tagozatos diákok könyvtárhasználati ismeretekkel kiegészített könyvtártúrán vehetnek részt, ezeken az alkalmakon a gyermekkönyvtáros kollégák mutatják be az itt működő könyvtárat, a könyvtár funkcionális tereit, szolgáltatásait és a kölcsönzést, beiratkozást, hosszabbítást is. Tematikus foglalkozásokra is jelentkezhetnek a felsőbb évesek, melyek elsősorban a kötelező olvasmányokra épülnek

A **Csorba Győző Könyvtár Pinokkió Gyermekkönyvtára** is gazdag programokkal várja az óvodás és kisiskolás csoportokat. Papírszínházi mesék és a mesebörönd mellett bevezették foglalkozásainkba a meseparavánt, illetve a mini bábszínházat. Sok esetben a háttérter, díszletet és a bábokat is maguk tervezik és készítik el. Minden esetben komplex foglalkozásokat kínálnak: az interaktív mesékhez zene, játékos-, mozgásos feladatok kapcsolódnak, és kreatív kézműves alkotásokkal zárulnak. Az általános témák mellett kapcsolódnak a jeles napokhoz, ünnepekhez, évszakok váltakozásaihoz.



*Forrás: Csorba Győző Könyvtár*

A nagyobb iskolásoknak mini vetélkedőket, érzelmi intelligencia fejlesztő, társas interakciókat fejlesztő, személyiségfejlesztő, kreativitást ösztönző, irodalmi műveket, kortárs szerzőket feldolgozó foglalkozásokat, szabadulósobákat szerveznek. Szaktanárokkal egyeztetve foglalkozásaikkal kapcsolódnak a közismereti tárgyak órai anyagához is.

A felsorolt rendkívül gazdag gyermekkönyvtári foglalkozások, programok kínálatából választhatnak a pedagógusok és a szülők így a foglalkozásokon részt vevő gyerekek tovább fejleszthetik tudásukat, gyakorolhatják megszerzett készségeiket és képességeiket, élményekkel gazdagodva közelebb kerülhetnek a könyvek és az olvasás világához.



## **Irodalom:**

Csík Tibor: Iskolai könyvtár, esélyek és egyenlőség. Elektronikus Könyv és Nevelés. 2005. VII. évf. 2. sz.

Csík Tibor: Olvasásfejlesztés, olvasásnépszerűsítés a könyvtárban. Könyv és Nevelés, 2011/2.

Dán Krisztina: Az iskolai könyvtárak fejlesztési stratégiája, 2009. A tanulmány az OKI Program és Tantervfejlesztési Központja „Az iskolai könyvtár, mint információs forrásközpont” c. kutatási projektjének keretében készült.[vii] UNESCO/IFLA School Library Manifesto 2000.

Nagy József: XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest. 2000

## **A Csorba Győző Könyvtár gyermekkönyvtárainak elérhetőségei:**

Csorba Győző Könyvtár Gyermekkönyvtárainak közös honlapja:

<https://gyermekkonyvtarak.csgyk.hu/>

### **Csorba Győző Könyvtár Apáczai Csere János Fiókkönyvtára**

7632 Pécs, Apáczai Csere János körtér 1/D

E-mail: [apaczai.fiokkonyvtar@csgyk.hu](mailto:apaczai.fiokkonyvtar@csgyk.hu)

Facebook: [www.facebook.com/apaczai-fiok/](http://www.facebook.com/apaczai-fiok/)

Telefon: +36 72 550-637; +30 544-2040

### **Csorba Győző Könyvtár Kertvárosi Fiókkönyvtára**

7632 Pécs, Honvéd tér 1.

E-mail: [kertvarosi.fiokkonyvtar@csgyk.hu](mailto:kertvarosi.fiokkonyvtar@csgyk.hu)

Facebook: [www.facebook.com/kertvarosifiok/](http://www.facebook.com/kertvarosifiok/)

Telefon: +36 72 443-222



**CSORBA  
GYŐZŐ  
KÖNYVTÁR**

### **Csorba Győző Könyvtár Körbirodalom Gyermekkönyvtára**

7622 Pécs, Universitas u. 2/A

E-mail: [korbirodalom@csgyk.hu](mailto:korbirodalom@csgyk.hu)

Facebook: [www.facebook.com/korbirodalom/](http://www.facebook.com/korbirodalom/)

Telefon: +36 72 501-690

### **Csorba Győző Könyvtár Pinokkió Gyermekkönyvtára**

7624 Pécs, Nagy Jenő utca 24.

E-mail: [pinokkio.gyermekkonyvtar@csgyk.hu](mailto:pinokkio.gyermekkonyvtar@csgyk.hu)

Facebook: [www.facebook.com/pinokkio.gyermekkonyvtar/](http://www.facebook.com/pinokkio.gyermekkonyvtar/)

Telefon: +36 72 324-001



**Váló Judit**

a Csorba Győző Könyvtár Apáczai Csere János  
Fiókkönyvtárának csoportvezetője  
a Gyermekkönyvtári Munkacsoport vezetője



## Iskolakert a Mecsek lábánál

Napjainkban reneszánszát élik az óvoda- és iskolakertek. Köszönet ezért az Iskolakertekért Alapítványnak, akik pályázati lehetőségeket, kertészeti képzést, támogatást nyújtanak a vállalkozó kedvű pedagógusoknak és intézményeknek.

Az iskolakertek nagysága, színvonala, felszerelése különböző. A helyi sajátosságoktól, a földrajzi viszonyoktól, a kertnek otthont adó település hagyományos mezőgazdasági tevékenységétől, az iskola jellegétől, adottságától, a fenntartó hozzáállásától, a társadalmi környezet segítőkészségétől és nem utolsósorban a kertet megálmodó, a mindennapi munkát szervező és irányító pedagógus szemléletétől, szakjaitól, elhivatottságától függő.



Forrás: PTE GYÁIG Deák Ferenc  
Általános Iskolája

Mivel fenntartónk a Pécsi Tudományegyetem "Zöldegyetem", mi "Ökoiskola" vagyunk. Mindig is fontos volt a természetközeli élmény, az egészséges táplálkozás, a fenntarthatóság, a kertkultúra bemutatása diákjainknak. Az iskolaudvaron nincs olyan méretű elkeríthető rész, ahol iskolakertet lehetett volna létesíteni, így jött az ötlet, vigyük kicsit messzebb, de annál tökéletesebb helyszínre. Iskolakertünk Pellérdén található, egy magántulajdonú kertben, a teljes területtől elkülönített, külön bejáratú 1200 m<sup>2</sup>-es részen. Fűszerkert, veteményes, virágoskert, sziklakert, gyümölcsös (szőlőlugas, 28 fa és 29 bokor, magas ágyásban epres) és egy kis szántóföldi parcella található a területen.

Van két komposztáló, téglafalú szerszám és kerti bútortároló épület vizesblokkal, tűzrakó hely, zárt – és nyitott víztároló, kút, szabadtéri tanterem, napenergiával működő palántanevelő, szárító, aszaló és meteorológiai állomás.



Forrás: PTE GYÁIG Deák Ferenc  
Általános Iskolája



Forrás: PTE GYÁIG Deák Ferenc  
Általános Iskolája

Alapításkor kiemelt célként fogalmaztuk meg, hogy a kert legyen az ökológiai kertgazdálkodás alapja és épüljön rá a mesék világa, az alkotás, a kézműves tevékenység, a minden érzékszervvel való ismeretszerzés varázsa, legyen a kísérletezések terepe, egy terápiás- és igazi közösségi tér. Mára tökéletes egységben, egymást kiegészítve valósul meg az eredeti álom. Nyitott kertként fogadunk érdeklődő pedagógusokat az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának Tavaszi, Őszi Pedagógiai Napjainak keretében, iskolakertészeket, egyetemünk érdeklődő hallgatóit...

A foglalkozások keretében a gyerekek megismerkednek a tavaszi, őszi munkákkal (talaj előkészítés, vetés, palántázás, tőosztás, dugványozás, gazolás, öntözés), a növények jellemzőivel (egynyári, évelő, hagymás, fás - és lágyszárú) valamint a nyári fenntartás feladataival (takarás, öntözés, betakarítás, feldolgozás formáival: aszalás, szárítás, szörpkészítés, lekvár főzés, savanyítás és magfogás).



Forrás: PTE GYÁIG Deák Ferenc Általános Iskolája





A munka mellett igazi szemléletformálást is kapnak. Kertünkben a permakultúra és az ökológiai gazdálkodás elméletével és gyakorlatával is megismerkednek, ezek mentén tevékenykednek. Természetessé válik számukra a vegyszermentes növényvédelem, a komposztálás, a talaj gazdagítása szerves anyagokkal, őshonos, kárpát-medencei génállományú növények megtartása, visszatelepítése, de a klímánkat bíró néhány mediterrán növény (datolyaszilva, füge, olajfa, rododendron, leánder) betársításával a téli fagyvédelem is kiemelt hangsúlyt kap.

Törekszünk a területen élő állatok védelmére és még több becsalogatására vizes élőhely létrehozásával, rovarhotelek készítésével. Madárbarát Kert vagyunk, így madáretetők, itatók, költőhelyek kihelyezése, gondozása és védelme is hozzátartozik az ittléthez.

A minden érzékszervvel való ismeretszerzés, a nagyítóval, mikroszkóppal való vizsgálatok, kísérletek az osztálytermi órákon tanultak kiegészítése, rendszerezése. Mivel létesítettünk meteorológiai megfigyelő állomást is, így a komplex megfigyelések lejegyzetelése folyamatos



feladat. Könyvtáros tanárként fontosnak tartom a könyvhasználatot a kertben is. Sok feladat építhető a megfigyelt, hallott, látott, kóstolt ismeretek további bővítésére. Így a könyves talicskában vannak zsebkönyvek, növény- és állathatórózók, atlaszok, mese- és verses kötetek... Teljes tantárgyi koncentráció valósul meg (természetismeret, biológia, földrajz, matematika, technika, rajz, ének-zene, testnevelés, könyvtárhasználat, magyar nyelv, irodalom) és a kulcskompetenciák fejlesztése mellett a kétkezi munka megbecsülése, tiszteletére nevelése.

*Forrás: PTE GYÁIG Deák Ferenc Általános Iskolája*

Kiemelt feladatunk a természethez kapcsolódó világnapok megtartása. Így a Víz Világnapján vizes-, a Föld Napján földes kísérletekkel, a Fenntarthatósági témahéten a szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosítás mellett mi a kerti hulladékok szelektálásával, újrahasznosításával is foglalkozunk. Milyen növény, növényi rész kerül komposztálóba, mivel lehet takarni a növények körül a nagy melegben, mit használunk fel komposztálás nélkül zöldtrágyaként, a kiszedett gyomnövények sem kerülnek elszállításra, hanem a kert hepehupás részeit töltjük fel velük.

Nálunk minden nap Állatok Világnapja, hiszen a madarakkal, a rovarokkal, a vizes élőhely békáival, szitakötőivel, a hepehupát előállító vakondokkal, és Miri kutyánkkal való együttélés mára az életünk része. Terápiás kertrészünkben a mesék, az emberek, a növények és állatok csodás együttéléséről szólnak, melyek a természetközelség mellett a lelassulást, a megnyugvást a szorongások, félelmek feloldását is segítik. Önfeledt játéokra, mozgásfejlesztésre, a kert ajándékainak kóstolgatására is mindig jut idő.

Igazi Csodakert ez a terület, ahol olyan gyerekek nevelkednek,

*„akik észreveszik a diófában a bölcsőt, az asztalt és a koporsót és mindháromban a diófát, mert nemcsak néznek, hanem látnak is”.*

*(Gyökössy Endre)*



**Nyirő Gizella**

könyvtáros tanár  
kertvezető

PTE GYÁIG Deák Ferenc  
Általános Iskolája



## **Átai mezei iskola**

### **Avagy a formabontás és építés tökéletes terepe**

Eddigi, több mint húszéves tanári pályafutásom során lehetőségem nyílt az intézményesített, azaz formális oktatásnak majdnem teljes spektrumában kipróbálni magamat, az általános iskolai tanárságtól egészen az egyetemi oktatásig. Nem csak a katedra oldaláról, hanem ötgyermekes családapaként szülői szemszögből is rengeteg tapasztalat ért, hiszen jelenlegi élethelyzetemben is, az oktatási rendszer minden színterén - az óvodától az iskoláig - jelen vannak a gyermekeim. Sajnos ezen tapasztalatok alapján is csatlakoznom kell azokhoz a hangokhoz, melyek már jó ideje próbálják felhívni az emberek figyelmét arra, hogy az intézményesített oktatásunk jelenlegi formája sok esetben nem a leghatékonyabb, sok hiányossággal rendelkezik, illetve bizonyos esetekben akár torzító hatásai is lehetnek. Véleményem szerint nemcsak a gyermekre, hanem az őt oktató tanárra vagy akár szülőjére is. Sokan a módszerek megváltoztatásával, fejlesztésével próbálnak kiutat találni, más alternatívát keresni, azonban régóta látunk már olyan próbálkozásokat, melyek a környezet, illetve a kapcsolati rendszerek átalakításában látnak lehetőséget az egyre aggasztóbb jelenségek kezelésére, gyógyítására.

Ez utóbbihoz kapcsolódva indult el iskolánkban, a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában az átai mezei iskola program melyet mint, a nonformális oktatás egyik kiváló helyszínéeként és lehetőségeként szeretnék most bemutatni a kedves Olvasónak.

A mezei iskola kezdeményezői, iskolánk akkori igazgatója Páva Péter, valamint testnevelés és néprajz szakos tanára Pámer László tanár urak voltak. Azt hiszem, bátran állíthatjuk, hogy Pámer tanár úr lankadhatatlan lelkesedésének, a paraszti kultúra és hagyomány iránti elkötelezettségének, valamint ismeretének köszönhető mindaz, ami az elmúlt, lassan 15 év alatt Átán létrejött.

A program 2009 környékén indult, amikor iskolánk, a Pécs-től kb. 25 km-re lévő kis zsákfaluban fenntartói támogatással egy elhagyatott parasztportát vásárolt. A házat aztán pályázati forrásból és nem csekély szülői hozzájárulásból sikerült felújítani, kibővíteni. Ennek köszönhető, hogy ma már egy 30-40 fő elszállásolására alkalmas zárandokszállással kiegészült, igazán esztétikus, rusztikus stílusban felújított parasztporta várja az odaérkező diákokat. Az eredeti lakóházban egy teljes osztály befogadására alkalmas ebédlő-konyha nyújt lehetőséget a közös étkezésre, beszélgetésre, de szintén a fedett teret igénylő programokat szolgálja a gazdasági részből kialakított pajta-konferenciaterem. A szabadtéri programok számára pedig az U alakú épületegyüttes mögött elhúzódó, közel egyhektáros terület ad számtalan lehetőséget. A kert elülső részében állattartásra alkalmas ólak és lekerített udvarrészek kerültek kialakításra. Volt olyan időszak, amikor egy eredeti parasztgazdaságra jellemző összes állatfajta előfordult a ház körül, a nyúltól és a baromfitól kezdve a disznón át egészen a nagytestű patásokig, mint a ló és a szarvasmarha. Sajnos jelenleg - megfelelő gondnok hiányában - az állattartás nem működik Átán. Van viszont egy nemrég



*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*



kialakított gyógynövénykertünk, 100-200 m<sup>2</sup> felásott és művelt konyhakert, valamint főként tájjellegű, illetve rezisztens fajtákból álló gyümölcsösünk, ami az elmúlt évben már több mázsa bio minőségű almával látta el az iskola diákságát és tanárait. Hogy milyen programok valósulhatnak meg egy ilyen környezetben, annak tényleg csak tantestületünk fantáziája és vállalkozó kedve, illetve sajnos nem utolsósorban, anyagi lehetőségeink szabnak korlátokat.

Az eredeti cél, hogy az akkoriban indult néprajztagozat számára egy gyakorlati helyet hozzunk létre hamar módosult, és rájöttünk, hogy azokra az élményekre, és tapasztalatokra, amit Áta nyújthat, minden gyermeknek szüksége van.



*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*

Jelenleg az iskola pedagógiai programjában is szereplő rendszer alapján a gyerekek tanítási időben osztályonként járnak ki a házhoz minden hét szerdáján. Így minden osztály évente legalább egyszer kijut Átára, ahol az évszaknak megfelelő kerti, illetve ház körüli munkában vesznek részt. A munkát és a „szellemi adalékot” Pámer tanár úr osztja ki, megemlékezve mindig az aktuális, munkához kötődő hagyományokról, esetleg az éppen közelgő ünnepekről, jeles napokról. A nap fontos menetrendi pontja a közös ételkészítés, ami történhet az ebédlőhöz kapcsolódó konyharészben, de akár a

szabadban, a szülői kalákának köszönhető kemencében vagy akár bográcsban is. A jól elvégzett munka után következik a munka gyümölcsének megtapasztalása, azaz az elkészített finomság közös elfogyasztása. Fontos, hogy felesleg, hulladék nincs, hiszen a fogyasztható maradékot mindig fel lehet ajánlani a faluban élő, rászoruló családoknak. Ami meg emberi fogyasztásra már nem alkalmas, azt nagy örömmel fogadják az épület mögötti ólakban lakozó jószágok, vagy legvégső esetben a komposztdombra kerül. Az ebéd után sor kerülhet még közös játékokra, beszélgetésre vagy akár éneklésre, főleg, ha az osztályéneklési verseny időpontjának közelében vagyunk.



*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*

És ezzel már el is kezdtem sorolni azokat a pedagógiai, elsősorban a nevelés területén kínálkozó lehetőségeket, melyekkel Áta szolgálhat egy pedagógus számára, aki egy kisebb-nagyobb gyereksereg élén odavetődik.

Jómagam többször is töltöttem már ott időt diákjaimmal, akár osztályfőnökként, akár szaktanárként. Az átélt tapasztalatok mindig felemelőek, inspirálóak voltak, és ami talán a legfontosabb: a gyerekekkel való kapcsolat átértékelődését, pozitív irányú megváltozását hozták, ami azt gondolom, hogy alapvető jelentőséggel bír egy pedagógus munkájában.

Elsőként tehát a közösségformálás lehetőségét emelném ki, ami persze megtörténik egy egyszerű tanulmányi, vagy osztálykirándulás alkalmával is, azonban Áta egy rendkívül jó többlet lehetőség erre. Továbbá ami szintén nem csekély szempont: sem diáknak, sem tanárnak nem kell plusz erőfeszítést tennie érte, hiszen tanulmányi időben, adott keretek mentén zajlik. A jelenségek, gondolom többek számára ismerősek: a tantermi körülmények között rosszul teljesítő, a csoportban perifériára szorult diákok számára kiváló lehetőségek adódnak egy ilyen





*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*

környezetben, hogy eddigi helyzetükön változtassanak akár társaik, akár tanáraik irányában. Az egymástól különböző okokból elszigetelődött csoportok pedig a közös munka, közösen megélt „szenvedések”, vagy akár örömök révén szépen egymásba csiszolódhatnak. Már maga a helyszínre való kijutás is óriási lehetőséget nyújt erre, hiszen többnyire vonattal közlekedünk, és mind a félórás vonatút, mind az azt követő negyedórás séta már nagyon jól össze tudja rázni a

csapatot, ráadásul költségeit tekintve a vármegye bérletrendszer óta szinte a nullával egyenlő. És így máris ott vagyunk a másik nagyon hangsúlyos nevelési területnél, a fenntarthatóságnál. Már az eddig felhozott példákban is számos helyen megmutatkozott, hogy az ezzel kapcsolatos értékek bemutatására és megtapasztalására szintén kiválóan alkalmas ez a terep. A diákok egy olyan ökológiai gazdaságba, sőt mondhatjuk „gazdagságba” nyerhetnek, nem csak betekintést, hanem a cselekvésen keresztül tapasztalatokat is, ahol nem csak az étkezés során nem képződik hulladék, hanem az egyéb munkálatok során sem. Hiszen a hagyományos paraszti életben mindennek meg volt a helye, célja és értelme. A kerti munkák során képződött hulladék például nem a zöldhulladékba kerülnek, amit majd elszállítanak valahova, amit nem is lát a gyermek, hanem rárakjuk a komposztra, amit tavasszal majd palántázásra és talajjavításra használunk, illetve bekerülnek a kemencébe, ami télen amellet, hogy a konyhát fűti, egyben az ételek elkészítéséhez is elég meleget szolgáltat. És nem csupán a pozitívumokkal, hanem a problémákkal is sokkal kiélezettebb módon szembesülnek: például, hogy a talajvíz drasztikus csökkenése miatt évről évre mélyebbről kell húzni a kútból a vizet.

A nevelésben nyújtott lehetőségek mellett, most nézzünk egy olyan programot, ahol az oktatást segítő, azaz az ismeretek talán hatékonyabb átadására nyílik lehetőség! Biológia szakos tanárként azt hiszem nem kell sokat magyaráznom, hogy miért az „osztály disznóvágás” az egyik kedvenc programom. Amióta Áta működik, könnyen tudok válaszolni arra a diákok részéről gyakran feltett kérdésre, hogy: „Tanár úr, mikor fogunk boncolni?”. „Majd Átán!” -hangzik a válasz. És bár ennek a



*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*

programnak a lebonyolítása nem kis szervezői munkát igényel a tanár részéről, biztos állíthatom, hogy a hozadéka bőven kárpótol minden fáradságot. Ennél hatásosabb anatómia órát ugyanis sehol sem tudnék tartani, főleg abban az esetben, ha a programban „véletlenül” még egy állatorvos, illetve egy hentes szülő is részt vesz! Innentől kezdve, mint tanár megint csak „hátradőlhetek”, és magam is tátott szájjal figyelhetem azt az előadást és gyakorlati bemutatót, amely nemcsak a disznó anatómiájáról és élettanáról, hanem mindjárt hozzá kapcsolódva a felhasználásáról is szól. Azt gondolom, mindenki egyet tud érteni velem abban, hogy nincs az az IKT-eszközzel megtámogatott tantermi óra, ami akár hatékonyságában, akár komplexitásában versenyre tudna kelni egy ilyen lehetőséggel. Már csak azért sem mert az itt átélt események eredménye nem egy virtuális számjegyként, hanem egy adag „magam darálta és magam töltötte”



kolbászként vagy hurkaként kerül a hátizsákba, hogy aztán majd este a család vacsoráját gazdagítsák. Sok szülő fogalmazta meg már azon véleményét, hogy az iskola egyik legnagyobb hozzáadott pedagógiai értékét az áttai programok adják.

Számos programot és példát sorolhatnék még fel, azonban befejezésül egy pár jövőbeli célt és elképzelést szeretnék még felvázolni, melyek az elmúlt időszakban fogalmazódtak meg iskolánkban Áttával kapcsolatban. Szerencsére egyre több intézményben kap egyre nagyobb hangsúlyt a fenntarthatóságra való nevelés, számos iskola kapcsolódik az ökoiskola vagy iskolakert programokhoz. A jövőben szeretnénk nyitni ezen intézmények felé, akár szakmai tanáccsal, tapasztalatokkal segítve őket, vagy olyan programokat felkínálva számukra, melyeket egy áttagiskola nem tud a környezetében megvalósítani. Bátorítanám tehát a kedves Olvasókat, hogy amennyiben úgy látják, hogy intézményünkben lenne rá hajlandóság és szándék valamilyen módon kapcsolódni mezei iskolánk programjaihoz, vagy hasonló programot elindítani, keressenek bátran minket! Minél többen keressük, annál nagyobb a valószínűsége, hogy sikerülhet jobb és egyre hatékonyabb utakat találnunk gyermekeink, azaz jövőnk fejlődésének érdekében.

Óriási hozadék van tehát a hagyományos formákból való kiszakadásnak, persze nem kis munka és fáradság az új formák megtalálása sem, ám ha jobban odafigyelünk ezek ott állnak készen környezetünkben, hagyományainkban a maguk egyszerűségében és nagyszerűségében. Használjuk őket bátran!



**János László**

biológia-kémia szakos tanár



## „Ökosan” a környezetünkért

***Mi kérdezzünk – Önök válaszolnak: a PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium  
1. Számú Általános Iskolájának ökoiskolai működéséről***

*„A fenntartható élet közösségi műfaj, együtt könnyebb megélni, kitartani mellette és megvalósítani is.” Nemes Orsolya*

### **Intézményük miért csatlakozott a zöld törekvésekhez? Miért tekintjük a fenntarthatóság témáját kiemelten fontosnak?**

A 21. századi világunk rohanó hétköznapjait élő fogyasztói társadalmában ökoiskolaként nevelőmunkánk kiterjed az egészséges életmódra, a testi és lelki épség megőrzésére, az erőszakmentességre, a környezettudatosságra, a tudatos fogyasztói magatartás kialakításra.

Célul tűzzük ki, hogy kialakítjuk tanulóinkban azokat az új, környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válhatnak.

Az elmúlt években kiemelt figyelmet fordítottunk a belvárosban elhelyezkedő, kisméretű iskolaudvarunk zöldítésére.

Osztályaink rendszeresen látogatnak erdei iskolákat. Fontos feladatunknak érezzük a szelektív hulladékgyűjtést. A folyosókra kihelyezett papír és műanyag gyűjtőkkel építjük ezt tanítványaink szokásrendjébe.

A hulladékcsökkentés megelőzése érdekében vízsziget üzemel iskolánkban a PTE Zöld Egyetem támogatásával.

A mindennapi energiatudatosság kialakítását végezzük az elektronikai eszközök és a világítás takarékos használatának megtanításával.

### **Mennyire nyitott, rugalmas az intézmény: a pedagógusok, az ide járó növendékek? Hogyan tanulnak együtt új módszereket, hogyan képesek kijelölni új irányokat és azokon maradni?**

Széles körű környezettudatos oktatást valósítunk meg az alsó tagozaton 1-2. osztályban a természeti világnapokhoz kapcsolódóan, a 3-4. évfolyamon a környezetismeret, a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tantárgyak keretében. Iskolai szinten, több évfolyamon, több projektet és jó gyakorlatot végzünk a tanulókkal, melyeknek célja a fenntarthatóság eszmerendszerének gyakorlatban történő megvalósítása.

Népszerűsítünk és magunk is szervezünk olyan, a fenntarthatóság szemléletét alakító programot, mely az iskola tanulóit, a tanulók családjait és a kollégákat is mozgósítja. Közelgő 125 éves évfordulói ünnepségsorozatunk része a 125 km túra teljesítése.

A Nemzeti Tehetség Program révén kiírt pályázat támogatásával a 2022/2023-as tanévben Ökobarátok, természettudományos tehetséggondozó műhelyt indítottunk a PTE 1. Számú Általános Iskolája és a Deák Ferenc Általános iskola 1. és 2. osztályos tanulóinak részvételével.



Célunk a környezetbarát magatartás és a fenntarthatóság szemléletének megalapozása volt, mivel az 1-2. évfolyamokon a 2020 NAT szerint ennek a korcsoportnak nincs környezetismeret tantárgya. A műhelymunka során a tanulók kísérleteket, kutatásokat, játékos feladatokat végeztek, digitális alkotásokat hoztak létre a természeti világnapokhoz kapcsolódóan. Bepillantottak a robotika és a programozás világába is. A szakköri foglalkozásokon részt vevő tanulók osztályaikban társaiknak továbbadták a tapasztalataikat.

A Zöld Egyetemmel több ponton együttműködünk, számos programban részt veszünk. Egyik közös szervezésű programunk a Vegetáriánus október programsorozatához kapcsolódó Vegán receptverseny, melyre olyan receptekkel nevezhetnek a gyakorlóiskolák diákjai, amiket saját maguk készítettek el, és megfelel a vegán, környezettudatos étkezés és vásárlás alapszabályainak. A beküldött pályamunkák az összetevőket is felsoroló receptből és az elkészítést dokumentáló fotókból vagy kisfilmből állnak. Főleg az alsó tagozatos tanulók körében népszerű a verseny, sokszor az egész osztály, vagy napközis csoport közösen tevékenykedik a vegán uzsonna elkészítésében. A közös élménynek, a kreativitás szabadságának megélése mellett az is célja a versenykiíróknak, hogy felhívják a figyelmet arra, milyen sokszínűen, változatosan lehet akkor is étkezni, ha közben nem terheljük a környezetünket az évszakoknak nem megfelelő, messziről hozott termékek fogyasztásával keletkező többletszennyezéssel.

### **Intézményük mire a legbüszkébb?**

Az Ökoiskola cím elismerése annak a pedagógiai és intézményvezetési folyamatnak, melynek eredményeképpen tanulóink számára természetessé válik az egészség- és környezettudatos életmód, az igazságos társadalmi berendezkedés iránti igény, továbbá a globális és lokális kihívások iránti nyitottság,

Tanítványaink cselekvően tudnak viselkedni a felismert problémák megoldásáért. Az iskolában megszerzett tudást és értékrendet a tanulók családjuk vagy tágabb környezetük felé is közvetítik.

### **Ki tudna-e emelni olyan említésre méltó jó gyakorlatot, ami Önöknél bevált és ajánlaná másoknak is átvételre?**

A Környezetünk-egészségünk-közös jövőnk címet viselő vetélkedő, a Kutatók éjszakája és a Diákelőadók versenye formálja tanulóink környezet- és egészségtudatosságának építését, fenntarthatóságra törekvő szemléletmódját.

A Környezetünk-egészségünk-közös jövőnk elnevezésű, országos szintű vetélkedő középpontjában a környezettudatosság és a fenntarthatóság áll. A leendő első osztályos óvodásoknak és az alsó tagozatosoknak meghirdetett vetélkedő során hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulók megismerkedjenek a megújuló energiaforrásokkal, a jövő környezetbarát csomagolóanyagaival, a tudatos vásárlással, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságával, a klímaváltozás hatásaival és a fenntartható fejlődés alapjaival. A verseny két fordulóból áll. Az első online, ahol a résztvevő négyfős csapatok életkori sajátosságainak megfelelő, játékos, érdekes, kihívást rejtő feladatokat oldanak meg. Az első forduló kiértékelése után korcsoportonként a legeredményesebb csapatokat hívjuk meg a döntőre, az Ökojátékra a Pécsi Tudományegyetem Botanikus Kertjébe, ahol a jó hangulat mellett a feladatok összeállításánál arra



Forrás: PTE GYÁIG I. számú Általános Iskolája



törekszünk, hogy a tanulók a közvetlen környezetüket érintő kérdéseket észleljék, dolgozzanak ki cselekvési terveket, hogy ez által tegyenek a környezetükért.

A Kutatók éjszakájára és a Diákelőadók versenyére 4-8. osztályos tanulóink jelentkezhetnek. Mindkét projekt azon túl, hogy szolgálja a tehetséggondozást, tanulóink komplex személyiségfejlesztését, lehetőséget teremt a testi-lelki egészségük tudatos építésén át, a világra nyitott és így a Földünk globális kérdései iránti érzékeny, azokat vizsgálni akaró szemléletmódjuk, környezettudatosságuk fejlődéséhez, gazdagításához.

Míg a Kutatók éjszakáján előadók az egészséghez, az egészségtudatossághoz kapcsolódó témákat, addig a Diákelőadók versenyén évről évre egyre több saját megfigyelésen, saját kutatáson alapuló, a fenntartható fejlődéshez, Földünk „megmentéséhez” valamely módon kapcsolódó kérdéskör tárgyalását választják tanulóik előadásaik témájának.

A Kutatók éjszakája programon a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Karán minden regisztráló érdeklődő részese lehet az előadásoknak. A Diákelőadók versenye is átlépte az iskolai kereteket, melynek a Tudásközpont ad otthont.

## **Változtatnának-e valamin a következő (tan)évben, mi szerepel majd a legközelebbi munkatervükben, működésükben újként?**

Szeretnénk az iskolaudvaron elhelyezett magaságyásokba ültetett gyógynövényekből egy gyógynövény börsét szervezni a tanulók, szülők és kollégák részvételével. Eddig ezen a programon csak néhány osztályunk vett részt, célunk a program szélesebb körben történő népszerűsítése.

A 125 éves jubileumi túramozgalmat az ünnepi év után is szeretnénk megtartani az egészségtudatos életmód támogatásán túl közösségformáló ereje miatt.



A tanulók környezeti tudatosságának alakulását cselekedeteik változásán, ismereteik bővülésén keresztül mérhetjük. Küldetésünk, hogy a közös feladatok hatására a tanulók a saját környezetük iránt is felelősséget érezzenek, és tudjanak cselekedni is értük.

*Forrás: PTE GYÁIG I. számú Általános Iskolája*



**Bobánovics Gabriella**  
német nyelvtanár

**Józsa Tímea**  
tanító

**Richter Gabriella**  
tanító





## A Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskola ÖKOISKOLAI tevékenységeinkről

**“A fenntartható fejlődés a béke magva.”**

*Dr. Wangari Maathai, Nobel-békedíjas*

### A kezdetekről

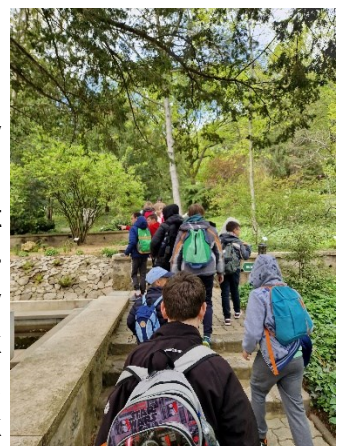
Iskolánkban a 2019/2020. tanévben született meg tantestületi szinten az elhatározás, hogy szívesen megpróbálnánk az ökoiskolai cím megpályázását. Évek óta bekapcsolódtunk a Fenntarthatósági Témahét programjaiba, a Világ Legnagyobb Tanórája országos projektbe, és több saját szervezésű iskolai programunk működött régóta hatékonyan, amelyek középpontjában a természeti környezetünk vizsgálata, védelme, a testi-lelki egészségre nevelés állt. Úgy éreztük, érdemes lenne megmérettetni magunkat ezen a területen, és benyújtottuk pályázatunkat. Az elbírálást követően hivatalosan 2021. szeptemberétől viseljük büszkén az Ökoiskola címet. Azóta évről-évre kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a fenntarthatóság, a fenntartható fejlődés érdekében minél változatosabb iskolai programokon keresztül erősítsük diákjainkban a természettudatos gondolkodás fontosságát. Arra törekszünk, hogy az általunk szervezett tevékenységek, jó gyakorlatok kialakítsák tanulóinkban a minket körülvevő környezetünk iránti felelősségvállalást, hogy érezzék, jövőnk alakításában mindannyian aktív szereplők vagyunk. Igyekszünk tudatosítani tanulóinkban, hogy a fenntartható életmód, az ökoszemlélet iskolai mindennapjainkba is beépíthető. Bolygónk globális és lokális szinten való védelme, természeti és kulturális értékeink megőrzése mára kiemelten fontos feladat. Sajnos a XXI. századra szükségleteinken túl hasznosítjuk és fogyasztjuk a természettől készen kapott ásványkincseket, földterületeket, vizeket. A tudósok már az 1950-es években kongatták a vészharangot, hogy nagy ára lesz ennek az életformának. Akkor még üres számadatokat jelentett ez az emberek számára, ma viszont már mindenki érezheti természeti kincseink kizsákmányolásának káros hatásait. Nem kell tengerpart mellett élnünk, hogy tapasztaljuk a globális felmelegedést. Gyermekeinkkel együtt már Magyarországon belül is érzékelhetjük az évszakok eltolódását, az egyre forróbb és szárazabb nyarakat, hallhatjuk a hírekből az európai árvizeket. Pedagógusként egyre nagyobb felelősségünk van abban, hogy mindezekről beszéljünk diákjainkkal, információt és megoldási lehetőségeket kínáljunk.



*Forrás: Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Ált. Iskola*

### A MI feladataink

A fenntarthatóságra nevelés csak is közös összefogással lehet hatékony. Mind a vezetőség, mind a pedagógusok, szülők, diákok részéről szükséges a változtatásra való hajlandóság, igény. Hálás vagyok, hogy olyan tantestületnek lehetek a tagja, ahol a vezetés és minden kollégám elkötelezetten hisz abban, hogy együtt szebbé, élhetőbbé tehetjük saját környezetünket, és példamutatással formálhatjuk diákjaink felelősség-tudatát, jövőképét. Nem okozott különösebb nehézséget számunkra, hogy programjainkat ebben a szemléletben szervezzük át vagy fejlesszük tovább. Természetesen beépítettük tanmeneteinkbe a fenntarthatóságra nevelés szempontjait, felállítottunk egy öko munkacsoportot, amelynek



*Forrás: Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskola*



tagjai minden szeptemberben kidolgozzák az éves munkatervet, kijelölve legfontosabb ökoiskolai programjainkat. A tevékenységek megszervezésében viszont nevelőtestületi vagy munkaközösségi értekezleteken együttesen döntünk, a megvalósításban mindenki kiveszi a részét. Diákjaink rendkívül nyitottak a zöld kezdeményezésekre, különösen szívesen vesznek részt városi szintű vagy országos akciókban pl.: szemétszedésben, használt ruhagyűjtésben. Velük együtt igyekszünk folyamatosan alakítani kül- és beltéri környezetünkön iskolaudvarunk



*Forrás: Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Ált. Iskola*

fásításával, fűszerkertünk bővítésével, folyosóink, tantermeink zöldítésével. Egész tanévben szelektíven gyűjtjük a hulladékot, folyamatos az elemgyűjtés, ősszel és tavasszal szülők és diákok együtt vesznek részt a papírgyűjtésben, téli időszakban igyekszünk megszervezni a madárete-tést, ahol minden osztálynak van saját madárete-tője, amiért felelős. Szeptembertől tanév végéig zajlik a tisztasági verseny, amit alsó tagozaton pedagógusok irányítanak, felső tagozaton viszont a DÖK tagok ellenőrzik a tantermek rendjét. Különböző ünnepekhez kapcsolódó rendezvényeink szervezésénél is figyelünk a környezettudatosságra. Halloween vagy farsang idején újrahaszno-sítható anyagok felhasználásával készítünk a gyerekekkel együtt dekorációt. Tavaly év végén nyolcadikosaink búcsúztatásakor a lebomló lufik eregetése helyett boldogság kapun haladtak át diákjaink, és szülők-tanárok által készített gyönyörű papírvirágokkal lettek folyosóink feldíszítve.

## A legnagyobb kihívás

Minden tanévben meghatározott pénzüsszeg áll rendelkezésünkre, ami segít minket ökoiskolai célkitűzéseink megvalósításában. Ez az anyagi forrás viszont szűkös, legtöbb esetben egy kirándulás tervezésekor az utazásra, buszki költség finanszírozására elegendő. Programjaink kivitelezésére, eszközigényeinkre igyekszünk az aktuális pályázati lehetőségeket nyomon követni és pályázatok útján pénzforráshoz, támogatáshoz jutni.

## Amire a legbüszkébbek vagyunk



Az elmúlt években több olyan környezetvédő akcióban vettünk részt diákja-inkkal, amik már iskolánk falain kívül valósultak meg. Ilyen volt a TeSzedd! pályázat keretén belül, hogy felsős tanulóink tanáraikkal együtt tisztítottak meg különböző városrészeket a lakosság által szétszórt hulladéktól. Büszkék voltunk, hogy a megmozdulás során diákjaink mutattak példát a civil lakosoknak, és hogy a közösségi médiában is felhívhatták a szigetváriak figyelmét a tisztább környezet szépségére, fontosságára és főként arra, hogy nem lehetetlen tenni érte.

*Forrás: Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskola*

David Attenborough mondta, hogy „Senki sem fogja megvédeni azt, ami nem érdekli, és senkit sem fog érdekelni az, amiről soha semmi tapasztalatot nem szerzett.” Úgy gondolom, hogy iskolánkban nagyon sok pedagógus tesz azért a tanítási órákon, a különböző szakkörök keretén belül vagy éppen kirándulások szervezésekor, hogy tanulóink saját megtapasztalásaik során ismerjék meg történelmi városunk múltját, környezetünk élővilágát, természeti értékeinket. Minden nap teszünk egy lépést, hogy felkeltsük az érdeklődésüket az őket körülvevő világ iránt. Örömmel tölt el minket, hogy programjaink révén már elsős tanulóinknál elültethetjük a kíváncsiság kis magját, és felelősségteljes fiatalokat nevelhetünk.





## Jó gyakorlatunk – Gurul a Tinódi!

Több mint 6 éve működő jó gyakorlatunk a „Gurul a Tinódi” néven szervezett kerékpáros rendezvényünk. Ennek a programnak a keretén belül megvalósul az egészségre nevelés, történelmi hagyományaink tisztelete, ápolásának hangsúlyozása és a természetvédelem egyaránt. Ez nálunk egy projektnap, amiben aktív bicikliként a felső tagozatos diákok és tanárok vesznek részt, de az alsós tanulóink is bekapcsolódnak a programba játékos feladatok révén. A projektnapunk kivitelezésében legfőbb segítőink a szülőkön túl a Szigetvári Rendőrkapitányság dolgozói, akik a főúton forgalomirányítással segítik átkelésünket, illetve reggel minden diák számára tájékoztatást nyújtanak a biztonságos kerékpározás alapszabályairól. Alsós tanulóink közlekedési akadálypályán mérhetik össze ügyességüket, KRESZ-teszteket töltenek ki diákjaink, és a délelőtti folyamán az egész felső tagozat elindul biciklivel Rózsafára, ahol együtt koszorút helyezünk el iskolánk névadójának feltételezett szülőhelyénél. Utóbbi években módosítottuk célállomásunkat, de mindig olyan helyszínt választunk, ahol városunkhoz kötődő történelmi személyről emlékezhetünk meg. A koszorúzást minden alkalommal közös piknik, labdajátékok, különböző sporttevékenységek követnek, amikhez az eszközöket szülők hozzánk utánunk autóval. A szabadban töltött idő alatt, a jó hangulat mellett a gyerekek megtanulnak környezettudatosan, biztonságosan közlekedni, egymásra és a természetre figyelni.

## A jövő

A Tinódi nevelőtestülete jártas a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, módszertanában és ezt alkalmazza is. Az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel tekintetében.

Továbbra is fontosnak tartjuk az ökológiai gondolkodásmód kialakítását és a fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák fejlesztését iskolánkban, ezért bízunk abban, hogy Ökoiskola Címmegújító Pályázatunk sikeres lesz és újabb három évre elnyerjük majd a megtisztelő ÖKOISKOLA címet.



*Fenntarthatósági témahét – KÉKben és ZÖLDben  
Forrás: Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskola*



**Szalainé Kollár Krisztina**  
ÖKO munkacsoport-vezető

## Bemutatkoznak új szaktanácsadóink

Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának pedagógiai-szakmai szolgáltatási feladatait 2024 januárjától 7 új szaktanácsadó segíti tantárgygondozói, valamint tematikus szaktanácsadás keretében. A szaktanácsadói kör digitális, intézményfejlesztés, magyar nyelv-és irodalom, óvodapedagógusi, tanítói, testnevelés és történelem szakterületen bővült. Bemutatkozásukat kiadványunk e számában közöljük, abban a reményben, hogy az intézmények hívják őket is, régebbi szaktanácsadóink mellett.

A teljes szaktanácsadói kört bemutató írások a következő hivatkozás alatt találhatóak: [https://www.oktatas.hu/koznevelés/pok/pecs/szaktanacsadoi\\_munkakozossegek/](https://www.oktatas.hu/koznevelés/pok/pecs/szaktanacsadoi_munkakozossegek/)

**Frombergerné Maros Viktória** mesterpedagógus szaktanácsadó vagyok óvodapedagógus szakterületen. 2018 óta a Siklósi Óvoda és Bölcsőde vezetői feladatait látom el.

Szakmai fejlődésem tudatosan irányítom, módszertani megújulásra mindig nyitott személyiség vagyok, céltudatosan keresem a szakmai fejlődés lehetőségeit. Továbbképzések, ismeretátadó fórumok agilis résztvevője vagyok. Intézményünkben elsők között vettem részt a pedagógus életpályamodell minősítési eljárásán.

Óvodapedagógusi munkám során aktív részese voltam több szakmai, módszertani pályázat megvalósításának, munkaközösségi tevékenységnek. Közel áll hozzám a gyakornokok és hallgatók mentorálása, mentorpedagógus szakvizsgával is rendelkezem. Számos esetben voltam intézményi delegált az évek során, a minősítésekre való felkészítésben hatékonyan tudtam/tudom kamatoztatni a tudásomat. Szeretek elmélyülni a jogszabályok értelmezésében, melyet a jelenlegi munkaköröm meg is követel tőlem.

A gyermekekkel való foglalkozás és egyéni bánásmód mindig a szívem ügye volt és lesz. A munkámra nem foglalkozásként, hanem hivatásként tekintek.

Szeretettel várom a megkereséseket, bízom a közös együttműködésünk sikerében!

**Horváth Krisztina** történelem szakos tantárgygondozó szaktanácsadó vagyok.

A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Deák Ferenc Általános Iskolájában történelmet, angolt, illetve hon- és népismeret tantárgyat tanítok. Több évtizedes tapasztalattal rendelkezem mind az általános, mind a középiskolai korosztály oktatásában. 2016 óta vezetőtanárként foglalkozok tanárszakos hallgatók gyakorlatának vezetésével, mentorálásával.

A Budapesti Gazdasági Egyetem Nemzetközi Kommunikáció Szakán public relations tanulmányokat folytattam. Az ott megszerzett tudást az iskolai kommunikáció terén és az intézményi image építésében hasznosítom.

Hiszek abban, hogy a tanár hiteles személyisége, lelkesedése és felkészültsége áthatja az oktató és nevelő tevékenységet, ezáltal a tanórák hatékony párbeszédű, együttműködéssé válnak.

Szeretettel várom a lehetőséget, hogy a módszertan területén, tanulásszervezésben, témnapok, projektnapok, tantárgyi versenyek tervezésében, lebonyolításában szerzett tapasztalataimat megosszam az érdeklődő kollégákkal.



**Jékiné Szabó Rita** a Pécsi Meszesi Általános Iskola tanítója vagyok, 2020-tól mesterpedagógus, 2024 januárjától szaktanácsadó.

Úgy nevezett segítő-támogató mesterpedagógusból lettem tevékenységváltással szaktanácsadó. Mesterprogramom is a Lépésről lépésre program megőrzésére és továbbadására épült. Szívügyem ez a téma, elemei jelen vannak a mai iskolákban. Szívesen megyek el tantestületi, munkaközösségi értekezletre műhelyfoglalkozást, továbbképzést tartani, ha segíteni tudok az alábbi témákban: óvoda-iskola átmenet; tevékenykedve tanulás; beszélgetőkörök a tanulásban; játékok a tanórákon; differenciált tanulásszervezés; projektszerű oktatás lehetőségei; kooperatív struktúrák bevezetése, alkalmazása; szülők bevonása az értékelésbe = portfólió rendszer.

Tantárgygondozói tevékenységgel is elsősorban módszertani tapasztalataimat szeretném megosztani tanító kollégákkal és tanulni tőlük is.

**Ignác István** mesterpedagógus, szakvizsgázott közoktatási vezető vagyok. Tanító, történelem szakos tanár, magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár végzettséggel és ezek mindegyikéhez kapcsolódó szakmai gyakorlattal is rendelkezem. Az alsó tagozattól a 12. évfolyamig volt módom pedagógusként dolgozni az elmúlt harminchat évben. Emellett több, mint tízéves vezetői tapasztalatot is szerezhettem a köznevelésben, de a szakképzés területére is volt alkalmam betekintést nyerni, mentorként segíteni egy vezető szakmai munkáját.

Huszonhárom éven át az Ormánságban, Sellyén dolgoztam az általános iskolában és a mezőgazdasági szakközépiskolában. Az alsó tagozattól a középiskolás korosztályig taníthattam. Tizenöt éve vagyok tagja a Gandhi Gimnázium, Technikum, Kollégium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestületének, melynek hét éve az intézményvezetője is vagyok. Az intézmény munkaterületein - gimnázium, kollégium, művészeti iskola, nemzetiségi oktatás, felnőttoktatás - összegyűlt nevelési és vezetői tapasztalataimat szívesen megosztom másokkal is.

Tanulóink nagyrészt hátrányos szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek, akik - mint minden gyermek - nagyon sok értéket hordoznak magukban, és akik számára biztosítani szeretném az elfogadó, tehetséget kibontakoztató, esélyteremtő iskolai környezetet. Ebben a rendkívül összetett munkában elhivatott pedagógus kollégáimra támaszkodhatom.

**Lévai Attila:** A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Deák Ferenc Általános Iskolájának tagintézményigazgató-helyettese, magyar nyelv és irodalom szakos mesterpedagógusa vagyok.

A szaktanácsadói feladatok segítő, támogató attitűdje inspirál a folyamatos szakmai fejlődésre, a partnerségre, a megújulásra, a szakmai együttműködésre.

Szakterületemen belül kiemelt figyelemmel kísérem az olvasási képesség fejlődését, a szemantikai struktúrák alakulását, a szövegértés fejlesztési lehetőségeit, az olvasási stratégiák tanítását, a szövegfeldolgozások különféle eszközeit. Foglalkozom a szövegértést vizsgáló mérések eredményeinek értékelésével, a fejlesztés útjainak megjelölésével, összekapcsolva mindezt a tehetségazonosító mérések lebonyolításával.

Mentor- és vezetőtanárként 2007 óta veszek részt a hallgatóképzésben, a tanítási gyakorlatok



szervezésében, szorosan együttműködve a Pécsi Tudományegyetem Tanárképző Központjával és partnerintézményeivel, az egyetem oktatóival, a Gyakorlóiskolák Országos Iskolaszövetségével. E területen szereztem meg az első szakvizsgámat. Gyakorlatvezetője vagyok a Pécsi Tudományegyetem *Gyakorlatvezető mentortanár pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak* hallgatóinak.

A tanulás tanítását pedagógusként és szülőként is kiemelt fontosságú témának vélem, így az alsó és felső tagozat közötti átmenetet segítve foglalkozom a tanulási stratégiákkal, önismerettel, hatékony tanulással, a szülők megsegítésével.

Intézményünk hagyományos versenye a Deák Ferenc magyar nyelvi és szövegértési verseny. A versenyszervezéssel, a szövegértést mérő feladatlapok összeállításával kapcsolatos tapasztalataimat szívesen megosztom az érdeklődő kollégákkal, és örömmel látom őket és tanítványainkat a rendezvényeinken.

Közoktatási vezető szakképzettségemet a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen szereztem. Különösen kedves téma számomra a szervezeti kommunikáció, melynek kutatásával szívesen foglalkozom.

Az alábbi gondolat talán egészen pontosan kifejezi azt, hogy mi vezetett a szaktanácsadói feladatok vállalásához.

*„Lehet, hogy elfelejtik, mit mondtál nekik, de soha nem fogják elfelejteni, hogy hogyan érezték magukat a szavaidtól.”*

*(Carl Willem Beuhner)*

**Somossyné Kanász Piroska** vagyok, 2024 januárjától digitális szaktanácsadói feladatokat látok el mesterpedagógusként. Több éven keresztül tanítottam alsó tagozaton tanítóként és felső tagozaton számítástechnika tanárként egyaránt. Tapasztalatom van az alsó tagozatos informatika tanításában is. Pár éve a Pécsi Testvérvárosok Terei Általános Iskola felső tagozatán tanítom a digitális kultúrát. Csoportjaimban többen négy vagy hétmodulos ICDL vizsgát tesznek a felső tagozat végére.

Kaposváron végeztem tanító-informatika műveltségterület szakon. Ezután elvégeztem a PTE-TTK számítástechnika tanári szakát. Majd két pedagógus szakvizsgát szereztem a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán. E szerint mérés-értékelés pedagógus szakvizsgával és gyakorlatvezető mentortanári szakvizsgával is rendelkezem. Intézményünkben több tanárszakos hallgató vezető mentortanára voltam már, és vagyok is. Jelenleg a PTE-TTK első éves levelező hallgatója vagyok, MLA informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakon.

Az informatika, a digitális kultúra tantárgy komplexitását szeretem. Több munkaformát használok a tanításom során. A tanítási munka folyamatához jól illeszkedő IKT-s eszközöket, online felületeket, mesterséges intelligencia adta lehetőséget szívesen mutatom meg más kollégáknak egyéni szaktanácsadás vagy tantárgygondozói felkérés esetén is. Hiszek benne, hogy a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek felzárkóztatásában és a tehetségfejlesztésben is nagy szerepet kaphatnak. Fontosnak tartom a tanulók algoritmikus gondolkodásának fejlesztését. Célom, a tanulók és a kollégák etikus



internethasználatának támogatása, az online veszélyhelyzetek felismertetése, és az adatvédelem hangsúlyozása. Szívesen segíték az online mérőfelületek használatában is.

**Tallósi Zoltán** testnevelő tanár vagyok. 25 éves szakmai gyakorlatomat több oktatási intézményben szereztem. Jelenlegi munkahelyem a Kozármislenyi Janikovszky Éva Általános Iskola, ahol alsó és felső tagozaton is tanítom a testnevelést. Egyetemi végzettségem mellett pedagógus szakvizsgával és mesterpedagógus diplomával is rendelkezem.

Dolgozom az Magyar Diáksport Szövetség által meghirdetett „Aktív Iskola Program”-ban, melynek célja a testmozgáson alapuló egészségfejlesztés. Tanítványaimat rendszeresen felkészítem különböző sportversenyekre. Kiemelten foglalkozom a labdarúgással, hiszen edzőként a Pécsi Tudományegyetem – Pécsi Egyetemi Atlétikai Club labdarúgó-szakosztály egyesületénél utánpótláskorú fiúknak, a Pécsi Mecsek Futball Clubnál pedig 11-12 éves korú lányoknak oktatom a labdarúgást.

Szaktanácsadóként célom a testnevelő tanárok munkájának segítése, támogatása mind szakmai, mind módszertani, pedagógiai kérdésekben. Szívesen osztom meg tapasztalataimat, ötleteimet a testnevelés órák színesebbé tétele érdekében.

---

A 2023/2024-es tanévben a Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ szaktanácsadója,

**Weizer Józsefné Olgi**

fejezte be aktív intézményi tevékenységét, és kezdte meg nyugdíjas éveit.

Olgi 2015 óta óvodapedagógus szakterületen segítette a vármegye intézményeiben dolgozó óvodapedagógusokat.

***Köszönjük áldozatos munkáját  
és kívánunk jó egészséget,  
tevékeny, kiegyensúlyozott nyugdíjas éveket.***







## Vezető szaktanácsadói hálózat - Új szaktanácsadói munkaközösségek alakultak

2023. év őszén az új vezető szaktanácsadói pályázat lehetőséget adott az eddig működő rendszer auditjára, újragondolására. Szemben az eddigi 48/2012. (XII.12.) EMMI rendeletben meghatározott szakterületekhez kapcsolódó munkaközösségekkel, új és más fókuszú alapokra kívántuk helyezni a munkaközösségek kialakítását.

Innovatív elgondolásunk alapján 4 új munkaközösség jött létre:

- Intézményi hatékonyságot támogató munkaközösség
- Módszertani megújulást támogató munkaközösség
- Testi-lelki egészség megőrzést támogató munkaközösség
- Inklúzió munkaközösség

Vezető szaktanácsadói pályázatunk fentieknek megfelelően került kiírásra. Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ négy munkaközösségének vezetésére 1-1 pályázat érkezett, melyek formailag és szakmai tartalmukat tekintve is megfelelték a kiírásnak, így a pályázatok elfogadását követően megtörtént a munkaközösségek vezető szaktanácsadóinak kinevezése. 2024 februárjában pedig megalakultak a munkaközösségek.

A vezető szaktanácsadói rendszer működésének egyik alapköve továbbra is az, hogy minden szaktanácsadó tagja legyen egy munkaközösségnek, így a szaktanácsadás szakmai kérdéseiben konzultációs lehetőség és hálózati együttműködés segíti mesterpedagógus szaktanácsadóinkat feladataik hatékony ellátásában.

Célunk, hogy a munkaközösségek tagjainak proaktív részvételével, fejlesztési javaslatok megfogalmazásával, már működő jó gyakorlatok adaptálásával, műhelyfoglalkozások szervezésével, a munkaközösségek révén a köznevelési intézmények működését hatékonyan támogassuk.

Az újonnan alakult munkaközösségek tagjainak, valamint a vezető szaktanácsadóknak jó munkát kívánunk!

Vezető szaktanácsadóink bemutatkozását, illetve a munkaközösségek bemutatását az alábbiakban olvashatják.

### **Harmat Mária – vezető szaktanácsadó Intézményi hatékonyságot támogató munkaközösség**

Közel 20 éve dolgozom azért, hogy a leszakadó térségekben, mélyszegénységben élő családok gyermekei hozzáférhessenek a minőségi, méltányos és esélyteremtő oktatáshoz. Több mint 10 éves vezetői tapasztalattal rendelkezem, és mesterpedagógus intézményfejlesztési szaktanácsadóként is segítem az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ munkáját.

Úgy gondolom, hogy a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű tanulókkal, a lemorzsolódás kockázatának csökkentésével, a szervezetfejlesztéssel kapcsolatban megszerzett tapasztalataim



mat hatékonyan tudnám megosztani különféle oktatási-szakmai platformokon, rendezvényeken, műhelymunkákon, vagy szakmai anyagok összeállításakor. Továbbá a támogatott nevelési-oktatási intézmények, vagy akár az oktatásirányítás részére is komplex intézményfejlesztési szakmai segítséget tudnék nyújtani. A szakmai programtervem fő célkitűzéseit és irányait is ezen területek mentén képzelem el.

Az intézményi hatékonyságot támogató munkaközösség szakmai programjának összeállításakor azokat az oktatási rendszerünkben, a tanítás-tanulás folyamatában, az intézmények vezetésében, valamint az intézményi hatékonyságot befolyásoló minősítő jellemzőkben megjelenő mutatókat választottam vezérfonalnak, melyek mentén a köznevelési intézmények fejlesztése elkezdhető, a hatékony működésük megvalósítható.

A szakmai programban hangsúlyos részt kapnak a *lemorzsolódás kockázatának csökkentésére* irányuló prevenciók és intervenciók, az *országos mérések* során tapasztalt nehézségekkel kapcsolatos szakmai-módszertani fejlesztő tevékenységek, az *intézményi eredményeket befolyásoló tényezők* azonosítása, a diákok egyéni tanulásának irányítása, szervezése, és a *szervezetfejlesztés*. A szakmai anyagom megpróbál reagálni arra is, hogy a 21. században a tanítás mellett egyre fontosabbá válik a nevelés, minden egyes tanuló személyiségének fejlesztése, amelybe beletartozik a tehetséges, a sajátos nevelési igényű, illetve a hátrányos helyzetű gyermekekkel, tanulókkal való kiemelt törődés is.

Bízom abban, hogy az intézményi hatékonyságot támogató munkacsoport tagjainak proaktív részvételével, a kitűzött célok megvalósításával és a megfogalmazott fejlesztési területekre való koncentrált munkával a köznevelési intézmények működése hatékonyan támogatható.

## Schulteiszné Komsa Judit – vezető szaktanácsadó Módszertani megújulást támogató munkaközösség

**Schulteiszné Komsa Judit** vagyok mesterpedagógus, tanító és történelem szakos tanár. Szaktanácsadói területem a digitális pedagógia. A módszertani megújulás iránt nyitott, innovatív tanárnak tartom magam. Munkámban kiemelkedő szerepet kap úgy a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás. Részt veszek tantárgyi és tantárgyközi projektek szervezésében és lebonyolításában, jó gyakorlatok kidolgozásában. Szakmai munkámban hangsúlyos szerepet kap a digitális eszközökkel támogatott tanulás. Fontos számomra a módszertani változatosság és a szakmai fejlődés, ezért vezető szaktanácsadóként is ezt a szakmai munkát szeretném támogatni a **Módszertani megújulást támogató munkaközösségének** élén.

A szaktanácsadók **Módszertani megújulást támogató munkaközösségének** célja lehetővé tenni a különböző intézményekben dolgozó, egymástól eltérő szakterületen tevékenykedő kollégák számára a kreatív együttműködést. A közös munka során a munkaközösség tagjainak proaktív részvételével jó gyakorlatok kidolgozására, módszertani kiadványok, gyűjtemények létrehozására, innovatív kezdeményezések felkutatása kerül sor. A szakmai munka célja támogatni a pedagógusok szakmódszertani fejlődését, a köznevelési intézmények hatékony működését, és elősegíteni a hálózati tanulást.

A munkaközösség számára a 2024. év kiemelt feladata a profiljához igazodóan az átmeneteket segítő szakmai, módszertani anyagok létrehozása, sikeres intézményi gyakorlatok gyűjtése,



adaptálható módszerek kidolgozása. A különböző intézményekben, változatos szakterületen dolgozó szaktanácsadók módszertani gazdagsága hatékonyan tudja támogatni a pedagógusok egész életpályára kiterjedő, folyamatos szakmai fejlődését, a tartalmi és módszertani megújulásukat, a köznevelési intézmények tanuló szervezetté való fejlesztését.

## **Meszes-Szabadi Bernadett – vezető szaktanácsadó Testi-lelki egészség megőrzést támogató munkaközösség**

Meszes-Szabadi Bernadett vagyok, 30 éve a Dencsháza-Hobol Általános Iskola pedagógusa, 2020-tól az intézményvezetője is. Mesterpedagógusi minősítésemet 2022-ben szereztem. Mindennapi pedagógiai munkám és vezetői teendőim mellett tanítói szakterületen szaktanácsadóként is tevékenykedem.

A testi-lelki egészség megőrzését támogató munkaközösség vezető szaktanácsadójaként a belső és külső tudásmegosztáson alapuló innovatív módszerek alkalmazására törekszem. Továbbá célom a munkaközösségemben dolgozó kollégákkal együtt, a köznevelési intézményekben tanítható, fejleszthető ismeretek, képességek átadásával a gyermekek, pedagógusok segítése, támogatása.

### A testi-lelki egészség megőrzését támogató munkaközösség jelentősége, célja:

A testi-lelki egyensúly megtartása alapvető fontosságú az egészségünk és jóllétünk szempontjából. Ahhoz, hogy kiegyensúlyozott és harmonikus életet éljünk, fontos odafigyelni testünk és lelkünk szükségleteire. Az iskolai mentálhigiéné jelentőségét az egyre erősödő versenyhelyzet, az állandóan növekvő megfeleléskényszer, a mindig változó követelményrendszer adja. Ezek a jelenségek nem csupán a tanulókra, hanem a pedagógusokra is egyre nagyobb lelki terhet rónak. A cél, hogy az intézményekben dolgozók, tanulók jól érezzék magukat.

### Az iskolai mentálhigiéné részét képezné:

- egészségnevelés;
- készségfejlesztés;
- személyiségfejlesztés;
- az iskolai társasléktan.

### A munkaközösség tevékenységei, a támogatásnak közvetlen célja:

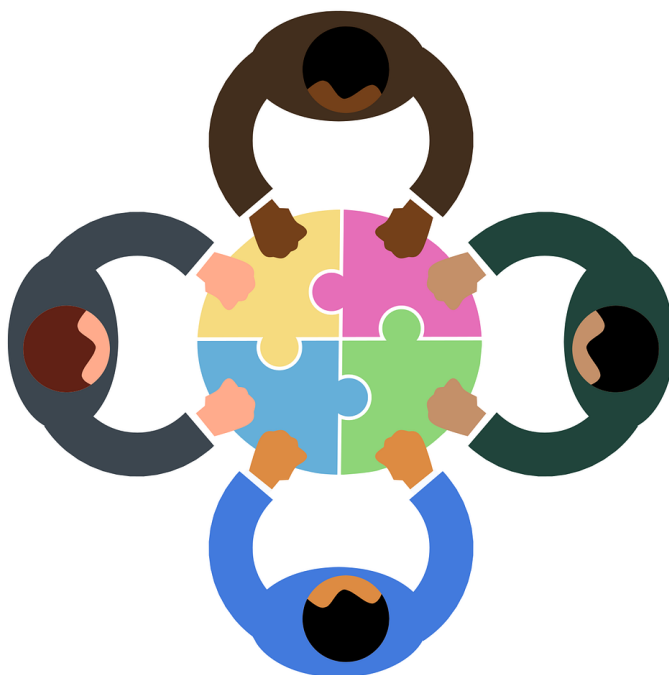
- Az iskolába lépő óvodás gyermekek számára az iskolába átlépés megkönnyítése, további átmenetek segítése alsó tagozatból felső tagozatba, majd a középiskolába.
- A gyermeki személyiség feltérképezését segítő eszközök bemutatása.
- Az önbizalom erősítésére irányuló technikák kidolgozása.
- A szorongás leküzdését támogató módszerek megismertetése.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek oktatásával, nevelésével kapcsolatos kulcsfontosságú ismeretek bemutatása.
- Konfliktuskezelési módok ismertetése.
- Az iskoláskori társas kapcsolatok támogatása, edukálása.



## Tukericsné Schvilinger Anikó – vezető szaktanácsadó Inklúzió munkaközösség

Tukericsné Schvilinger Anikó vagyok. Közel 40 éves szakmai tapasztalattal rendelkezem a gyógypedagógia területén. A Meixner Ildikó Egyéges Gyógypedagógia Módszertani Intézmény mohácsi intézményében 1987 óta dolgozom gyógypedagógusként.

A különböző szakterületek mindig más szakmai felkészültséget követelnek. Ennek megfelelően él bennem az igény a megújulásra, új módszerek, technikák megismerésére. Ennek érdekében folyamatosan képezem magam, igazodva a mindenkori társadalmi, intézményi és egyéni igényekhez. Hiszek abban, hogy minden diák, bármilyen képességekkel és szükségletekkel rendelkezik is, jogosult az egyenlő bánásmódra, az esélyegyenlőségre az egyénre szabott oktatásra. A sajátos nevelési igényű tehetséggondozást különösképpen szívügyemnek érzem. Ennek érdekében is folyamatosan munkálkodom. Az integráció és inklúzió segítésének is elkötelezett híve vagyok. A vezető szaktanácsadóként való szolgálatom célja mind ezek előmozdítása és az intézmények inkluzív kultúrájának erősítése. Az inklúzió munkaközösség vezetése azt jelenti számomra, hogy lehetőséget kapunk a munkaközösség tagjaival együtt arra, hogy befolyást gyakoroljunk és inspiráljuk az intézményeket az inkluzív folyamatok kialakításában és fenntartásában.



Forrás: pixabay



# BÁZISINTÉZMÉNYEINK

## A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium és Általános Iskola Alsószentmártoni Telephelye

A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium a Tan Kapuja Buddhista Egyház által 2004-ben alapított intézmény. A gimnázium tanulói csoportját a Dél-Dunántúl régió Siklói járásában található Alsószentmártonban és a környező településeken élő beás cigány etnikumhoz tartozó hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok alkotják. Országos viszonylatban Alsószentmárton az egyik legszegényebb település, a munkanélküliek aránya kiugróan magas, ebben a környezetben A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium alsószentmártoni működése nagyon jó lehetőséget biztosít ahhoz, hogy a középfokú oktatás a település szűkebb és tágabb környezetében élők számára hozzáférhetővé váljon.



A gimnázium „második esély” iskolaként működik, ez a megnevezés egy olyan oktatási stratégiát takar, melynek egyik legfőbb célja, hogy segítse a középiskolai végzettséggel nem rendelkező, az iskolarendszereből lemorzsolódott vagy azt korábban elhagyó tanköteles, illetve nem tanköteles korú fiatalokat a középfokú végzettség megszerzésében.

Egy „második esély” iskola működtetését olyan rendszerelvű szemléletnek kell áthatnia, amelyben nem az optimálisan elvárt és feltételezett erőforrásokkal, társadalmi háttérrel rendelkező tanulói csoport alkotja a célcsoportot. Fontos célkitűzésünk, hogy iskolánk, mint másodlagos szocializációs színtér, egy olyan erőteret hozzon létre, amely a meglévő szocioökonomiai hátrányok ellenére az iskolában tartja a tanulókat, és sikeres tanulmányi előmenetelhez, iskolai végzettség megszerzéséhez segíti őket.

A gimnázium munkáját az elmúlt években a folyamatos fejlődés és innovatív megoldások jellemezték.

Az elmúlt öt évben az országos kompetenciaméréseken (OKM) elért eredményeink az Oktatási Hivatal kimutatása szerint, mely a tanulóink társadalmi státusza és teljesítménye közötti vizsgálatokra épült, iskolánk a hátránykiegyenlítés és a tudás fejlesztése terén kiemelkedő eredményeket ért el.

Az OKM adatok alapján roma/cigány származású halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink jobb eredményt érnek el, mint az a családi háttérük alapján várható volna. Pedagógiai munkánkkal képesek vagyunk kompenzálni azokat a hátrányokat, melyek szükségesek ahhoz, hogy diákjaink eredményesek legyenek az iskolánkban, ezzel is szolgálva a társadalmi mobilitásukat.

Iskolánk az elmúlt évek során folyamatosan fejlesztette IKT eszközparkját, minden tantermünk projektorral és interneteléréssel rendelkezik, továbbá minden tanuló saját, iskolai használatú tableten dolgozhat a tanórákon. Az innováció mellett az iskola pedagógiai-módszertani kultúrájának disszeminálására is figyelmet fordítunk, rendszeresen szerepelnek kollégáink saját és országos szervezésű tudásmegosztó alkalmakon, konferenciákon, ahol bemutatják az intézményi és módszertani jógyakorlatokat.



Az elmúlt években iskolánk több partneri együttműködést létesített magyarországi felsőoktatási intézményekkel, melyekkel célunk, a pályaorientációs tevékenységünk fejlesztése, valamint a tanárszakos hallgatók fogadása és képzése egy olyan környezetben, ahol a legnagyobb szükség van a leendő pedagógusok szociális érzékenységére és a kreatív módszertani kultúrájára.

2018-ban elnyertük az EKE-OFI és a Nemzeti Pedagógus Kar „Kiváló iskolai közösségi szolgálatot végző iskola” címét, melyre különösen büszkék vagyunk. Intézményünkben ugyanis nagy hangsúlyt fektetünk a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű roma/cigány fiataljaink és a többségi társadalom minél sokrétűbb találkozására, érzékenyítésére, az inklúzió megvalósítására.

A 2023-ban másod ízben elnyert Oktatási Hivatal Bázisintézményi programjainkkal legfőbb célunk, hogy szakmai munkánkat bemutassuk, s részesei legyünk a minőségi oktatás iránt elkötelezett magyarországi intézmények hálózatának.

## Jó gyakorlataink

### 1) A „Második esély” gimnáziumi program bemutatása

A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium 2010-ben nyerte el a „második esély típusú gimnázium” címet, mely egy Európai Unió kezdeményezésésként indult el az EU tagországaiban, így Magyarországon is. A program elemei között szerepelnek többek közt: mentorrendszer (egyéni fejlesztések: társas- és szociáliskompetencia, szövegértés, matematika, digitális kompetenciafejlesztések, felzárkóztatás, tehetséggondozás); vizsgarendszer; iskolapszichológusi program (konfliktuskezelési technikák, tanulásmódszertan, impulzuskontroll vizsgálatok, egyéni megsegítések); szociális munkás segítő program (pályaorientációs foglalkozások, pályakép felállítások egyedi társasjáték segítségével); hátránykompenzáció, mely elemek Bázisintézményi bemutatása az egyik fő célunk.

### 2) A hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi felelősségvállalásának fontossága, az integrációjuk és a társadalmi mobilitásuk elősegítése a közösségi szolgálatokon keresztül

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű, többségében roma/cigány fiataljaink és a többségi társadalom minél sokrétűbb találkozására, érzékenyítésére, az integrációra és fordított integrációra. A rászoruló embereken való segítség, az önkéntes munka iránti érdeklődés felkeltése, a társadalmi szerepvállalások az iskolánk meghatározó feladatai közé tartoznak. Ezen elemek alkotják iskolánk közösségi szolgálati tevékenységeit, melyek alkalmasak arra, hogy Bázisintézményként felhívjuk az általános és középiskolák figyelmét ezen humánus tevékenységek adta lehetőségekre, fejlesztési területekre.

### 3) A hitoktatás szerepe a XXI. századi oktatásban, a fiatalok érzékenyítésében, önismereti fejlesztésében, személyiség- és közösségfejlesztésében

A hitoktatás megszervezésével az alapítói és fenntartói szándék mindig is arra törekedett, hogy egy elfogadó, saját magára és másokra is odafigyelő, az erkölcsi alapvetéseket magáénak valló, nyitott gondolkodású generációt neveljünk az iskolánkban. Annak a pedagógiai munkának,



melyet a TKBG-ben végzünk alappillére a hitoktatásunk. Így ezt a különleges szolgálatot is meg kívánjuk osztani az érdeklődő pedagógusok, szülők, tanulók közösségével.

Megjelenési formák: beszélgetések a buddhizmus erkölcsi szabályairól, Buddha tanításairól, ezek életünkre gyakorolt hatásairól; a meditáció alapjainak megismerése (érzékelésfigyelés, testfigyelés, testtudatosság, összpontosítóképességet, feszültségoldást és önismeretet eredményező módszerek bemutatása és gyakorlása); buddhista szimbolika megismerése; hittanóra bemutatása; szertartásismeret; buddhista ünnepek megismerése.



Forrás: [www.tkgb.hu](http://www.tkgb.hu)

Igazgató	Bázisintézményi koordinátor	Email cím	Honlap
Harmat Mária	Sinkovics Ádám	buddhistagimnazium@tkgb.hu	<a href="http://www.tkgb.hu">www.tkgb.hu</a>



**Harmat Mária**  
igazgató,  
mesterpedagógus szaktanácsadó  
és  
**Sinkovics Ádám**  
bázisintézményi koordinátor





*Gazdag múlt – értékes jövő*

## A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma

Iskolánk négy- és hatosztályos gimnázium, amely Pécs szívében, a város főterén áll. 1687 óta elit gimnáziumnak számít Pécsen és az egész dél-dunántúli régióban. Minőségi oktatás, magas szintű szakmai színvonal és a keresztény értékek közvetítése jellemzi.



Gimnáziumunk egy régi, nagy múltú, erős hagyományokkal rendelkező intézmény a városban, de az országban is. Múltja 1687-re nyúlik vissza, amikor a jezsuiták megnyitották a jelenlegi iskola elődjét, majd pedig 1814-től már a ciszterci-ekhez tartozott, akik a rendszerváltás után visszavették a gimnáziumot.

*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*

Mit nyújt az iskola mindebből a régi örökségből egy mai ciszterci diák számára? Elsősorban azokat az értékeket, amelyeket már a jezsuita, majd később a ciszterci szellemiségtől örökölt: biztos alapokat a személyiségfejlődéséhez és erős, megtartó erejű közösséget. Befogadó közösséggel találkozik itt a tanuló, mely közösség mindig nyitott az újra, ugyanakkor van ereje a régi értékek továbbvitelére is. Egyik erősségünk abban rejlik, hogy diákjainkat a közösségi létre neveljük, bizalomra egymás iránt, valamint a keresztény hit mindig élő, örökérvényű erejére.

Mindebből az következik, hogy a tanév, sőt a nyár folyamán is számos programot szervezünk a diákságnak. Mindössze néhány a bő kínálatból: Osztályéneklési Fesztivál, Lajos-nap, népviselet napja, túrák, zarándoklatok, lelki napok, koncertek, tánccház, farsangi multság, táborok. Sajátos színpontja iskolánkban a cserkészcsapatunk, vagy éppen az áttai mezei iskolánk, melyek által szintén erősödik diákjainkban a közösségbe tartozás fontossága, öröme. Ugyanezt az érzést tapasztalja meg az a diák, aki néptáncgyűttesünkbe jár, a kórusban énekel, vagy az Orff-zenekarban játszik.

Múltunkból azonban nemcsak a közösség megtartó erejét, nemcsak a lelki értékek továbbadását örököltük, hanem a kitartó, kemény szellemi munka felvállalását és továbbadását is – az értelem pallérozását, tesszük ezt a humán- és a természettudományok területén egyaránt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint képzési kínálatunk, melyben az általános gimnáziumi osztály mellett az idegen nyelvek, a néprajz-történelem-magyar képviselik a humán irányvonalat, míg a természettudomány-centrikusság a biológia-kémia, valamint a matematika-informatika tagozatok által valósul meg. Fontosnak tartjuk az elmélet és a gyakorlat egyensúlyát is. Kísérletekkel, iskolán kívüli programokkal, terepgyakorlatokkal tesszük lehetővé a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazását.

Diákjaink oktatásában-nevelésében nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy hagyományainkat megtartva és azokat az új tanár- és diákgenerációknak mindig továbbadva, alkossunk valami újat, alkalmazkodva az új időkhöz, az új kihívásokhoz. Számtalan kiváló érettségi és versenyeredmény bizonyítja diákjaink kitartó, szorgalmas tanulását, tanáraink magas szintű és hozzáértő oktatómunkáját. Egyik fő profilunk a tehetség gondozás: a tehetség felismerése és folyamatos kibontakoztatása. Ugyanakkor – amennyiben szükséges – a felzárkóztatásra is



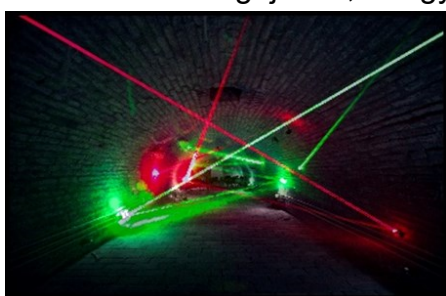


figyelmet fordítunk, nem hagyjuk magukra a kevésbé tehetséges tanulóinkat sem. Mindkét tevékenységet magas szakmai színvonalon műveljük, a legújabb szaktudományos eredmények oktatásba való beépítésével, felhasználásával. Tantestületünk felelős kutató- és mestertanár, továbbá szakvizsgázott pedagógus, szakterületük kiváló képviselői, akik nyitottak minden újra, folyamatosan képezve magukat.



*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*

Erre az erős szakmai (szaktudományos) háttérbázisra alapozva kínáljuk jó gyakorlatainkat más oktatási intézmények számára. Ezen gyakorlatok többsége az oktatás egy-egy szegmensének reformját, illetve egy-egy jövőbe mutató, ugyanakkor a jelen körülményekből kiinduló lehetőséget vonultat fel. Ilyen például az anyanyelvi nevelés, a matematika és a digitális kultúra oktatási gyakorlatának megújítása, vagy éppen a természettudományok barlangjának, az általunk



lézerpincének nevezett helyiségnek a bemutatása az érdeklődők számára, melyek mind praktikus jellegű tudást és élményt nyújtanak diákoknak és tanáraiknak egyaránt. Lelkes, új utakat kereső tanáregyenységek tartják a programokat, akik elkötelezettek mind a diákság, mind pedig saját maguk, az intézmény és a szakma fejlődése irányában. Ezt mutatja a sokféle verseny is, melyeket intézményünk szervez évről évre.

*Forrás: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma*

A színvonalas oktatómunkához megfelelő infrastrukturális háttér szükséges, amivel rendelkezik is iskolánk. Díszterem, digitális táblával ellátott előadóterem, nagyméretű termek, valamint a kiscsoportos foglalkozásokra alkalmas tantermeink mellett a legújabb technikával és technológiával felszerelt természettudományos laborok állnak a modern oktatás szolgálatában.

Külső és belső szakmai és baráti kapcsolatok kiterjedt hálózata szövi át az intézményt, mely kapcsolatok az óvodától az egyetemig sokféle szakterületen és helyszínen működnek.

Gimnáziumunk gazdag szellemi múltjával a 21. század kihívásainak eleget téve az oktató- és nevelőmunkában a jövő generációk szellemi örökségét készíti elő.



**Dr. Nyisztor Zsolt**  
igazgató

és

**Dr. Molnár Mária**  
bázisintézményi koordinátor





## Gandhi Gimnázium, Technikum, Kollégium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

*A pécsi Gandhi Gimnázium harminc éve áll a magyarországi cigány/roma közösségek szolgálatában. Az elmúlt három évtized talán kis időnek tűnik régi, nagynevű iskolák száz, vagy több százéves múltjához viszonyítva, de teljes bizonyossággal elmondható, hogy a rövid idő ellenére is hatalmas utat jártunk be.*



### A kezdetek

Már az első lépések előtt kijelölt célok is hihetetlenül merész, akadályoktól hemzsegő ösvényt sejtettek. Az iskolát létrehozó alapítvány az országban, sőt Európában is egyedülálló módon olyan cigány/roma nemzetiségi, érettségit adó intézmény létrehozását és működtetését tűzte ki célul, mely versenyképes tudással rendelkező, nyitott szellemű diákokat képez, akik népükhöz kötődnek, s majdan – a kibocsátó közösségekkel a kapcsolatot fenntartva - képesek lesznek azokat segíteni.

1994. január 30-án 53 hatodik osztályos kisgyermekkel elindult az oktatás Európa első cigány/roma nemzetiségi érettségit adó iskolájában, a Gandhi Gimnáziumban. Tizenkét-tizenhárom fős osztályokban egy előkészítő félév előzte meg a hatosztályos gimnáziumi képzést.

A Gandhi Gimnázium többet akart, mint egy lenni az oktatási intézmények sorában; vállalta a járatlan út kitaposását, a harcokat, a konfliktusokat és a reflektorfényt is. Egyik sem könnyű, főként egy olyan területen nem, mint az oktatás és nevelés, ahol a nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságos működés alapfeltétele a sikeres munkának.

Az iskola fenntartói feladatait 1995-ben közalapítvány, majd 2012-ben az állami tulajdonú Gandhi Gimnázium Közhasznú Nonprofit Kft. vette át.

### Küldetésünk

A Gandhi Gimnázium ma sem akar egy lenni az oktatási intézmények sorában. Ma is úgy érezzük, hogy küldetésünk, társadalmi szerepünk van. Magyarország más nemzetiségeihez hasonlóan – akik szintén rendelkeznek oktatási intézménnyel – a nemzetiségi oktatás lehetőségét biztosítjuk a hazai cigányság számára, és ezzel részt szeretnénk venni felzárkózásának segítésében. Teret szeretnénk adni azoknak a fiataloknak, akik – legtöbbször a saját hibájukon kívül – nem jutnak hozzá a tehetségük érvényesülését segítő magas színvonalú oktatáshoz. Meg szeretnénk őrizni és megmutatni a többségi társadalomnak a számukra általában nem igazán ismert, sokszor félreismert cigány/roma kultúra gazdagságát, értékeit. Hiszünk abban, hogy hosszabb távon a tanulás a legfontosabb és legjárhatóbb út a társadalmi-gazdasági felemelkedéshez.

Az alacsony iskolázottsági szint negatív hatását a foglalkoztatottságra, lakhatási körülményekre, kulturális javakhoz történő hozzáférésre számtalan kutatás bizonyította. Tehát ha gyermekeink iskolai tanulmányaik következtében szüleikhez képest csak egy szintet is lépnek feljebb az iskolázottság területén, akkor sokkal gondolhatjuk, sokat tettünk. Mi azt látjuk itt a Gandhi Gimnáziumban, hogy tanulóink az érettségivel inkább kettő, de nagyon sokszor három lépcsőt is ugranak és akkor még nem beszéltünk az érettségi utáni tanulmányokról. Ezt vállaltuk, ezért vagyunk, hogy a gyermekeink gyermekei már ne legyenek hátrányos helyzetűek.



## Oktató-nevelő munkánk

Gimnáziumunk négy vagy öt éves képzést kínál a jelentkezőknek. Utóbbi esetben az Arany János Kollégiumi Program előkészítő évfolyamán készülhetnek fel a diákok a négyéves gimnáziumi oktatásra.

Gimnáziumi nevelő-oktató munkánk sok tekintetben nem különbözik más gimnáziumokétól, hiszen a jogszabályok, kimeneti elvárások ránk is vonatkoznak, de nekünk sokkal jobban figyelembe kell vennünk azt a háttérrel, amellyel a gyerekek érkeznek hozzánk. Az önálló tanulás attitűdje, képessége, a problémamegoldás, az összefüggések meglátása, a logikus gondolkodás fejlesztésének igényéből kiindulva szervezzük meg az előkészítő évfolyamon a felzárkóztató-fejlesztő munkát. Ennek érdekében egyrészt olyan komplex tantárgyakat alakítottunk ki, amelyekben az eddig önálló tantárgyi ismeretek egymást erősítve jelennek meg, megmutatva a gyerekeknek a minket körülvevő világ egymással összefüggő elemeit. A komplex tantárgyak saját tág határainkon is átlépve igyekeznek segíteni más területeknek széles ismeretkoncentrációt megvalósítva. A tanulók közti együttműködés, a miniprojektek, vagy hosszú feladatok lényeges elemét jelentik ennek a munkának. A komplex tantárgyakat epochális formában oktatjuk. Másrészt pedig bemeneti méréseken alapuló tanulás-módszertani, szövegértési, matematikai-logikai, valamint fejlesztőpedagógusi foglalkozások segítik a diákok fejlődését.

Tanulóink jelentős része hátrányos szociokulturális környezetből érkezik hozzánk. Legtöbbjük nem rendelkezik otthon modern infokommunikációs eszközzel, internet elérhetőséggel, számukra nem volt természetes, hogy már kisgyermek korban megismerkedjenek ezen eszközök használatát elsajátítsák. Így a digitális világ kihívásaival szemben nehezebben boldogulnak, munka világa és a felsőoktatás viszont elvárja, hogy ilyen kompetenciákkal rendelkezzenek. Az ilyen jellegű hátrány kompenzálása, a digitális kompetenciák felgyorsításának elsajátítása érdekében minden tanuló számára laptopot biztosítunk, amelyet minden tantárgy tanulása során használni tud.



Forrás: Gandhi Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola

## Nemzetiségi tartalmak az oktatásban

A cigány/roma kulturális hagyományok jelentős szelete az anyanyelv. Az ország köznevelési intézményiben egyedülálló módon mindkét magyarországi cigány nyelvet tanítjuk iskolánkban. Nálunk minden tanuló bepillantást nyer a beás és a lovári nyelvbe is az előkészítő évfolyam során, majd választása, nyelvi hovatartozása szerint tanulnia kell valamelyiket, ebből érettségi vizsgát, nyelvvizsgát is tehet. Az európai nyelvek közül az angolt és a németet oktatjuk, ezek közül az egyiket minden diákunknak tanulnia kell. Kulturális értékeink, hagyományaink őrzésének, továbbadásának fontos terepe a cigány népismeret tantárgy oktatása, amelyen minden diákunk részt vesz. Itt sem akarunk pusztán az iskola falai között maradni. A cigány-roma népismereti vetélkedő, valamint cigány-roma mesemondó versenyekkel az általános iskolás korosztályt is bevonjuk a hagyományőrző munkába.





## Kollégium

Kezdetektől fogva a kollégium segíti az oktató-nevelő munkánkat. Jelenleg tanulóink 95%-a kért és kapott itt elhelyezést és igyekszünk megadni mindazt a számukra, amit egy jobb szociokulturális helyzetben élő tanuló a családjától kap meg. A szállást, étkezést magába foglaló teljes és ingyenes ellátáson kívül átvállaljuk a hazautazás költségeit, de tanulmányi ösztöndíjjal, sokszor ruházattal, és bizony előfordul, hogy gyógyszerrel, vagy akár szemüveggel is segítenünk tanulóinknak. A kollégium ad otthont a szabadidős tevékenységeknek a



Forrás: Gandhi Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola

színházlátogatástól a sportig. Biztosan állíthatjuk, hogy gyerekeink második otthona a kollégium, sőt, gimnáziumi éveik alatt szinte több időt töltenek itt, mint a családjuknál, hiszen szeptembertől júliusig a hét legalább öt napján itt élnek. Az itt dolgozó pedagógusoknak pedig hihetetlen megértéssel, türelemmel és segítőkész szándékkal kell nem könnyű munkájukat végezni, hogy az apró kis falvakból a városba kerülő, családjuktól először elszakadó, rengeteg magánéleti-családi problémától terhelt, önmagukat kereső kis kamaszokból a szemünk láttára itt váljon felnőtt nő és férfi.

## Művészeti oktatás

A kollégium munkáját művészeti iskolánk a szabadidős lehetőségek tárházának bővítésével tudja segíteni, ugyanakkor nagyon fontos önálló célkitűzései is vannak. A művészetek, az alkotás élményét akarja megismertetni a gyerekekkel. A másutt talán kudarcokat átélő diákok itt kapcsolódhatnak, levezethetik feszültségeiket, megmutathatják tehetségüket. Közösségeivel - zenekarral vagy kórusokkal - jelentős közösségépítő erővel is rendelkezik. A művészeti foglalkozások nagy számban tartalmaznak egyéni fejlesztést, amelyek nagyszerű lehetőséget adnak a gyermekek megismerésére. Művészeti nevelésünkbe tanulóink 60 %-a kérte felvételét, hogy énekelni, zongorázni, nagybőgőzni, dobolni, gitározni, táncolni és rajzolni-festeni tanuljon.

A művészeti iskola másik kiemelt célja a cigány/roma kultúra megőrzése, tanítása és visszatanítása a zene és a tánc területén. Tanárainkon kívül az ország neves roma művészei is segítségünkre vannak ebben. Nem kis gondot és rengeteg munkát igényel, hogy hagyományörző zenekarunk eleget tudjon tenni annak a sok-sok meghívásnak, amelyekkel elárasztanak minket, vagy éppen mi magunk szervezünk nagyszabású koncerteket. Mégis szívesen vállaljuk ezeket, hiszen, mint korábban említettem, szeretnénk megmutatni a többségi társadalomnak a cigányság értékeit, mert, ha megismernek, talán el is fogadnak minket, amit nem ismerünk, attól inkább félünk. A Gandhi Gimnázium készen áll arra, hogy megmutassa magát.



**Ignác István**  
igazgató

és

**Jakab Natália**  
bázisintézményi koordinátor







## Bemutakozik a Pécsi Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola

### Elsőtől az érettségig...

A Pécsi Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola Pécs Megyer városrészében, lakótelepi környezetben helyezkedik el. A tágabb értelemben vett környéken élők közül kerül ki tanulóink zöme, ugyanakkor sok szülő távolabbi helyről is szeretné ide írni a gyermekét, mert a folytatást a nyolc évfolyamos gimnáziumban képzei el. Iskolánk 12 évfolyamos iskola, melyben nyolc évfolyamos általános iskolai és nyolc évfolyamos gimnáziumi képzés folyik, ezáltal biztosítjuk a tanulók számára a folyamatos továbbhaladást.

Iskolánk körzettel rendelkezik, így tanulói összetétele rendkívül változatos. Mindezeknek megfelelően tanulóinkat differenciáltan fejlesztjük: a gyengébb képességű vagy a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű diákok fejlesztését ugyanúgy szem előtt tartjuk, mint a jó képességű, tehetséges tanulók tehetség gondozását. Ezt tükrözi mottónk is:

„Ha a teknősbékát arra kényszerítjük, hogy úgy fusson, mint a versenyló –belepusztul. És ha a versenylónak nem engedjük meg, hogy gyorsabban haladjon, mint a teknős – abba a versenyló pusztul bele.” (Selye János)



Sokszínű munkánk révén iskolánk elismeréssel övezve többféle programban is részt vesz.

### Képzési kínálatunk:

#### Általános iskolai képzés

##### Alsó tagozat – specialitások:

- idegen nyelv tanulása 1. osztálytól: angol vagy német nyelv
- emelt óraszámú angoltanulás választási lehetősége 2. osztálytól
- informatika tanítása 1. osztálytól

##### Felső tagozat – specialitások:

- emelt óraszámú idegennyelv-oktatás: angol vagy német nyelv
- differenciált haladási ütem, sok gyakorlás, egyéni fejlesztés

#### Nyolc évfolyamos gimnáziumi képzés – specialitásaink:

- angol nyelvi emelt szintű képzés
- informatika emelt szintű képzés
- informatika-kommunikáció emelt szintű képzés



## Pedagógiai alapelveink:

- Az Árpád olyan humánus iskola, amely nagy odafigyeléssel és az alapvető értékek közvetítésével végigvezeti diákjait a kisiskoláskortól a felnőtt korig.
- Az alsó tagozaton kiemelt figyelmet fordítunk a stabil alapkészségek elsajátítására; az írás, az olvasás, a számolás biztos megtanítására. A későbbiekben is kiemelt szerepet kap az írásbeli és szóbeli kifejezőkészség, a kreativitás fejlesztése.
- Az alkalmazásképes tudás elsajátítása érdekében képzésünk minden szakaszában törekszünk a korszerű, az életkornak megfelelő mennyiségű és mélységű ismeretanyag és a hatékony tanulási technikák elsajátíttatására.
- A tanítás során arra törekszünk, hogy a tanulók részére nyújtott tájékoztatás és ismeretközlés tárgyilagos és többoldalú legyen. Az ismeretek átadása, a készségek fejlesztése során fontosnak tartjuk azok hasznosíthatóságát is.
- Diákjainkat differenciáltan fejlesztjük: a jobb képességűek tehetséggondozását (emelt szintű és óraszámú képzések, szakkörök, tehetséggondozó műhelyek, versenyek) ugyanúgy felzárkóztatását, segítségét.
- Nyolc évfolyamos gimnáziumi képzésünket a változó feltételekhez és a szülői-tanulói igényekhez alkalmazkodva folyamatosan fejlesztjük, megtartva az angol nyelv és az informatika oktatásának kiemelt szerepét.
- Sokszínű, érdekes és demokratikus az iskolai élet: a sportolástól a hagyományainkhoz kapcsolódó programokig, a zenetanulástól a különböző szakkörökig, a diákönkormányzati munkától a belföldi és külföldi tanulmányi kirándulásokig, ezáltal számos tevékenységbe kapcsolódhatnak be diákjaink.
- Fontosnak és szükségesnek tartjuk a reális önismeret, a szociális-közösségi problémák iránti érzékenység és az erkölcsi értékek tisztéletének fejlesztését. Mindezekkel összhangban van az egészséges és kiegyensúlyozott életmódra nevelés is.
- Nevelőtestületünk önmagára nézve is követelménynek tekinti a személyes példaadást, a tanulókkal és a szülőkkel való együttműködést.
- Alapelvünk a gyermekközpontúság, a partnerség, a képességeknek megfelelő folyamatos fejlesztés.



Forrás: Pécsi Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola



**Takáts-Kaposi Laura**  
igazgató  
és  
**Andok Zsuzsanna**  
bázisintézményi koordinátor





## Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Technikuma, Szakképző Iskolája Általános Iskolája, Óvodája és Alapfokú Művészeti Iskolája és Diákothona

Mutasd meg a jógyakorlataidat és megmondom, ki vagy! – e gondolat jegyében mutatkozik be egyházi intézményünk, a Pécsi Református Kollégium, népszerű nevén a „Refi”.

A **kollégium**, mint **neveléstörténeti hungarikum** modernkori formájában diákothonként közismert. Ettől különböző, eredeti formája a 16. századra nyúlik vissza, amikor a **reformáció** Magyarországon is megteremtette **térségi nevelési központjait**. A protestáns kollégiumokban – Pápától Sárospatakig, Pozsonytól Nagyenyedig – a kisdiaoktól a nagydiákokig **több generáció nevelkedett együtt**, önkormányzó közösségben. A kollégiumok **hálózatot** alkottak (rectoria és fiúk vagy partikulák), amelyben a saját nevelésű diákok idővel tanárrá, lelkésszé, iskolamesterré váltak. Sok diák nyugati egyetemeken gyarapítva tudását tért haza valamelyik partikulába.

A Pécsi Református Kollégium a **Baranyai Református Egyházmegye alapításában és fenntartásában több éven át alakult ki** a mai többcélú, közös igazgatású köznevelési intézményként – a valamikori **siklósi-pécsi református polgári lányiskola eszmei utódként**. Első egysége a **Kodály Gimnázium református tagozata** volt. Mára **tizenkilenc feladatellátási helyen** működő óvodát, általános iskolákat, alsó és felső tagozatot, gimnáziumot, technikumot és szakképző iskolát, internátust, valamint alapfokú művészeti iskolát foglal magába **pécsi székhellyel, pécsi, drávafoki, nagyharsányi, zengővárkonyi, hidasi, sellyei tagintézményekkel**.

Három Kiválóan Akkreditált **Tehetségpontot** működtetünk. 2018-tól a **Református Pedagógiai Intézet Kiemelt Bázisintézménye** lettünk, emellett a **PTE partneriskolája** és **ECL-vizsgahely** vagyunk. **ECDL-vizsgaközponttal együttműködő képzést** folytatunk a székhelyen.



Forrás: Pécsi Református Kollégium

Tagintézményeinkben jelen van az **inkluzív nevelési és a minta-tankert program** is. Kollégiumunk állandó partnere a **Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kara szakirányú pedagógus-továbbképzéseinek**. Az **Oktatási Hivatal Bázisintézménye** megtisztelő címrére azon célból pályáztunk, hogy **jógyakorlatainkat kicserélhessük** a régióban működő állami és egyéb fenntartású iskolákkal is.

Pedagógiai Programunk középpontjában az **egészes, biblikus emberképre épülő keresztyén nevelés** áll. Ennek jegyében a gyermekek, fiatalok nevelését testben – lélekben – értelemben, spirituális, szociális és környezeti kompetenciákban egyenrangú feladatunknak tekintjük. Célunk, hogy **lehetőleg a teljes köznevelési életszakaszon átvezetve** olyan felnőtteket neveljünk, akik **öntudatos, nemzeti elkötelezettségű, keresztyén hitbéli meggyőződést valló emberként** megtalálják a **képességeiknek megfelelő életpályájukat**, emellett **harmonikus családi életet és társas kapcsolatokat** képesek kialakítani.

A 2019/2020. tanév kezdetén, pécsi székhelyünkön EFOP-pályázatból, kormányzati támogatással új, XXI. századi színvonalú **iskolaépületet avattunk** a Kárpát-medence református iskoláinak közösségével. Ebben természettudományi laborral, digitális könyvtárral, szaktantermekkel és új sportpályákkal készítjük fel diákjainkat az eredményes továbbtanulásra. Drávafoki tagintézményünkben ugyancsak pályázati projektben **újítottuk fel és bővítettük tornateremmel**



**kiegészülő iskolánkat.** Vadász utcai óvodánkat az **egyházi óvodafejlesztési program** keretében újíttottuk meg.

Az alábbiakban a Pécsi Református Kollégium által a bázisintézményi hálózatban felajánlott **jógyakorlatokat korosztályonként csoportosítva mutatjuk be**, rövid leírással. (A pályázatunkban meglévő részletes leírást megküldjük a jógyakorlat-látogatásra jelentkezőknek.)

### Óvoda (3-7 év)

*Talpra magyar! Projekt* rövid bemutatása. Mottó: „*Mint a Krisztus jó vitéze...*” (2Tim 2,3)

Óvodánk 8. éve projekttervezéssel valósítja meg a **komplexitás, rugalmas tevékenység keretek** jobb megjelenítése érdekében a csoportokban zajló nevelő-fejlesztő munka tervezését. Ezzel párhuzamosan kezdtünk ismerkedni a **projektmódszertannal**, s mellette a **többszörös intelligencia területeivel**, amiket megfeleltettünk egy-egy **óvodai tevékenységterületnek**. Mivel tudjuk, hogy majdnem minden fejlesztési folyamat a **mozgásból** indítható a leghatékonyabban, projektjeink tevékenységötleteit ily módon válogatjuk és gyűjtjük össze. Mivel a március 15-höz kapcsolódó játékok, a katonásdi és táncos játékok tartalmukból fakadóan eleve indukálják a mozgást ebben a projektünkben ezt változatosan tudjuk megmutatni. Tervezünk a projekthét során a tartalomhoz illeszkedő padlórobottal folytatott tevékenységeket, az „*Így tedd rá!*” – módszertan pályáinak beépítését a **táncos játékokba, szenzitív játékok** beillesztését a külvilág tevékeny megismerését célzó, **természeti intelligenciához** kapcsolódó tevékenységekbe. A **Kett-pedagógia** alkalmazását az ünnep tartalmi ismétlésének folyamatába ültettük.

### Általános iskola (7–15 év)

#### a) Teremtésvédelem – környezettudatosság – fenntarthatóság

A 10 programból álló sorozat célja a **fenntarthatóság iránti fogékonyság, a környezettudatos magatartásmintákat** erősítő életszemlélet és gyakorlat erősítése egész tanéven keresztül, nem csupán kampányszerű akciók, hanem **gyakorlati, tapasztalati, élményalapú események** megélésével, **közösségformálással** összefűzve. A környezettudatos életszemlélet gyakorlati alkalmazását két alkalommal építettük be **Családi napi programjainkba**, ahol családi óriástársasjátékot próbálhattak ki a gyerekek és szüleik, totót töltöttek ki, és a témához kapcsolódó kézműves foglalkozáson vehettek részt. A népszerűsége adta az ötletet az éves tematikához.

#### b) Ki(d)netográfia

A tánctanulás eredményesebb, ha az oktatás demonstrációs-imitációs módszerét a **tánclejegyzés** (lábán-kinetográfia) eszközrendszerével egészítjük ki. Az eredményesség kifejezhető a rekonstruált mozgás hitelességében, azaz az elvárt, reprezentált mintának térben-időben pontosabban megfelelő mozgásban. A mozgástanulás feltételrendszerét jelentő **mozgáskognitív képességstruktúra** erősödik, amelynek következtében a rekonstruáló függetlenedik a demonstrált mozgásminta térbeli és időbeli felismerésének és a belső reprezentáció kialakításának nehézségeitől. A tánclejegyzésből való **táncrekonstrukció** minőségileg magasabb szintű előadást eredményez.

#### c) Drávafok: „Kapcsolatban” – játékos konfliktuskezelés az iskolában

A **konfliktuskezelés** nem elsősorban technikákon múlik, hanem **szemléleten, elveken, szokásokon**. Egy iskola **szervezeti kultúrája** sokkal jobban **befolyásolja** az ott folyó





konfliktusokat és kezelésüket, mint azt gondolnánk. A konfliktuskezelés egyik alappillére ugyanis az elvek meghatározása. A szemlélet, az elvek összegzése után meghatározhatjuk a konkrét **módszertani elemeket**, ismereteket, amivel a konfliktuskezelés során foglalkoznunk kell. Pedagógusaink nagyon sok jó **játékot** ismernek, amit tudatos alkalmazás esetén be lehet vonni a konfliktuskezelésbe. Nagy segítséget nyújt a **drámapedagógia**.

Célunk, hogy nyolcadikig megismerjék és tudják alkalmazni a **Rosenberg-féle erőszakmentes kommunikáción** alapuló **erőszakmentes konfliktuskezelést**, EMK-t. Ennek érdekében szükség van **alapképességek fejlesztésére**: önismeret, pozitív énkép, mások elfogadása, empátia, eredményes verbális és nonverbális kommunikáció, önérvényesítés (a másik fél szükségleteit is figyelembe vevő érdekérvényesítés), döntésképeség, kooperativitás, együttműködés, kompromisszumkészség, felelősségvállalás. Az alapképességek fejlesztéséhez koncentrikusan bővülő, **nehezedő gyakorlatokat** alkalmazzunk. Ezek igazodnak az iskolai szakaszokhoz. Az 1-2. évfolyam konfliktuskezelésben is alapozó szakasz. Ezt az „én-szakasznak” nevezzük. Fontos, hogy ilyenkor egy pozitív énkép alakuljon ki. A 3-4. évfolyamon már tovább lépünk és eljutunk a „te – korszakhoz”, amikor egyre inkább megtanul a gyermek a másokra figyelni. Az 5-6. évfolyam a serdülés előszobája, itt az „ő” (a másik nem is) és a közöttük levő másság is előkerül, ami nem kevés alkalommal vezet konfliktushoz. Végül a 7-8. évfolyamon nagyon előtérbe kerül a „mi” fogalma, amikor a közösség megerősödik.

#### d) Zengővárkony: BYOD (Bring Your Own Device) Hozd el a saját eszközödet!

Az **IKT gyors fejlődése** következtében egy új jelenség is kezdett elterjedni, először vállalati környezetben, felnőttek körében, de ma már iskolákban is találkozhatunk a **BYOD** (Bring Your Own Device) megjelenésével. Hozd el a saját eszközödet! Lényege, hogy a tanulók **saját eszközeiket** használhatják a tanulási környezetben. A XXI. századi információs társadalmunkban megszűntek a tér-idő korlátok. Temérdek mennyiségű információhoz jutunk a másodperc tört része alatt. A környezet, amelyben diákjaink élnek, mára már a világ digitális része, körülvéve internettel, mobiltelefonnal, „kütyükkel”. Ez a **változás** nem csak az oktatás, de **az élet minden területére hatással van**, egyre nagyobb teret engedve a technikai eszközöknek. Ebben a webes világban az eszközök testreszabhatósága, individualizálhatósága, egyedi applikációk alkalmazása magától értetődő tanítványaink körében. Intézményünk számára is szimpatikusnak bizonyult ez BYOD trend, melynek alkalmazására tettünk is kísérleteket. Fontosnak tartjuk a **digitális kompetenciák** erősítését, és a **felelős felhasználói magatartást** a mai világ kihívásaival szembenézve.

### Gimnázium (14–19 év)

#### Diakónia – a közösségi szolgálat kereteiben

A diákok 12. évfolyamon **hit-és erkölcsstan** keretében ebben a programban felkészítést kapnak, amely részben a **diakónia (keresztyén szeretetszolgálat)** elméleti tárgyalását jelenti, részben pedig **gyakorlati érzékenyítést**, ami érzékenyítő tréning és a partnerintézmények munkáját bemutató intézménylátogatás formájában valósul meg. A diakóniai gyakorlatot a diákok hit-és erkölcsstan óra keretein belül végzik, egyben az 50 óra **Iskolai Közösségi Szolgálat** teljesítésével összekapcsolódva végzik. A gyakorlati időszak alatt másfél havonta értékelő megbeszéléseket tartunk, ahol a tanulók megoszthatják tapasztalataikat, kritikáikat, kérdéseiket. A **partnerintézmények** vezetőivel és munkatársaival kiváló kapcsolatot ápolunk, így van lehetőségünk arra, hogy az esetleg felmerülő problémákra **közös megoldásokat** keressünk és találjunk.



## Internátus (14-19 év)

### BÖGRE – hitéleti klub középiskolásoknak

A kéthavonta összeülő klubba meghívunk egy-egy **vendéget**, akivel egy **BÖGRE tea mellett beszélgethetnek** a diákok. Volt már sportoló, színész, tudós, pszichológus, refis tanár és egykori refis diák vendégünk is. Mindenki a saját egyéniségének megfelelően fejezheti ki istenhitét, oszt meg **értékes és személyes gondolatokat, érzéseket** a fiatalokkal. A **hivatáskép és a családi élet** személyes bemutatása a **pályaorientáció** és a szociális kompetenciafejlesztés és a családi életre nevelés terén jelentős támpontokat ad nekik, emellett erősíti az **intézményi identitás** értékeit bennük.



*Forrás: Pécsi Református Kollégium*

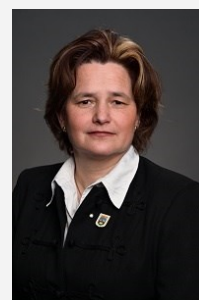
Intézményvezető	Bázisintézményi koordinátor	Telefonszám	E-mail cím
Dr. Kádár Péter	Sümegei Péterné	72-210-800	foigazgato@refipecs.hu



**Dr. Kádár Péter**  
főigazgató

és

**Sümegei Péterné**  
bázisintézményi koordinátor



# PEDAGÓGUSTÁJÉKOZTATÁS

## Én is! – jelentkezési felület pedagógusoknak

Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának egyik kiemelt célja az illetékességi területén dolgozó pedagógusok munkájának támogatása. Ennek egyik fontos eleme a pedagógiai-szakmai szolgáltatások folyamatos fejlesztése, bővítése, ajánlása. Célunk, hogy minél több pedagógust érjünk el szakmai szolgáltatásainkkal, és amennyire lehetséges, személyre szabott, igényeikhez illeszkedő szolgáltatásokat tudjunk számukra nyújtani. Kérjük, iratkozzon fel az alábbi jelentkezési felületen, hogy az aktuális programokról, képzésekről, versenyekről, szakmai-szolgáltatási csomagokról tájékoztatást küldhessünk az Ön számára.

[Feliratkozás](#)

## Hasznos linkek

[Oktatási Hivatal](#) – az Oktatási Hivatal központi, információs oldala

[Nemzeti Köznevelési Portál](#) – okostankönyvek, okostartalmak

[Intézményfejlesztés](#) – ILMT PR alapú intézményfejlesztést támogató szakmai tartalmak

[Sulinet Hírmagazin](#) – közoktatási és szakképzési tananyagtartalmak gyűjteménye

[TehetségKapu](#) – tehetségazonosítás, tehetséggondozás támogatása

[Jeles Napok](#) – jeles napokhoz kapcsolódó segédanyagok, tématervek

[Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program](#) – informális és nem formális tanulási alkalmakhoz kapcsolódó tartalmak

[Pedagógiai Folyóiratok](#) – értékteremtő és tudományos szakmai folyóiratok

[Oktatási Jogok Biztosának Hivatala](#) – az oktatással kapcsolatos állampolgári jogok érvényesítésének támogatása

### **Pályaorientáció, továbbtanulás**

[POM](#) – Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz

[felvi.hu](#) - a felsőoktatási felvételi hivatalos oldala

[Diplomán túl](#) – pályaorientáció és pályakövetés

[Pályaválasztás Baranya](#) – a pályaválasztás támogatása Baranya megyében

[Innovatív Képzéstámogató Központ](#) – szakmai, tájékoztatási és információs központ

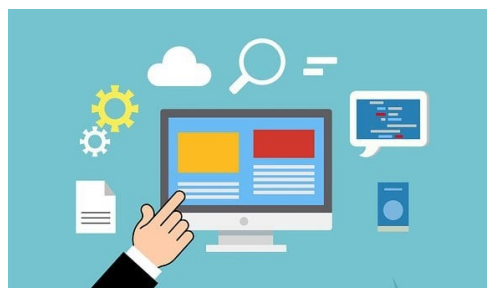
[Pályaorientációs portál](#) – módszertani központ

### **Témahetek**

[Digitális Témahét](#)

[Fenntarthatósági Témahét](#)

[Pénzügyi és Vállalkozói Témahét](#)



Forrás: pixabay

# ELÉRHETŐSÉGEINK

<https://www.oktatas.hu/kozneveles/pok/pecs>

Központi telefonszámunk: +36-1/374-2243

Tematikus e-mail-címek:

**Szaktanácsadás:**

[szaktanacsadas.pokpecs@oh.gov.hu](mailto:szaktanacsadas.pokpecs@oh.gov.hu)

**Minősítés, tanfelügyelet, önértékelés:**

[pokpecs@oh.gov.hu](mailto:pokpecs@oh.gov.hu)



**Versenyek:**

[versenyek.pokpecs@oh.gov.hu](mailto:versenyek.pokpecs@oh.gov.hu)

**Pedagógus-továbbképzés:**

[kepzes.pokpecs@oh.gov.hu](mailto:kepzes.pokpecs@oh.gov.hu)



**Általános levelezés:**

[info.pokpecs@oh.gov.hu](mailto:info.pokpecs@oh.gov.hu)

**Bázisintézmények:**

[bazisintezmeny.pokpecs@oh.gov.hu](mailto:bazisintezmeny.pokpecs@oh.gov.hu)

**Címünk: Oktatási Hivatal**

**Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ**

**7622 Pécs, Dohány utca 5.**

**(bejárat a Vasvári Pál utcai és a Jogász utcai kapu felől)**

**Levelezési címünk: 7603 Pécs 3., Pf. 2.**



**OKTATÁSI  
HIVATAL**